

št. 291 (21.224) leto LXX.

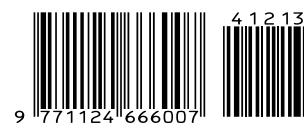
PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Žarkiž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 13. DECEMBERA 2014

sledi nam na
twitterju
@primorskiD

4 1.2.13

1,20 €

Kam vodi neenakost v delitvi bogastva?

MARKO MARINČIČ

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) je v minulih dneh objavila raziskavo, iz katere izhaja, da je neenakost v svetu danes največja v zadnjih 30 letih. To upočasnjuje gospodarsko rast in dolgoročno ogroža sam obstoj liberalnega kapitalizma. Najbogatejših 10 odstotkov prebivalstva v OECD ima danes 9,5-krat večji prihodek od najrevnejših 10 odstotkov. V 80. letih minulega stoletja je bilo to razmerje 7 proti 1. Zmanjšanje neenakosti - tako OECD - bi okrepilo gospodarsko rast, saj države, v katerih se neenakost zmanjšuje, rastejo hitrej.

Do podobnih zaključkov je že pred OECD prišel francoski ekonomist Thomas Piketty, ki je na pojav neenakosti opozoril v monumentalni knjigi Kapital v 21. stoletju. Z empirično metodo, analizo gore zgodovinskih podatkov in statističnih serij, kakršne doslej še nihče ni zbral, avtor razkriva, da vodi stroj sodobnega kapitalizma v vse večjo neenakost. Ni bilo vedno tako. Sredi 20. stoletja se je neenakost močno zmanjšala, gotovo zaradi dveh svetovnih vojn, vendar tudi zaradi političnih izbir: ameriški new deal in evropski model socialne države sta zavestno izvajala preraželitev bogastva. Kdo se danes še spominja, da je marginalna stopnja obdavčitve najvišjih (miliardnih) dohodkov v obdobju 1930-1980 v ZDA znašala povprečno 82% in celo do 90%? Kapitalizem zaradi tega ni usahnil, nasprotno, rast je bila takrat večja kot danes.

Potem je nastopilo obdobje neoliberalne dogme. Reagan je najvišjo davčno stopnjo zmanjšal od 70 na 27%. Danes ugotavljamo posledice te politike: svetu je zavladala kasta superbogatih, menedžerjev in rentnikov, ki si prisvaja vse večji delež bogastva. Manj na račun spodnje polovice piramide, ki že prej ni imela veliko, največ pa na škodo srednjega sloja, ki se mu krči rezina torte.

Kaj narediti? Piketty ni novi Marx, ne deli receptov ali utopij. S svojim empiričnim pragmatizmom pa vseeno pokaže ne nekaj možnih prijemov, ki niso absolutno novi. Nujna bi bila vsaj dva: uvedba minimalnega dohodka in močna svetovna (Evropa bi lahko prva dala zgled) progresivna obdavčitev najvišjih dohodkov in premoženj, tam nekje od milijona evrov navzgor.

Sam Piketty ne verjame, da bo zdajšnja neoliberalna elita v to privolila. Potrebovali bi kaj podobnega tistemu, čemur se je nekoc reklo razredni boj. Knjigo o kapitalu 21. stoletja zdaj imamo, Marca tretjega tisočletja pa še vedno ni na obzoru ...

ITALIJA - Oklicali so jo sindikati CGIL, UIL in UGL proti vladni politiki

Splošna stavka je ohromila državo

Za sindikate udeležba 60-odstotna - V Trstu 10 tisoč demonstrantov

SLOVENIJA

Janez Janša na prostosti

LJUBLJANA - Po odločitvi ustavnega sodišča, da se do končne odločitve začasno zadrži izvršitev sodbe Janezu Janši v zadevi Patria, je predsednik SDS od včeraj na prostosti. Takoj po izpustitvi iz zapora je pred sodiščem nagovoril svoje privržence in bil zelo kritičen do sodstva.

Odločitev ustavnega sodišča je doživel različne ocene.

Na 2. strani

SOVODNJE - Jutri slovesno poimenovanje

Nove zamisli in vsebine za obnovljeni Kulturni dom

TRST - Podelitev

Zlati sv. Just Arielli Reggio, igralki s stilom

TRST - Tržaški novinarji, zbrani v enotnem sindikatu Asso stampa, so se letos odločili, da nagradijo verjetno najbolj prepoznavni obraz tržaškega teatra - Ariello Reggio. Zlatega svetega Justa so ji izročili včeraj na prisrčni slovesnosti na tržaškem županstvu. Kot so podudarili v utemeljitvi, je Ariella Reggio ena tistih igralk, ki ni rada diva, temveč na oder raje postavlja svoj talent, ironijo, stil: Ariella je Tržačanka, ki diši po Londonu ...

Na 5. strani

Hrana naj bo vaše zdravilo, zdravilo naj bo vaša hrana.

Općine, Dunajska cesta 56/B - nadiaciobanu@libero.it
040 214583 - 339 4950038

KORALLINE

WWW.KORALLINE.IT

TRG S. TOMMASO 15-OPĆINE

[SALOTTO DI JESSICA](#)

ZA INFORMACIJE TEL. 040 213481

LEPOTNI SALON JESSICA

- PODALJŠEVANJE LAS HAIRDREAMS
- TRAJNI LAK ZA NOHTE ESTROSA
- GEL ZA NOHTE
- MAKE UP ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI
- ŽENSKA OBLAČILA KORALLINE

PONEDELJEK ZAPRTO
TOREK, ČETRTEK IN SOBOTA: OD 9.00 DO 17.30
SREDA IN PETEK: OD 12.00 DO 20.00

SLOVENIJA - Odločitev ustavnega sodišča

Predsednik SDS Janez Janša je od včeraj na prostosti

LJUBLJANA - Po odločitvi ustavnega sodišča, da se do končne odločitve začasno zadrži izvršitev sodbe proti predsedniku SDS Janezu Janši v zadevi Patria, je Janša od včeraj že na prostosti. Popoldne je nagovoril svoje podpornike pred sodno palačo, se jim zahvalil in napovedal, da je »danes konec nekega začetka, a še ni konec poti.« Ustavno sodišče je odločitev sprejelo soglasno. V obrazložitvi so zapisali, da je Janša poslanec, kot tudi predsednik največje opozicijske stranke, dobro delujoča opozicija pa je eden od temeljev demokracije. Če bi Janša na koncu uspel z ustavno pritožbo, bi lahko nastale tudi »težko popravljeve posledice za dobro in učinkovito delovanje demokratičnega parlamenta in oblasti kot celote.«

»Na drugi strani pa bi morebitna zavrnitev ustavne pritožbe pomenila le ponovno vzpostavitev zdaj obstoječega stanja, torej nadaljevanje prestajanja zaporne kazni,« so zapisali. Tako ustavni sodniki vsebinsko še niso odločali, ali so bile Janši kršene človekove pravice oziroma temeljne svoboščine, so pa zadevo sprejeli v obravnavo.

Nekdanja ustavna sodnika Tone Jerovšek in Lojze Ude menita, da takšna odločitev ustavnih sodnikov nakazuje odločitev o glavnih stvari. Po Udetovem mnenju pa argument ustavnega sodišča, da je Janša poslanec in predsednik največje opozicijske stranke ter bi tako lahko nastale težko popravljeve posledice za dobro in učinkovito delovanje demokratičnega parlamenta in

oblasti kot celote, ne zdrži, saj da so Janši dovolili, da je hodil na seje Državnega zbora in seje delovnih teles.

Prvak SDS bo lahko najmanj do končne odločitve sodišča na prostosti, kjer je bil zaprt od 20. junija letos. Po prihodu na prostost je Janša nagovoril množico podpornikov pred sodno palačo. Dejal je, da je sodba v zadevi Patria samo ena od tisočih krivičnih sodb, ki so jih v zadnjih desetletjih izrekla slovenska sodišča. Kot pravi, niso vsi sodniki slabci, a se je po njegovem mnenju načrtno gojila negativna selekcija. »Bolj ko je sodnik krivični sodil, više je v službi prilezel,« je dejal Janša. Tako meni, da se mora sodstvo prečistiti. »Sodijo naj tisti, ki niso kršili človekovih pravic,« je pozval še predsednik SDS. »Vztrajnikom« je dejal, da so oni dokazali, da v Sloveniji še vedno obstaja upanje. »Upanje v teh časih ste vi,« je dejal in dodal: Vi ste tisti, ki ste Slovenijo spreminali tako, kot jo je nek drug odbor pred 25 leti.

Množico je nagovoril tudi Janšev odvetnik Franci Matoz in izrazil preprincanje, da bodo obsodilne sodbe v kratkem času odpravljene. »Edina prava sodba bo oprostilna sodba,« je dejal. Pred tem so množico - po nekaterih ocenah se je pred sodno palačo in v Miklošičevem parku zbralok okoli tisoč ljudi, po mnenju predsednika odbora Damijana Črnčeca pa dvakrat ali trikrat toliko - nagovorili še nekateri vidni člani SDS oz. Odbora 2014. Prav tako se je odvila skupščina odbora, na kateri so

Predsednik SDS Janez Janša

med drugim izrazili zahtevo po odstopu predsednika vrhovnega sodišča Branka Masleše in generalnega državnega tožilca Zvonka Fišerja.

Medtem ko je Odbor 2014 doslej pred sodno palačo protestiral oz. zboroval vsak dan, odkar je Janša začel prestajati zaporno kazen na Dobu, pa so v odboru včeraj napovedali, da se bodo poslej sestajali enkrat na teden - ob sredah. Tako bodo vztrajali do odstopa predsednika vrhovnega sodišča Branka Masleše in generalnega državnega tožilca Zvonka Fišerja.

Odločitev ustavnega sodišča je odmevala tudi v slovenski politiki. Predsednik vlade Miro Cerar je ob ro-

bu srečanja z evropsko komisarko za promet Violeto Bulc dejal, da bosta stranka SMC in on osebno vedno spoštovala odločbe sodišč. »Če bo odločba ustavnega sodišča kasneje drugačna, kot je bila odločitev DZ, bomo to seveda spoštovali in se temu ustrezno prilagodili, zdaj pa seveda tudi spoštuemo to vmesno odločitev ustavnega sodišča,« je dodal Cerar. Predsednik DZ Milan Brglez pa je ocenil, da odločitev ustavnega sodišča lahko celo olajša delo DZ, saj v prihodnje ne gre pričakovati zapletov v zvezi z opravljanjem funkcije Janše.

V večini parlamentarnih strank odločitve ustavnega sodišča ne komentirajo in jo spoštujejo. Tako v koalicijskih SMC in DeSUS, kot tudi v opozicijskih ZL in NSi. V SD odločitve ustavnih sodnikov ne komentirajo, v ZaAB pa so do ustavnega sodišča precej ostri.

Vodja poslanske skupine ZaAB Janez Möderndorfer je dejal, da se sodniki med drugim sklicujejo na to, da je ogroženo delovanje parlamenta in da ustvarjammo prevelik politični pritisk. A je to po njegovem mnenju nesmisel, ob čemer je spomnil na vsakodnevne proteste pred sodiščem.

Poleg Janše sta bila v zadevi Patria soobsojena Tone Krkovič in Ivan Črnkočič. Obra prestajata 22-mesečno zaporno kazen. Ustavnemu sodišču prav tako predlagata začasno zadržanje izvršitve sodbe, vendar ustavni sodniki o njunih pritožbah še niso odločali. (STA)

Ženski literarni popoldan odbora MIRA

ŠTANJEL - Mira, ženski odbor Slovenskega centra PEN, uspešno zaključuje svoje letošnje delovanje. Po slovesni podelitev literarne nagrade MIRA koroški pisateljici Maji Haderlap in predstavitev dogodkih na 30. knjižnem sejmu v Ljubljani, se odbor seli na Kras, da za konec leta 2014 razveseli z branjem poezije in odlomkov proze še tamkajšnje bralce in bralke ter podpornike literature. Literarni popoldan, ki ga prirejajo v sodelovanju z Gostilno Grad Štanjel, se bo začel danes ob 15.30, sooblikovalo pa ga bodo Miriam Drev, Bogomila Kravos, Stanislava Chrobáková Repar, Barbara Simoniti in Vita Žerjal Pavlin. Branje bosta uvedli prevajalki in slavistki Ana Marija Sobočan ter Jerneja Jezernik.

V Škrbini razstava Vesne Benedetič

ŠKRIBINA - V ateljeju Vesne Benedetič v Škrbini je ves mesec na ogled prodajna razstava njenih slik. Danes ob 18. uri bo med razstavljenimi deli (Škrbina 51) tudi pogovor, ki ga bo s tržaško likovno ustvarjalko vodil Mitja Tretjak. Sledila bo zdravica s teranova penino, ki jo prijazno poklanja jo Vina Urdih iz Škrbine.

V Sežani za otroke danes Lunožer

SEŽANA - V Kosovelovem domu Sežana bo danes ob 10. uri na ogled otroška predstava Lunožer v realizaciji Bimbo Teater Ljubljana. Igrata Juš Milčinski in Urška Mlakar. Predstava za otroke od 2. do 8. leta.

Več informacij pri blagajni na tel. št. 00386 5 731 2010 ali pa na www.kosovelodom.si

POGOVOR - Ivo Svetina, novi predsednik Društva slovenskih pisateljev

»Čas poezije je mimo«

LJUBLJANA - Društvo slovenskih pisateljev bo naslednja tri leta vodil Ivo Svetina. Kot je ob sredini izvoliti deljal za STA, je načrtov veliko. Svetina se zaveda, da situacija ni rožnata. Založbe ščitijo svoje interese, manjše so se že odpovedale izdajanju poezije. »Čas poezije je mimo,« je dejal.

Društvo je že v preteklosti, da bi se zoperstavilo marginalizaciji knjige, organiziralo več dogodkov. Imamo Slovenske dneve knjige, poleg tega je društvo na Slovenskem knjižnem sejmu prisotno s Pisateljskim odrom, tu pa so še branja in gostovanja po Sloveniji, pravi Svetina, ki meni, da se bo učinek naštete prej ali slej pokazal. Hkrati ne gre pozabiti na dejstvo, da založniki ščitijo svoje interese, tako so se manjše založbe, ki so še pred nekaj leti izdale od dve do štiri pesniške zbirke letno, najprej odpovedale poeziji.

Društvo slovenskih pisateljev ne more ustanoviti svoje založbe, je povedal Svetina, ki eno od zamujenih priložnosti za slovensko knjigo vidi v predleti aktualnem predlogu o ničelnih stopnjih davka na knjigo. V času ministrovanja Majde Širca je bila na mizi pogosto tema, da bi zaradi narave našega knjižnegrega trga, ki je tako majhen, da mu pravzaprav težko rečemo trg, v Bruslju predlagali, da se v Sloveniji ukine davek na knjigo. In če bi vztrajali, bi tedaj verjetno uspeli, je prepričan Svetina.

Med nalogami društva v njegovem mandatu Svetina izpostavlja po-

vrnитеv dostenjanstva pisateljskemu poklicu in slovenski knjigi, to pa se, kot pravi, lahko začne ali konča s tem, da morajo biti honorari dostenjni človeka.

Potreben bo pritegniti tudi mlajše, že včlanjene pisateljice in pisatelje, da se polno angažirajo v društvu. Tu se po njegovih besedah zastavlja vprašanja, ki se ga da parafrasirati s Kennedyjevo mislijo »ne sprašujte, kaj bo država naredila za vas, ampak kaj bo ste vi naredili za državo«. Tudi člani pisateljskega društva se morajo spraševati, kaj bodo oni naredili za društvo in ne, kaj bo društvo naredilo zanje, saj društva brez članov ni.

Sam je član pisateljskega društva postal na začetku 70. let minulega stoletja. Njegova generacija je sprejem v društvo razumela kot posebno priznanje, pa čeprav so jih, kot se spominja, starejši pisatelji gledali malo zviška, v smislu, kaj pa vemo, kaj bodo tile razgrajati počeli. Razvoj društva razume kot naraven proces, zato potrebe po revolucionarnih spremembah ni.

Po besedah novega predsednika pisateljskega društva bo potrebno le vztrajati na zastavljeni poti in odgovornikov zahtevati, pa naj bo to ministerstvo za kulturo ali predsednik države, da jim podajo ustrezne odgovore na njihova vprašanja. Tako bodo morda v naslednjih letih uspeli doseči, da bo pisateljsko delo ovrednoteno z ustreznim honorarjem ali da se bo spre-

menil status samozaposlenih v kulturi in se izenačil s statusom zaposlenih v javnih zavodih. Računati bo treba tudi na evropska sredstva.

Na ugibanja o morebitni ukinitvi oziroma preoblikovanju Slovenskih dnevnov knjige, ki so se pojavila v javnosti, pa Svetina odgovarja, da o ukinitvi ni bilo govora, saj so se Slovenski dnevi knjige dobro prijeli ter postali že tradicionalna prireditev. Po letosnjih so le ugotovili, da je Kongresni trg po prenovi za to prireditev neustrezen, saj je prevelik. Razmišljanja gredo v smer, da bi Slovenske dneve knjige preselili na Trg francoske revolucije in v Križanke.

Društvo, ki velja zaradi svoje častitljive starosti, ugleda in avtoritete poleg Slovenske matice za enega od stebrov civilne družbe, se že ves čas odziva tudi na aktualno družbeno-politično dogajanje, česar pa ne podpirajo vsi člani.

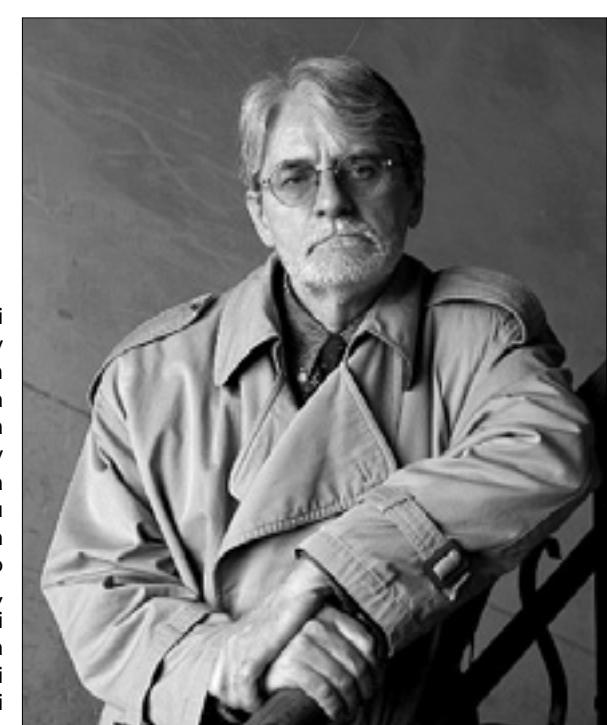
Kot pravi Svetina, je v ustanovitvenem aktu društva zapisano, da upravi odbor, ki je demokratično izvoljen, govori in deluje v imenu vsega članstva. Zato so bili tisti ugovori, prigovori in celo kritike tega, kako je lahko upravi odbor o nečem dajal izjavo, v nasprotju s temeljnimi aktom društva. Upravi odbor deluje v imenu članstva, pa naj si gre za knjižnično nadomestilo ali pa za protest proti t.i. vitki državi, ko je bilo ukinjeno samostojno ministerstvo za kulturo, poudarja Svetina.

Med nalogami društva v njegovem mandatu Svetina izpostavlja povrtnitev dostenjanstva pisateljskemu poklicu in slovenski knjigi, to pa se, kot pravi, lahko začne ali konča s tem, da morajo biti honorari dostenjni človeka.

Ob tem Svetina dodaja, da ima društvo 320 članov, ki so različnih ideoloških, idejnih in političnih nazorov. A če delujejo vsi za isti cilj in hodijo po poti slovenskega pisatelja, ki pomeni pot od Trubarja dalje, potem ne more priti do temeljnih sporov, ideološka razhajanja niso pomembna.

V času mandata prejšnjega predsednika društva Vena Tauferja se je društvo tudi angažiralo pri reševanju založbe Mladinsko knjigo, ki je bila po stечaju večinskega lastnika Zvonka Dva Holdinga dana na dražbo.

Kot je dejal Svetina, je večina članov menila, da ustreznega kupca zanjeno. Iz želje po rešitvi založbe in iz bojazni, da se bo država popolnoma odgovredala Mladinski knjigi, se je razvili

la civilna iniciativa Skupaj za knjigo, ki naj bi odkupilala Mladinsko knjigo, v katero se je včlanilo tudi društvo. Takrat so se pojavili dvomi, zakaj se društvo, ki deluje v javnem interesu, spušča v take tvegane posle. Svetina je poudaril, da so to storili iz prepričanja, da je Mladinsko knjigo treba rešiti.

Njegovo in tudi stališče prejšnjega upravnega odbora društva je bilo, da bi država moral ukrepati pri reševanju Mladinske knjige kljub stališču Bruslja, da ne sme posegati v poslovanje gospodarskih družb. Mladinsko knjigo je namreč lastnica avtorskih pravic od leta 1945 dalje. To je moralni kapital, ki se ga ne sme spustiti iz rok, je preprisan Svetina.

Za STA se je pogovarjala Tatjana Zemljič

PRAGA - Predsedniki držav srednje Evrope zaključili dvodnevno srečanje

Dogovor o usklajevanju energetskih projektov

PRAGA - Predsedniki višegradske četverice ter Slovenije in Avstrije so se na srečanju v Pragi dogovorili za usklajevanje energetskih projektov z namenom optimizacije oskrbe z energijo in zmanjševanja odvisnosti od samo enega vira. Predsednik republike Borut Pahor je dejal, da Slovenije zaradi diverzifikacije virov energetska oskrba trenutno ne skrbi. Predsedniki Češke, Madžarske, Poljske, Slovaške, Avstrije in Slovenije so drugi dan srečanja v Pragi razpravljal o energetski varnosti Srednje Evrope v luči ruske odpovedi gradnje plinovaha Južni tok ter izmenjali mnenja o alternativah temu plinovodu.

Kot so še sporočili iz urada predsednika republike, je Pahor dejal, da se je ob tej potezi Moskve znova pokazalo, da moramo biti dojemljivi za spremembe v našem okolju in da je edini pravi odgovor na takšno stanje fleksibilnost. Izpostavljen je še, da se zdi Sloveniji zamisel o vzpostavitvi energetske unije v okviru EU dobra.

Predsedniki so se pogovarjali tudi o razmerah v Ukrajini, pri čemer so podprtli vzdržno politično rešitev krize na podlagi spoštovanja neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske celovitosti Ukrajine. Izpostavili so tudi nujnost pospešitve političnih in gospodarskih reform v državi. Govorili so še o drugih zunanjopolitičnih izvivih Srednje Evrope, med katerimi je tudi odhajanje tujih borcev v Irak in Sirijo v boje na strani Islamske države.

V skupni izjavi ob koncu srečanja so predsedniki med drugim izpostavili pomen sodelovanja pri projektih v okviru vseevropskega prometnega omrežja TEN-T, še posebej pri povezavah med severom in jugom Evrope s poudarkom na baltsko-jadranskem koridorju, ki bi prispeval h gospodarski rasti srednjeevropskih držav.

Pahor je na novinarski konferenci po srečanju dejal, da je udeležba na tokratnem vrhu pomembna prelomnica za Slovenijo, ki si je prizadevala, da bi bila prepozvana kot srednjeevropska država. S tem prostorom nas po njegovih besedah povezuje tudi zelo soroden pogled na politična, gospodarska, kulturna in druga vprašanja, pomembna za kakovost življenja ljudi.

Omenil je tudi Luka Koper. Kot je dejal, je Slovenija pripravljena na modernizacijo tega pristanišča in tudi na tuje naložbe. Dodal je, da je to okno v svet pomembno ne le za Slovenijo temveč tudi za ostalo peterico držav, ki so sodelovala na srečanju.

Ob robu vrha, ki se je začel v četrtek, je imel slovenski predsednik več dvostranskih srečanj. V četrtek se je tako najprej sešel z avstrijskim kolegom Heinzem Fischerjem, s katerim sta izmenjala stališča o notranjopolitičnih razmerah, gospodarskem sodelovanju in Zahodnem Balkanu. V četrtek pozno popoldne se je Pahor sešel s poljskim predsednikom Bronisławom Komorowskim, s katerim sta se dogovorila za Pahorje uradni obisk na Poljskem. Slovenski predsednik je potrdil slovenski interes za okrepitev sodelovanja med državama na področju prometa, logistike, energetike, notranjih zadev, obrambe, kulture in znanosti. Predsednika sta se zavzela tudi za podporo realizaciji baltsko-jadranske prometne povezave, ki bo povezala baltsko pristanišče Swinoujście in Luka Koper. Večilo pozornosti sta namenila tudi razmeram v Ukrajini ter nevarnosti, da bi se nestabilne razmere razširile tudi na Zahodni Balkan.

Pahor se je včeraj sešel tudi z madžarskim kolegom Janosom Aderjem, s katerim sta govorila o priložnostih za prihodnji razvoj gospodarskega sodelovanja med državama ter izpostavila predvsem izgradnjo prometnih in energetskih povezav.

Včeraj je Pahor s češkim predsednikom Milošem Zemanom v znak prijateljstva med slovenskim in češkim narodom krstil sadiko najstarejše žlahne vinske trte na svetu, ki jo praskemu gradu podarja mestu Maribor. (STA)

Šesterica
predsednikov
držav srednje
Evrope na skupni
fotografiji ob
srečanju v Pragi

ANSA

KOBARID - Predstavili evropski projekt Poti miru od Alp do Jadrana

Poti naj povežejo, kar je vojna ločila

Stoletnica prve svetovne vojne spodbudila intenzivno sodelovanje tudi na področju promocije in skupnega nastopanja na mednarodnih trgih

KOBARID - Zgodba prve svetovne vojne, ki je nekoč razdvajala, danes povezuje kraje in ljudi, ki so se v preteklosti znašli sredi bojnega polja, in je zato lahko tudi nek pospeševalc čezmejnega sodelovanja in skupnega turističnega razvoja. Tako bi lahko povzeli glavno sporočilo udeležencev tiskovne konference, ki je bila včeraj v prostorih Fundacije poti miru v Kobaridu in je bila namenjena predstavitvi evropskega projekta Poti miru od Alp do Jadrana ter številnih pobud ob stolnici prve svetovne vojne.

Glavna tema srečanja v Kobaridu, ki so ga italijanski vojaki med veliko vojno na tem območju kot prvega osvojili in ki je, kot je uvodoma poudaril predsednik Fundacije Zdravko Likar, v bistvu pravi zgodovinski epicenter, je bilo torej čezmejno sodelovanje med različnimi partnerji, ustanovami, javnimi upravami, turističnimi agencijami in ponudniki z obrestrani meje. O različnih aspektih tega sodelovanja, ki še posebno v obdobju obvezovanja stoletnice prve svetovne vojne daje odlične rezultate, so spregovorili Petra Goneli in Gorazd Skrt iz Javne agencije Spirit Slovenija, generalni direktor deželne turistične agencije Turismo FVG Michele Bregant, Maša Klavora iz Fundacije Poti miru v Posočju, podpredsednica Pokrajine Gorica Mara Černic (Pokrajina je namreč vodilni partner projekta Pot miru od Alp do Jadrana) in Željko Cimpič iz Kobariškega muzeja.

Stoletnica prve svetovne vojne je spodbudila intenzivno sodelovanje tudi na področju promocije, kar je privdelo tudi do skupnega nastopanja na mednarodnih trgih. V sklopu čezmejnega projekta T-Lab se je ustvarila čezmejna mreža, ki jo sestavlja več kot šestdeset turističnih ponudnikov in delavcev iz Slovenije in Italije. Sestavili so tudi več kot dvajset čezmejnih turističnih paketov, ki zdolgo prve svetovne vojne povezujejo še s preostalo turistično ponudbo, od kulinarike do naravnih lepot, možnosti za različne športne aktivnosti in za spoznavanje različnih kultur na tem večjezičnem območju. Cilj je seveda to, da se v kraju tako v Furlaniji Julijski krajini kot v Sloveniji privabi čim večje število obiskovalcev, in da se to območje uveljavlja na mednarodnih trgih, enotno zaključeno turistično območje.

Pot miru od Alp do Jadrana pomeni nekako uresničitev ideje Zdravka Likarja in drugih, ki so v devetdesetih letih ustavili Kobariški muzej in nato leta 2000 pisno izrazili svojo željo, da se končno povežejo vsi kraji, ki jih je zaznamovala vojna vihra. Urejanje Poti miru, ki gre od Loga pod Mangartom vse do Devina in Trsta, se torej počasi zaključuje. Na Goriškem so na primer svoj del poti uredili v sklopu projekta Kras 2014.

Celotno pot, ki nima samo simbolnega pomena, temveč nudi možnost konkretnih rezultatov in nove priložnosti za razvoj tega čezmejnega območja, pa bodo uradno otvorili naslednje leto, in sicer 21. marca, na trgu Evrope med Goricami in Novo Gorico. Svečane otvoritve s koncertom se bosta udeležila tudi predsednika Italije in Slovenije Giorgio Napolitano oziroma Borut Pahor. Glasbeni

Desno strelski
jarki na
Kolvratu, spodaj
posnetek z
včerajšnje
predstavitve

novili Kobariški muzej in nato leta 2000 pisno izrazili svojo željo, da se končno povežejo vsi kraji, ki jih je zaznamovala vojna vihra. Urejanje Poti miru, ki gre od Loga pod Mangartom vse do Devina in Trsta, se torej počasi zaključuje. Na Goriškem so na primer svoj del poti uredili v sklopu projekta Kras 2014.

Celotno pot, ki nima samo simbolnega pomena, temveč nudi možnost konkretnih rezultatov in nove priložnosti za razvoj tega čezmejnega območja, pa bodo uradno otvorili naslednje leto, in sicer 21. marca, na trgu Evrope med Goricami in Novo Gorico. Svečane otvoritve s koncertom se bosta udeležila tudi predsednika Italije in Slovenije Giorgio Napolitano oziroma Borut Pahor. Glasbeni

program pa bodo sooblikovali kantavtorja Vlado Kreslin in Antonella Ruggero, ki bosta za to priložnost sestavila tudi novo pesem, in 150-članski otroški zbor, ki ga bo vodil Valter Sivilotti in ga bodo sestavljali mali pevci iz različnih krajev ob poti miru.

Kar zadeva sam Kobariški muzej, to zgodovinsko postajo na območju nekdane soške fronte, pa velja omeniti tematske razstave, ki jih imajo v programu za vsako leto vojne in s katerimi bodo skušali razbiti stereotipni pogled na vojno. Letos je brezplačno na ogled razstava „Take vojne si nismo predstavljali“, v naslednjih letih pa bodo v ospredju prisotnost vojakov italijanske in avstro-ogrške vojske v teh krajih, na koncu pa znamenita bitka pri Kobaridu. Naslednje leto bodo skušali poskrbeti tudi za lasersko projekcijo te bitke.

Vsi udeleženci tiskovne konference pa so se vsekakor strinjali, da predstavlja izkušnja ob stoletnici prve svetovne vojne in v okviru projekta Pot miru od Alp do Jadrana pravzaprav neko startno točko na poti do vse tesnejšega sodelovanja in uveljavitve novega načina gledanja na teritorij, kjer meja ni več ovira, temveč priložnost za organizacijo skupnih pobud, s katerimi bo mogoče dati nov zagon celotnemu območnemu območju in omogočiti njegov gospodarski razvoj. (T.G./NM)

PRVA VOJNA V odboru tudi Goričanka Mara Černic

TRST - Deželna vlada je ustanovila posvetovalni odbor za ovrednotenje zgodovinsko-kulturne dediščine prve svetovne vojne. Deželno upravo bodo v odboru zastopali odbornik Gianni Torrenti (predsednik) ter njegova kolega Sergio Bolzonello in Lorentina Panariti.

Ostali člani odbora so Ugo Sorani (deželno spomeniško varstvo), Silvio Stok in Marco Martini (prostovoljna združenja), Gustavo Parisi (obrambno ministarstvo), Raoul Pupo in Giulia Caccamo (Univerza Trst), Marco Pascoli in Mara Černic (Liga krajevnih avtonomij), Lauretta Berlasso in Mabel Englaro (institut FJK za kulturno dediščino) ter Pietro Biasiol (deželni šolski urad). Mara Černic je podpredsednica Pokrajine Goričke.

Odbor, ki bo deloval tri leta, so ustanovili na osnovi deželnega zakona za ovrednotenje zgodovinske dediščine in za promocijo kulture miru in sožitja.

SPLOŠNA STAVKA - Protest proti reformi trga dela in zakonu za stabilizacijo javnih financ

Množica na trgu, okrnjene storitve in sporočilo vladi

Tudi v Trstu je bilo včeraj občutiti posledice vsedržavne splošne stavke v javnem in zasebnem sektorju, ki so jo proti reformi trga dela in stabilizacijskemu zakonu organizirale sindikalne organizacije Cgil, Uil in Ugl ter manjši sindikati (Cisl ni sodeloval). Na Goldonijevem trgu se je po 9. uri začel sprevod po mestnih ulicah, na začetku je bilo udeležencev bolj malo, nato so se njihove vrste zgodile. V bližini mestnega nabrežja je z zastavami sindikatov korakalo že bistveno več delavcev, brezposelnih in upokojencev. Med njimi so bili tudi delavci tovarne Sertubi in zaposleni pri delavskih z drugah Cooperative Operae, katere je pretresel skorajšnji stecaj. Zaradi demonstracije je bilo nekaj težav v prometu, po navdih občinske policije pa promet ni bil gost. Dopoldne je bil »tih Trst« že v službi, mimo povorke je zapeljal rešilec službe 118 z napisom: »V srcu stavkamo.« (af)

Zaključek je bil na Verdijevem trgu, kjer je množico nagovoril nekdajni tajnik sindikata kovinarjev Fiom-Cgil Gianni Rinaldini. Izpostavl je posledice reforme trga dela, ki naj bi poenostavljala odpuščanja ter sporen odnos Renzijeve vlade. Po podatkih Cgil in Uil naj bi se na Verdijevem trgu zbralo skoraj deset tisoč ljudi (v Vidmu in Pordenonu skupno tri tisoč), v Trstu so protestirali tudi Goričani.

Zaradi osemurne stavke so bili dopoldne in zvečer okrnjeni krajevni prevozi, v marsikateri šoli je pouk odpadel, v otroških vrtcih in jaslih so bile storitve prav tako okrnjene. Stavka je omejila razne javne službe. Vlaki niso vozili redno, ker je vlada preklicala prepoved stavke v železniškem sektorju. Na ronškem letališču so črtili lete družbe Ryan Air, let za Trapani in še druge. Sindikati so sporočili, da je v tovarnah v deželi v povprečju

prekrižalo roke 70 odstotkov delavcev. Zaprete so bile tudi nekatere bančne poslovalnice.

Vnela se je tudi polemika med deželno predsednico Debora Serracchiani in deželnima tajnikoma Cgil in Uil Francem Belcijem ter Giacintom Menisom. Prva je izjavila, da je stavka »povsem legitimna, a tudi absolutno politična«. Sama ceni zadržanje sindikata Cisl, ki je ohranil odprt dialog z vlado in predstavl svoje predloge. Belci je opozoril, da bo vlada ob nespremenjenem pristopu zaostrišla spopad ter da je stavka jasen signal, ki ga mora Renzi upoštavati. Od Serracchianije je pričakoval bolj institucionalno držo, saj je v ospredje spet postavila strankarsko logiko. Menis je opozoril, da je tržaška demonstracija jasen znak po šestletni krizi in trinajstih zaporednih trimesečnih recepcij. Od deželne predsednice pričakuje dejanja, »politični prepriki nas ne zanimajo«. (af)

več
fotografij
na
www.primorski.eu

Policista lažje ranjena pred sedežem Lige

Dva policista sta bila včeraj popoldne lažje ranjena pred sedežem Severne lige v središču Trsta. Do napetosti in do prerivanj je prišlo v trenutku, ko se je skupina udeležencev demonstracije proti rasizmu (pobudnik je bila Hiša kultur) približala sedežu Lige z namenom, da bi na vhodna vrata in pročelje stavbe nalepila nekaj plakatov. Policija jim je to preprečila, pri čemer sta bila dva policija poškodovana. Poslanec Lige Massimiliano Fedriga je ostro obsodil dogajanja ter izrazil solidarnost policiji.

MESTNI PREVOZ - Deželni svet potrdil nove cene

Z novim letom malenkost dražje vozovnice mestnega prometa

Vozovnice bodo tako za avtobus kot za tramvaj malenkost dražje

FOTODAMJN

V Trstu bodo z novim letom dražje vozovnice mestnega prometa, razliko pa bodo kupci vozovnic občutili manj kot v prejšnjih letih. Posamezne vožnje se bodo podražile za 5 centov, z 1,30 se bodo namreč podražile na 1,35 evra. Kupci splošnih mesečnih vozovnic bodo morali po novem namesto 33,95 evra odštetiti 34,35, za letne vozovnice pa bo treba odštetiti 273,00 evrov.

Spremenile se bodo tudi cene vozovnic na pomorski liniji Trst - Milje. Za vozovnico bo po novem treba odštetiti 4,25 evra. To bo nova cena enosmerne vozovnice, dvosmerna vozovnica pa bo stala 7,90 evra. Z novimi cenami, ki jih je deželni svet potrdil

5. decembra, bodo v podjetju Trieste Trasporti začeli 1. januarja, pojasnila pa je mogoče dobiti tudi na spletni strani podjetja.

Novost v letu 2015 bo tudi, da bodo kupci za nakup terminskih vozovnic potrebovali osebno kartico, ki so jo do sedaj potrebovali le kupci terminskih vozovnic po spletu. Na tej kartici so navedeni osebni podatki in fotografija abonanta. Za pridobitev te kartice se je treba prijaviti na spletni strani www.webticketing.triesetttrasporti.it in zaprositi provizorično kartico. Iz podjetja Trieste Trasporti sporočajo tudi, da se občani, ki ne morejo kupiti terminskih vozovnic preko spletu, lahko oglašajo pri prodajnem okencu v U. Lavoratori št. 2.

POKRAJINA - Knjiga Ezia Martoneja in Giorgia Pisona

Živahno in tudi polemično soočenje o levicarski upravi

V dvorani pokrajinskega sveta je tekla beseda o knjigi Giorgia Pisona in Ezia Martoneja, ki je posvečena rojstvu in dejavnosti levicarske pokrajinske uprave (1977-1980) predsednika Lucija Gheršija. Soočenje je vodil novinar Pierluigi Sabatti (**na sliki**) med Martonejem in Gheršijevim predhodnikom Michelejem Zanettijem. Slednji je polemično očital avtorjem knjige, da sta podcenjevalno in skoraj omalovaževalno predstavila delo njegove uprave, ki je - tako Zanetti - podprla Basaglievo psihiatrično reformo in izkazala naklonjenost slovenski manjšini. Na srečanju, ki ga je uvedla predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, so na-

stopili nekateri protagonisti tiste zanimive uprave in politične izkušnje. Med njimi takratni odbornik iz vrst stranke Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, ki je svoje gledanje na tista dogajanja opisal v poglavju z naslovom Ko se je SSK odločila za zasuk na levo.

Poleg Brezigarja so se soočenja udeležili Gianfranco Carbone, Claudio Boncioli, Ester Pacor, Maurizio Pessato in Gabriella Cucchini Zanini. Slednja je kot pokrajinska funkcionarka veliko naredila tudi za uveljavitev slovenščine v pokrajinski upravi. Giorgio Rossetti je govoril v vlogi tedanje KPI in o njeni podpori Gheršijevi upravi.

STAMINA - Afera Andolina:
Sploh nisem oškodoval Burla

MARINO
ANDOLINA

Zdravnik Marino Andolina je glede kazenskega postopka o metodih Stamina poslal pojasnilo. Obtožbe zoper njega, Davideja Vannonija in ostale vpletene v glavnem zadevajo uporabo zdravil oz. matičnih celic, ki naj bi bile neverne za zdravje, pa tudi goljufijo, češ da so pobudniki metode zavajali paciente in starše. »Na spletu lahko berete, da družine pacientov omenjajo 400 injekcij izvornih celic brez negativnih posledic. Tam so tudi 'objektivnih' podatki o izboljšanju zdravja otrok,« navaja Andolina. Omenja primer Federica, hromega in slepega otroka, žrtev Krabbejeve levkodistrofije: z matičnimi celicami se je začel spet gibati, povrnile so mu vid. Andolina našteva več primerov in zagovarja pozitivne učinke neškodljive terapije. V Turinu ga dolžijo tudi prilastitev javnih sredstev. »V zadnjih 30 letih mi noben pacient ni izročil niti lire ali evra. Ideološko nasprotujem zasebnemu zdravniškemu delu,« piše. V bolnišnici Burlo Garofolo je dolgo delal 7 dni na 7, odgovoredal se je prostim dnevom. Tudi če bi dokazali, da nadrejeni niso bili seznanjeni z njegovim delom (čeprav je prve rezultate predstavljal na konferenci v Vidmu, generalni direktor Melato pa je leta 2010 izjavil, da bo to dejavnost podpiral), pa bolnišnica ni porabila niti evra, saj je celo igle dobavljala sam Vannoni, piše Andolina.

ŽUPANSTVO - Tržaški novinarji so zlatega sv. Justa podelili Arielli Reggio

Ariella, tržaška igralka, ki diši po Londonu ...

Ironična, skromna, nasmejana, gajena. Taka je bila včeraj videti Ariella Reggio, letošnja dobitnica zlatega svetega Justa, nagrade, ki jo že skoraj petdeset let podljujejo tržaški novinarji in novinarke. Nagrade, ki velja po besedah predsednika občinskega sveta Iztoka Furlaniča za najprestižnejše tržaško priznanje, neke vrste tržaški oskar, katerega dobitniki in dobitnice se zapišejo v zgodovino mesta.

Tržaški novinarji, zbrani v enotnem sindikatu Assostampa, so se letos odločili, da nagradijo igralko, ki je verjetno najbolj prepoznavni obraz tržaškega teatra. Eno tistih igralk, ki zvezdništvo zapirajo v predal in na oder raje nosijo svojo osebnost, svoj talent in stil, kot je v občutem in lepem nagovoru poudaril gledališki kritik Roberto Canziani in nagrajenko označil kot Tržačanko, ki diši po Londonu. Ariella Reggio se je namreč pred dobrimi petdesetimi leti podala v »swinging London«, da bi se naučila angleščine. Tu je ostala nekaj let, na valovih prestižne radijske postaje BBC učila italijanščino in spoznala britanski teater. Tja se se še danes rada vrača, ker ima rada tisti tip gledališča in njegove igralce. »Ne bi se preveč čudili, če bi ji kak režiser ponudil, da v gledališču ali na televiziji, kjer je prav tako doma, odigra angleško kraljico Elizabeto. Ariella in The Queen imata isto izraznost, gospokost, obzirnost.«

Kaj pa je v teh petdesetih letih dela drobna, a energična Ariella? Leta 1976 je z nepozabnima tovarišem Oraziom Bobbiom in Francescom Macedonim ustavila gledališče Contrada, zasebni teater, v katerem so doma tržaški dialekt, lahkonke komedije in brilljantne predstave. V tisti dvorani, ki se danes imenuje Teatro Bobbio, je ustvarila na desetine in desetine vlog, tako komičnih kot dramatičnih. Nekatere so postale prave ikone, predvsem tiste, ki jih je zanjo napisala dvojica Carpenteri-Farguna. Njeno ustvarjanje pa se ni omejilo na narečje in komedije, saj se je prav tako uspešno »popadala« z dramatičnimi vlogami, s filmom in televizijo. Igrala je z Giorgiom Strehlerjem, Woody Allen jo je izbral za film, ki ga je posnel v Rimu, videli smo jo v filmu Zoran, moj nečak idiot, bila je teta Sofia Nicolini v posrečeni nadaljevanki Tutti pazzi per amore in iznajdljiva babica v videospotu znane telefonskega operaterja.

Nekatere stvari je lepše doživeti, ko si starejši, pravi Ariella Reggio: zadoščenje je večje, če veš, da so te izbrali zaradi tega, kar si, in ne zaradi tega, kar se delaš, da si. »Mladim bi rada povedala, da če mi je Woody Allen ponudil vlogo v svojem filmu, potem je vse mogoče,« se je pošalila in jim zažela, »da bi, če že ne bodo imeli bogate pokojnine, vsaj uživali spoštovanje dela družbe, ki igralski poklic poniže.« Nagrada (tudi letos jo je podarila Fundacija CRTrieste) je posvetila tržaškemu občinstvu, ki ji že desetletja zvesto sledi, soustanoviteljem Contrade, brez katerih ne bi bila to, kar je, in vsem, ki v gledališču v Ulici Ghirlandaio nadaljuje njihovo delo. Predvsem pa Trstu, ki ga igralka, ki diši po Londonu, vedno znova zapušča in se vanj (kdaj nemogocim železnškim povezavam) vedno znova vrača: tu ima sorodnike, prijatelje, »svoje« gledališče, »Pedočin in mejo, ki je izginila, čeprav tega v Rimu ne razumejo.«

Zupan Cosolino se je nagrajenki zahvalil predvsem za vse, kar bo še ustvarila, in izrazil prepričanje, da lahko nagrada spodbudi krajevno skupnost k ovrednotenju in ohranjanju naše bogate gledališke in kulturne dediščine. Deželni novinarji pa so posebno priznanje podelili tudi prvi voditeljici televizijskega dnevnika Rai: 90-letna Tržačanka Bianca Maria Piccinino živi v Rimu in se podelitev ni udeležila, v spominu marsikaterega gledalca pa bo ostala tudi kot dolgoletni »obraz in glas« italijanske mode. (pd)

Letošnji zlati sv. Just je romal v roke igralki Arielle Reggio

FOTODAMJ@N

SKLAD TONČIČ - Sedemnajstim študentom podelili tradicionalne štipendije in podpore

Bodite pogumni in zvesti!

12.400 evrov: toliko jih je Slovenski višokošolski sklad Sergij Tončič letos razdelil med slovenske študente. V Dijaškem domu je včeraj potekala tradicionalna podelitev štipendij in podpor, s katerimi je sklad, ki mu predseduje Marko Kravos, tokrat razveselil sedemnajst prosilcev. Kot je pojasnil, so prejeli 35 vlog (lani 30), prispele pa so s Tržaškega, Goriškega in Videmskega (od študentov, ki študirajo na primorskih univerzah tu in onkraj meje - a tudi v Ljubljani, Vidmu, Urbinu in drugod). Štipendije (1.500€) so prejeli Mateja Počkaj, Damjan Klanjšček in Iva Pertot, podpore (od 500 do 1000€) pa Alex Devetak, Jurij Klanjšček, Matja Ferletić, Sara Zupancich, Veronica Porro, Helena Pertot, Elena Rita Pesaro, Caterina Duccia Novelli, Nika Cotič, Elena Guglielmotti, Elisa Peric, Tina Kralj, Neža Kravos in Irina Tavčar.

Predsednik Kravos jim je zaželel, da bi bili v življenju pogumni in zvesti. Pogum je moškega spola, zvestoba pa ženskega: ob samostojni poti v svet in tveganju naj vzpostavimo hodi tudi navezanost in odnos do rodnih tal, do izročila in ognjišča. Ko izbirate

Letošnji nagrajeni in nagrajenke s predsednikom sklada Markom Kravosom

FOTODAMJ@N

svoj poklic, svojo izvirno pot v življenju, bodite razprtii med idejo (ženskega spola) in kruhom (moškega spola), razpeti med brezobzirno trmo, ljubosumno ambicijo in na drugi strani občutkom za družbeno real-

s še odtenkom kake tretje izbire. Le da niste brezpolni, medli: megličasta neizrazitost, kronična onemogost, kakršne imamo na pretek med »odraslimi« v gospodarstvu, politiki, umetnosti in znanosti.«

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA - Štipendije za maturante in univerzitetne diplomirance

Nagradili šestnajst zaslужnih

Denarne nagrade v višini 500, 750 in 1000 evrov - Prireditev v znamenju mladih in njihovih uspešnih študijskih ter poklicnih poti

Včeraj so v razstavnem dvorani Zadružne kraške banke na Općinah na prireditvi »Mladi: pot do uspeha« podelili štipendije, ki jih banka vsako leto nameja svojim mladim članom ter otrokom članov. Letošnja prireditve je slonela na mlajših uslužbencih banke, obogatil pa jo je pogovor o mladih in njihovih uspešnih poklicnih poteh, ki ga je Martin Sosič vodil z Davidom Korošcem, Alešem in Borutom Plesničarjem, Igorjem Spetičem, Sidonjo Radetič, Borisom Lutmanom in Alexom Škerlavajem. O srečanju bomo še poročali.

Štipendije je prejelo šestnajst mladih, ki so se izkazali v šoli ali na univerzi - med njimi so maturantje višjih srednjih šol ter študentje z univerzitetno diplomo prve oziroma druge stopnje. Maturantje, ki prejmejo štipendijo v višini 500 evrov, so: Federico Morassutti Vitale (evropski klasični licej zavoda Uccellis v Vidmu), Milena Legiša (znanstveni licej F. Prešerna), Vittorio Svara (Zavod Brignoli-Einaudi-Marconi v Gradišču), Janika Škerl (licej F. Prešerna), Giacomo Morassutti Vitale (evropski klasični licej Uccellis) in Rudi Kante (tehniški zavod Ž. Zoisa).

Nagrajeni s prvostopenjsko univerzitetno diplomo (štipendija v višini 750 evrov) so: Gaia Villatorta Milic (Oddelek za ekonomijo, mednarodno trgovino in finančne trge v Trstu), Mitja Lovriha (Fakulteta za upravo v Ljubljani), Irena Magliacane (Odde-

Prejemniki letošnjih štipendij s predsednikom ZKB Adrianom Kovačičem

FOTODAMJ@N

lek za ekonomijo v Trstu), Nastja Foraus (Jezikovni oddelki v Trstu) in Veronika Carli (Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem).

Štipendije za univerzitetne diplome (druge stopnje) v višini 1000 evrov pa prejmejo: Eva Pozzecco (Od-

delek za arhitekturo Univerze v Trstu) Ingrid Umari (Medicinski oddelki v Trstu), Lara Simoneta (Oddelek za ekonomijo v Trstu), Tanja Valentič (Psihološki oddelki v Trstu) in Nina Žvab (Filozofska fakulteta v Ljubljani).

ZGODOVINA - Ustreljeni slovenski antifašisti

Jutri na Opčinah spominska svečanost

Ob navzočnosti župana Roberta Cosolinija bo govorila Marta Verginella

Opensko strelische
še vedno čaka na
dokončno ureditev

FOTODAMJ@N

Na pobudo organizacij VZPI-ANPI, ANED in ANPPIA bo jutri ob 15. uri na openskem streliscu spominska svečanost ob 73-letnici usmrtnitve obsojencev na drugem tržaškem procesu. Prireditve se bo udeležila tudi delegacija iz kraja Villorba pri Trevisu, kjer so ustreljene - Pinka Tomažiča, Simona Kosa, Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča in Ivana Vadnala - po usmrtnitvi leta 1941 na skrivaj pokopali.

Ob tej priložnosti bodo udeležence pozdravili tržaški župan Ro-

berto Cosolini, odbornica Občine Villorba Silvia Barbisan in predsednik tamkajšnje sekcije Združenja pehotne vojske Sergio Amadio, medtem ko bo slavnostni govor imela zgodovinarca in univerzitetna profesorica Marta Verginella. Svečanost, ki ji bo predsedovala Martina Soban, bo zaočrila pesem moškega pevskega zborra Tabor. Po komemoraciji bo v Prosvetnem domu na Opčinah ob 16. uri srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem ob sodelovanju Knjižnice Pinko Tomažič in tovariši. Gosta bo pred-

stavila Tatjana Rojc, glasbene točke bodo izvajali MoPZ Tabor, pevka Martina Feri in Marjetka Popovski, medtem ko bosta Tatjana Malalan in Kostanca Mikulus brali pisma na smrt obsojenih. Na ogled bo razstava o obsojencih na drugem tržaškem procesu.

Svečanost se bo odvijala nekaj dni potem, ko je Občina Trst namenila 100 tisoč evrov za ureditev strelische. Za dokončno ureditev celotnega območja pa je potrebna zelena luč državne administracije.

OBČINA TRST Nezakoniti odlagališči

Tržaška občinska policija je v četrtek z državnim tožilstvom odkrila nezakoniti odlagališči odpadnega materiala. Gre za občinski zemljišči v ulicah Rio Primario in San Sabba. Po navedbah občinske policije se je zasegom oben zemljišč sklenila večmesečna preiskava, v katero se je vključilo 50 občinskih policistov. Promet nezakonitih poslov naj bi obsegal nekaj sto tisoč evrov.

Dve različni skupini ljudi, ki med seboj nista povezani, sta zasedli zemljišči in ju spremenili v nezakoniti odlagališči. Preiskovalci so našli celo azbest, kar je potrdila laboratorijska analiza. Odlagališče v Ul. Rio Primario je upravljala družina iz tamkajšnjega sintskega naselja. Trije moški so osumljeni zasedbe zemljišča in kršitve predpisov o zaščiti okolja. 63-letni C.C. in 29-letna A.C. ter G.C. so sami nabirali različne odpadke in jih nato prodajali podjetju z Videnskega, ki je odvažalo po več ton materiala. Transportni dokumenti so bili nepopolni in netočni.

V Ul. san Sabba so bili dejavnici 64-letni L.S.R., 39-letni C.S., 38-letni F.L. in 18-letna A.L., ki bivajo v bližnjih stanovanjih. Več ljudi jim je dovalo kovinske odpadke, gospodinjske stroje, računalnike, pnevmatike ipd. Na neopremljenem zemljišču so del odpadkov enostavno sezigali. Tudi v tem primeru je odpadke odvažalo večje podjetje.

Preiskovalci so skupno zasegli šest tovornjakov, avtomobil in bager ter preiskali sedeže gradbenih, inštalaterskih in drugih podjetij.

GOSPODARSTVO - Zbiranje podpisov Gibanje 5 zvezd hoče referendum o evru

Gibanje 5 zvezd bo danes tudi v Trstu začelo zbirati podpise za predložitev zakonskega predloga, ki naj bi čez eno leto omogočil referendum o evru. Gibanje, ki ga vodi Beppe Grillo, želi, da se Italijanke in Italijani izrečajo o tem, ali hočejo ali ne ohraniti skupno evropsko valuto. Včerajšnje predstavitev pobude so se udeležili deželniki svetniki Elena Bianchi, Ilaria Dal Zovo, Cristian Sergo in Andrea Ussai, navzoč je bil tudi tržaški občinski svetnik Stefano Patuanello, ki je na državnih ravni eden od pobudnikov zbiranja podpisov.

Gibanje si nadeja, da bo v nekaj dneh po vsej Italiji zbralo 50 tisoč

podpisov za vložitev takšnega zakonskega predloga. Končni cilj pa je dosti bolj ambiciozen, saj nameravajo v roku šestih mesecev zbrati kar milijon podpisov. Podpise bodo Grillovi pristaši od danes, poleg v Trstu, zbirali še v Vidmu, Gorici, Pordenonu, Gradišču ob Soči, Guminu, Tolmeču, Remanzaccu, Cassaccu, Roveredu ter še v nekaterih manjših krajih Furlanije-Julijskih krajine.

Gibanje 5 zvezd je večkrat poddarilo, da pobuda ni direktno naprjena proti evru, temveč gre za podporo referendumu, na katerem bi se državljanji opredeliti o evropski valuti.

BOŽIČNE PRIREDITVE Del opozicije pohvalil Cosolinijevo upravo

»Mestna uprava je dobro pripravila božične in druge praznične prireditve.« Pohvala ne prihaja iz vrst leve sredine ali Demokratske stranke, temveč iz dela desnosredinske opozicije, ki očitno ceni napore župana Roberta Cosolinija in njegove uprave, da bi bil Trst čim več gostoljuben do občanov in turistov. Občinski odbor so na včerajšnji novinarski konferenci pohvalili občinski svetniki Franco Bandelli, Maurizio Ferrara in Roberto De Goia. Poudarek so dali predvsem predprazničnim pobudam, ki so v polnem teku.

V občinskem svetu imamo dejansko dve opoziciji: eno, ki zelo kritično ocenjuje delo Cosolinijeve uprave, ter drugo, ki občinski odbor sodi po dejanh. Tako razmišlja občinski svetnik leve sredine Roberto Decarli, ki se je skupaj s kolegom Patrickom Karlsenom udeležil novinarske konference zastopnikov desne sredine. Na srečanju je tekla beseda tudi o raznih pobudah, ki jih Cosolinjeva uprava načrtuje v prihodnjih tednih in mesecih, da bi privabilna v mesto tu-

LUCIANO CESCHIA 80-LETNIK

»Nevidni Slovenci so postali vidni...«

Luciano Ceschia (po mami Istran in po ocetu Tržačan) živi v Križu že 34 let. Najprej je prebival v Brojnici tik ob morju, sedaj živi v starem ribiškem jedru vasi, nekaj metrov stran od doma Alberta Sirka. V Križu se je preselil iz Rima, potem ko mu je založnik Rizzoli ponudil mesto odgovornega urednika Piccola. Pred tem je bil Ceschia novinar RAI, generalni tajnik novinarskega sindikata FNSI, vmes tudi tržaški občinski odbornik. Piccolo je vodil do januarja 1984 (dobra tri leta); pod njegovim vodstvom je časopis odprl svoje strani Slovencem in začel normalno poročati o doseg zasovraženi Jugoslaviji.

postal njihov časnik, prvič pa je o Slovencih poročal ne rečem naklonjeno, temveč normalno.

Kako je dozorelo twoje imenovanje za krmilom Piccola?

Čisto normalno. Nekaj dni potem, ko sem zapustil novinarski sindikat, me pokliče založnik Rizzoli in me vpraša, če bi se vrnil v Trst in sprejel vodenje Piccola. Ponudbo sem sprejel brez pomislekov.

Ti je Rizzoli postavil kakšen pogoj?

Ne. Ker sva se dobro poznala je vedel, da bi ob kakršnem koli političnem pogoju zavrnil njegovo ponudbo. Obvezal sem se, da bom skušal narediti čim boljši dnevnik in z njim zadovoljiti čim več bralcev. In to je bilo vse.

Kako so te sprejeli na Piccolu?

Uredništvo mi dvakrat zaporedoma ni izglasovalo zaupnice. Sprva z veliko večino glasov, drugič pa je bilo glasovanje nekoliko bolj uravnoteženo. Potem sem jih prepričal in so me sprejeli.

Kako si jih prepričal?

Novinarjem sem pojasnil, da nimam nobenih skritih načrtov in da bom svoje delo opravljaj ob belem dnevu.

Česa so se bali novinarji?

Strah jih je bilo, da za mano stojijo ne vem kakšni skriti oblastniški krogovi, ki bi vplivali na časopis in torej pogojevali njihovo delo. V treh letih ni bilo nobenih pogojevanj, kar so mi ob odhodu priznali tudi tisti, ki so nasprotovali mojemu imenovanju.

Kakšno vzdusje je takrat vladalo v Trstu?

Zelo čudno in protislovno. V mestu je bilo čutiti prevlado Liste za Trst, obenem pa so si utirale pot sile, ki so doživljale Osimsko pogodbo kot priložnost za razvoj mesta. Skratka velika zmeda.

In kako se je tvoj Piccolo znašel v tej zmedi?

Če presojam danes menim, da sem dobro izpolnil pričakovanja založnika, novinarjev in, kar je najbolj pomembno, zlasti bralcev.

Kako ti je to uspelo?

Novinarjem sem priporočil, naj ničesar ne skrivajo in naj poročajo o tem, kar vidijo in slišijo. Nikoli nisem nikomur ukazal, naj skrije pobude Liste za Trst ali naj očrni tega ali onega politika ali upravitelja. Tudi tisti ne, ki so me stalno postavljali na zatožno klop, me zmerjali s „katokomunistom“ in podobno. Želel sem, da bi Piccolo postal normalen dnevnik.

S tvojim vodstvom je časopis končno začel normalno obravnavati Slovence. Za Piccolo prej ali nas ni bilo, če smo bili, pa smo bili vsi titovci, komunisti in Tržačani z negativnim predznakom...

Meni se je zdelo povsem normalno poročati o Slovencih kot o sestavnem delu pisane tržaške skupnosti. Moram priznati, da pri tem nisem imel težav z novinarskim kolektivom. In še Rizzoli je bil zadovoljen.

Zakaj pa?

Ker je Piccolo pridobil ne samo ugled, temveč tudi bralce. Začeli so ga množično kupovati Slovenci. Dnevnik ni

In kaj je bilo odločilno?

Odšel sem, ko je Rizzoli objavil namerovo prodaji časopisa in ko se je na obzorju pojavil nov lastnik.

Za koga je šlo?

Za Piccolo se je zanimal založnik Attilio Monti. Z njim sem se večkrat sprl kot vodja novinarskega sindikata, a to ni bilo bistveno za moj odhod.

Zakaj arogant?

Zapisal sem mu, da si mora odgovorni urednik izbrati založnika in ne obratno. Najbrž sem pretiraval, a takrat sem takole razmišljal.

In kam te je pripeljala poklicna pot?

V Bocen, kjer sem sedem let vodil dnevnik v italijanskem jeziku Alto Adige.

Bocen ima marsikaj skupnega s Trstom. Kako si se tam počutil?

Zelo dobro. Trst in Bocen imata res marsikaj skupnega, a sta tudi zelo različni mesti. Obe stvarnosti sta jezikovno pisani, mislim pa, da ima Trst za seboj zgodovino, ki je bolj boleča od tiste na Južnem Tirolskem. Tam so vsekakor splošne razmere boljše kot pri nas.

Zakaj pa?

Južna Tirolska, kot tudi Tridentinska, se lahko ponaša s kultiviranimi skupnostmi, ki so zelo osveščene in navezane na avtonomijo. Ko govorim o avtonomiji ne mislim na volto avtonomijo Liste za Trst ali podobnih gibani, temveč na dobro, pošteno in učinkovito upravljanje javnega dobrega. Njihovo avtonomijo bi morali poučevati na šolah.

Zakaj si po sedmih letih zapustil Bocen?

Vsaka stvar ima svoj začetek in konec. Na Južnem Tirolskem, na katero sem bil zelo navezan, mi je začela presedati ta njihova politika „pol in pol“. Res je, da je ta politika ves povojni čas zagotavljala mir in dobre odnose med Nemci, Italijani in Ladinci, mene pa je vse bolj utesnjevala.

In kako se ti zdi današnji Trst?

Kot vedno lep in očarljiv. Kdaj pa kdaj tudi dolgočasen.

Priči slišim, da bi bil Trst za koga dolgočasen...

Dolgočasjo me ti stalni prepriči in spori o zgodovini. Treba je biti spoštljivi do vseh in do vsega; zgodovinski spomeni bodo vedno ostali ločeni, zgodovina pa je ena sama.

Z Lucianom Ceschio, ki danes slavi 80 let, sem se pogovarjal na dvorišču Sirkovega doma v Križu, od koder je čudovit razgled na Tržaški zaliv. »Od tukaj vsak dan vidim Piran, kjer živi moja sestra, istrske hribe, kjer se je rodila moja mama, in Trst, kjer sem se rodil,« mi je razkril slavljenec.

Sandor Tence

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa
nudimo naročnikom
poleg običajnih ugodnosti
še vrsto novosti.

Naročnina za leto 2015 ostaja nespremenjena, 230€, z zapadlostjo **31.1.2015**.

Vsek izvod stane le 0,76 evra. Naročnino lahko poravnate v enem (230€) ali v dveh obrokih (po 120€) na način, ki vam najbolj ustreza:

- **z vnaprej izpolnjeno poštno položnico**, ki jo bodo vsi naročniki prejeli na dom;
- z bančnim nakazilom;
- v gotovini na blagajni Primorskega dnevnika;
- **preko trajnega bančnega naloga za plačilo po sistemu SDD**.

Kdor se odloči za ta način plačila, bo lahko poravnal naročnino v enem obroku (230€), v dveh obrokih (po 120€) ali v štirih obrokih (po 60€). Za popolnejše informacije naj zainteresirani pokličejo naše tajništvo do 31.12.2014.

Naročniki na Tržaškem in Goriškem prejmejo časopis na dom v jutranjih urah.

Naročniki lahko brezplačno objavljajo male oglase in neuokvirjene čestitke.

Akcija PREDSTAVI NAM PRIJATELJA. Vsem, ki nam bodo predstavili novega naročnika, bomo ob sklenitvi naročnine za leto 2016 priznali **15% popust**.

**OBČINA REPENTABOR,
OBČINA SEŽANA,
ŽUPNIJA REPENTABOR,
VZPI-ANPI REPENTABOR,
KD KRAŠKI DOM,
RZ REPENTABOR**

vabijo

v nedeljo, 14. decembra 2014,

na

odkritje obeležja padlim iz Župnije Repentabor na bojiščih prve svetovne vojne

PROGRAM:

**10.00 TABOR: sv. maša
v spomin na padle**

**11.00 TABOR: odkritje obeležja
in krajši program**

**11.45 DOL PRI VOGLJAH -
VAŠKI DOM: kulturni program**

SODELUJEJO:

OŠ Alojz Gradnik, OPZ Zvonček,
MPZ Kraški dom
in Združeni MePZ Repentabor

Vabljeni!

Kino

AMBASCIATORI - 16.20, 18.15, 20.15,
22.15 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Momy«.

CINEMA DEI FABBRI - 21.45 »Master of the universe«; 18.30, 20.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 15.50, 17.50, 19.50, 21.50 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00,
20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45,
21.10 »Storie pazzesche«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 20.00
»Viviane«; 18.15, 22.10 »2 giorni, una notte«.

KOPER - PLANET TUŠ - 13.50 »Božiček in jazz«; 14.10 »Božičkov vajenec«;

15.30, 17.50 »Butec in butec da«;

16.00, 18.50, 21.40 »Hobit: bitka petih vojska«; 15.10, 18.00, 20.00, 20.50

»Hobit: bitka petih vojska 3D«; 15.40, 20.30 »Igre lakte: Upor - 1. del«;

13.20, 16.10 »Ježek in vran pričarata Božič«; 22.10 »Kako se znebiti šefu 2«;

18.00 »Mojstri pevci Nuernberški«;

13.30 »Pingvini z Madagaskarja«;

14.00, 16.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 18.15 »Pot k zvezdam«;

18.10, 20.10 »Preden zaspim«; 14.00

»Večna najstnica«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 18.20, 20.15,
22.15 »Scemo e più scemo 2«; 18.15,

21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 15.20,
17.00, 18.45, 20.20 »I pinguini di Ma-

dagaskar«; 16.50, 20.10, 22.00 »Scu-

sate se esistol«; Dvorana 3: 16.20,
18.20, 20.15, 22.15 »Ma tu di che se-

gno sei?«; 22.00 »Ogni maledetto Na-

tale«; Dvorana 4: 15.15, 16.45 »Il mio

amico Nanuk«; 15.30, 18.40 »Un ami-

co molto speciale«;

SUPER - 15.30, 19.10, 22.00 »Ogni ma-

ledetto Natale«; 17.10, 21.00 »My old

lady«.

THE SPACE CINEMA - 15.10, 17.30,

19.50, 22.10 »Scemo e più scemo 2«;

15.00, 15.30, 17.00, 17.30, 19.30 »I pin-

guini di Madagascar«; 22.30 »Un

amico molto speciale«; 11.05, 14.30,

17.00, 19.30, 22.00 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 15.20, 17.30,

19.40, 21.50 »Magic in the Moon-

light«; 15.30, 17.40, 19.50, 21.00,

22.00 »Ma tu di che segno sei?«; 15.30,
17.45, 19.00, 20.00, 22.15 »Il povero,
il ricco e il maggiordomo«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.40,
20.00, 22.10 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; Dvorana 2: 18.10,
20.15, 22.00 »Ma tu di che segno sei?«;
Dvorana 3: 17.00, 20.00, 22.10 »Magic in the Moonlight«; Dvorana 4:
16.30 »I pinguini di Madagascar«;
18.10, 20.10, 22.15 »Scemo e più sce-
mo 2«; Dvorana 5: 17.15, 19.50 »Il sa-
le della terra«; 22.00 »Lo sciaccallo - The Nightcrawler«;

Poslovni oglasi

**NUDIM POMOČ ZA ČIŠČENJE
IN NEGO STAREJŠIM OSEBAM.**
00386-70547431

**SLAŠČIČARNA BUKAVEC NA
PROSEKU** je odprta tudi v nede-
ljo zjutraj.

Mali oglasi

GOSPA SREDNJIH LET z izkušnjo iš-
če delo pri negi starejših oseb, tudi pri
čiščenju in likanju. Tel. št.: 329-
3227075.

IZPRAZNJUJEM hiše, stanovanja, kle-
ti, podstrešja itd., popravljam pohi-
štvo, lesena polkna, okna in vrata; tel.
340-2719034.

POSOJAM na dom napravo za merje-
nje radona v stanovanju in kleteh. Tel.:
339-8201250.

PRODAM železno okno, 150x160 cm,
tel. št.: 333-8172124.

PRODAM avto toyota rav 4D sol, let-
nik 2004, plave metalizirane barve, 3
vrata, servisiran. Tel. 320-1614713.

PRODAM domače klobase. Tel.: 339-
5472406.

PRODAM hišo s terenom, na lepi son-
čni legi nad Rojanom. Potrebujo po-
pravila. Tel. št.: 338-4069412 (v ve-
černih urah).

PRODAM stanovanje, 60 kv.m., Ul.
Boccaccio, zraven železniške postaje,
5. nadstropje, cena po dogovoru. Tel.:
340-5566347.

Obvestila

SSG IN ZTT vabita na »Sejem po se-
mu«, ki bo v foyerju Kulturnega doma
v Trstu ob vsaki predstavi v de-
cembru. Na razpolago bodo najno-
vejše knjižne izdaje in druge uspešnice
ZTT-ja.

JUS NABREŽINA obvešča člane in pri-
atelje, da se je začelo vzdrževalno čiš-
čenje Brščic ter pobiranje suhih drv in
čersakov. Za pojasnila in organizaci-
jo čiščenja lahko poklicete tel. št.: 347-
6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj)
in 329-3177329 (Gianni).

BOŽIČ Z NAMI 2014 - danes, 13. de-
cembra, od 8. do 20. ure bo potekal
na Opčinah trg rabljenih predmetov
in obrtniški trg. Program so omogo-
čili člani konzorcija Centro in via, In-
sieme a Opicina - Skupaj na Opčinah
ter različna openska združenja.

JK ČUPA vabi člane na društveno ko-
silo v nedeljo, 14. decembra, ob 12. uri
v restavracijo v Prečnik (št. 1). Prija-
ve do danes, 13. decembra, preko mai-
la ali tel. št. 040-299858 (urnik tajni-
štva) ali 347-2420331 (Barbara).

OBČINA DOLINA - Naravní rezervat
doline Glinščice vabi na posvet ob 30
letnici ustanovitve parka - pozneje re-
zervata - doline Glinščice danes, 13.
decembra, od 9. ure dalje v gledališče
»France Prešeren« v Boljuncu.

SKD GRAD OD BANOV vabi na Božični
sejem, ki bo v društvenih prostori-
ih, danes, 13., in nedeljo, 14. de-
cembra, ob 16. do 19. ure.

TABORNIKI RMV vabijo vse člane in
priatelje, da se udeležijo rednega
občnega zabora, ki bo danes, 13. de-
cembra, ob 18.30 v prvem in ob 19.00
v drugem sklicanju v Gregorčičevi

dvorani (Ul. S. Francesco 20) v Trstu.
Taborniški srečno!

AŠD BREG organizira Silvestrovanje na
Dolgi kroni. Info 338-2888339 (Val-
ter) ali 040-8327146 (Boris).

KROŽEK KRUT vabi na tradicionalno
srečanje ob koncu leta, ki bo v pone-
deljek, 29. decembra, v gostilni v Ba-
zovici, Ul. Gruden 56. Prijave in info
na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel.
št. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

NA POBUDO VZPI-ANPI, bo v nede-
ljo, 14. decembra, ob 15. uri na open-
skem strelišču spominska svečanost
ob 73-letnici ustrelitve obsojencev na
2. tržaškem procesu: Viktorja Bobka,
Ivana Ivančiča, Simona Kosa, Pinka
Tomažiča in Ivana Vadnala. Slavno-
sti govor bo imela zgodovinarica
Marta Verginella. Pozdrav: tržaški žu-
pan Roberto Cosolini, odbornica Ob-
čine Villorba (TV) Silvia Barbisan in
predsednik Združenja pehotne vojske
iz Villorbe Sergio Amadio. Pel bo
MoPZ Tabor. Svečanost se bo nad-
ljevala ob 16. uri v Prosvetnem domu,
kjer bo srečanje s pisateljem Borisom
Pahorjem.

OBČINA REPENTABOR, Občina Sežana,
župnija Repentabor, VZPI - AN-
PI Repentabor, KD Kraški dom, RZ
Repentabor vabijo v nedeljo, 14. de-
cembra, na odkritje obeležja padlim
iz župnije Repentabor na bojiščih prve
svetovne vojne. Program: 10.00 Tabor:
sv. maša v spomin na padle; 11.00 Ta-
bor: odkritje obeležja in krajši pro-
gram; 11.45 Dol pri Vogljah - Vaški
dom: kulturni program, sodelujejo OŠ
Alojz Gradnik, OPZ Zvonček in MPZ
Kraški dom.

ODBOR KRAŠKEGA PUSTA obvešča,
da je vpisovanje vozov in skupin za 48.
pustno povorko možno do vključno
16. januarja 2015 preko spletnega stra-
ni www.kraskipust.org. Vozovi morajo
skupaj z vpisnim predložiti tudi tehnični
pregled, lahko tudi v baru Tabor.
**SKD VESNA, SKLAD MATEJ LACHIL-
LAH** in Rajonski svet za Zahodni
Kras, prirejajo v nedeljo, 14. decem-
bra, ob 18. uri v Ljudskem domu v
Križu Sladko božično voščilo z do-
brodelnim sejmom in nagrajevanjem
najboljših slaščic. Nastopajo An Černe
in Glasbeni ustvarjalci.

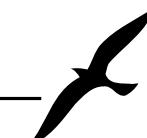
V VEČNAMENSKEM CENTRU Dolga
Krona v Dolini bo v nedeljo, 14. de-
cembra, od 10. do 18. ure potekal Bo-
žični sejem Ena dolina okusov »Naj-
lepše darilo je koristno darilo«. Na
razpolago obiskovalcev bodo številni
domači proizvodi. Prireditev bo na
ogrevanem in pokritem prostoru.

**DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRA-
ŽENCEV** vabi v ponedeljek, 15. de-
cembra, v Peterlinovo dvorano, Donizetijeva 3, na večer Praznične bar-
ve umetnosti. Sodelovala bosta pes-
nika Marij Čuk, avtor pesniške zbir-
ke Ko na jeziku kopni sneg, in Miroslav
Košuta, avtor knjige Zapisi na
orošeno okno. Odpriši bodo razstava
slik Deziderija Švare. Nastopil bo
harmonikar Igor Zobin. Začetek ob
20.30.

**KRUT IN SLOVENSKO PLANINSKO
DRUŠTVO TRST** vabi na tretje sre-
čanje iz sklopa »Kraško rastlinstvo in
danosti, ki ga pogojujejo« s prof. Mar-
rinko Pertot, v ponedeljek, 15. de-
cembra, ob 17.30 na sedežu Kru.tu v
Ul. Cicerone 8 (2. nadstropje). Prija-
ve in informacije na Kru.tu, tel. št.
040-360072, krut.ts@tiscali.it.

ODDELEK Z MLADE BRALCE NŠK,
Krožek za promocijo mladihinske knji-
ževnosti in ustvarjalnosti Galeb ter re-
vija Galeb vabi na predpraznično
srečanje z ilustratorji Vesno Benedetič, Katerino Kalc, Dunjo Jogan, Chiaro Sepin, Ivano Soban, Živo Pahor in Štefanom Turkom, ki bo v ponedeljek, 15. decembra, ob 17.30 v Narodnem domu. Priložnostno bomo odprli tu-
di razstavo njihovih izdelkov.

COŠ FRAN VENTURINI - Boljunc, Boršt, Pesek vabi na božični sejem v torek, 16. decembra. Urnik: šola v Borštu 10.00-12.00; šola v Boljuncu 10.00-12.00 in 14.00-17.00. Šolski zbor za zapel božične

LICEJ PREŠEREN - Cankarjevo priznanje

O izročilu knjige

Prvega dela tekmovanja se je udeležilo 27 dijakov

Prejšnji četrtek se je na Liceju F. Prešerena odvijalo vsakoletno tekmovanje za Cankarjevo priznanje, točneje njegov prvi, šolski del. Udeležilo se ga je 27 dijakov (2 z jezikovne smeri, 10 z znanstvene smeri in 15 s klasične smeri). Kot geslo tekmovanja so letos organizatorji izbrali Izročilo knjige, saj so dijaki na vseh stopnjah brali "klasična" besedila in se trudili razumeti izročilo književnega jezika ter odkrivati povezanost odločitev literarnih likov s stvarnimi zgodovinskimi dejstvi, pa tudi njihova stremljenja, upanja in preizkušnje.

Dijaki prvih letnikov so pisali o vojni in domoljubju, ljubezni in maščevanju v času, ko so naši davni predniki živelj pod svobodnim soncem; poglabljali so zlasti lika prevzetnih in samovšečnih Teodore in Alanke (F. S. Finžgar, Pod svobodnim soncem). Drugi in tretji letniki so stopali po potek prve svetovne vojne in odkrivali trpljenje, dileme in boj za preživetje, pa tudi sočutje in solidarnost med vojaki; osredotočili so se na lik Amuna Mohorja, ki je avtorjev alter ego (Prežihov Voranc, Doberdob). Dijaki četrtih in petih letnikov so odgovarjali na vprašanje, ali je Minuet za kitaro roman o človeku, "ki se ne želi včrediti", ter razmišljali o individualizmu posameznika (Vitomil Zupan, Minuet za kitaro).

Rezultati tekmovanja bodo znani čez teden dni. Dijaki, ki se bodo izkazali, bodo prepričeni k drugemu, področnemu delu tekmovanja, kateremu bo sledil še zaključni, vsedržavni del. Pohvala pa gre že sedaj vsem dijakom, ki se trudijo gojiti svoje bralne in pisne zmožnosti ter se pogumno spuščajo v vzneimljive pogovore tudi z zahtevnimi in obsežnimi literarnimi teksti.

Krožek Arcigay Arcobaleno praznuje 20 let delovanja

Danes, 13. decembra, praznuje Arcigay Arcobaleno Trst Gorica ONLUS dvajset let delovanja. Dvajseta obletnica društva, ki se bori za pravice istospolnih, je po besedah predsednika Daniela Saianijs velik dosežek, hkrati pa tudi trenutek, da se ozremo v preteklost in ocenimo, kar je bilo storjenega. V dvajsetih letih delovanja je društvo vodilo sedem predsednikov, storjenega pa je bilo res veliko. V prvih letih delovanja se je društvo posvetilo predvsem pomoči istospolnim z aktivacijo telefonske številke, ki je nudila pomoč potrebnim. V letih se je društvo povečalo in začelo delovati tudi na drugih področjih, od delitve informativnega materiala proti okužbam spolno prenosljivih bolezni, do aktivnega sodelovanja na paradah ponosa v Ljubljani, Benetkah in Padovi. V zadnjih letih je društvo ustanovilo projekt namenjen šolam z namenom oblikovanja prijazne družbe in boja proti homofobiji in je v letu 2011 prejelo odličje predsednika republike Giorgia Napolitana.

ZAVOD STEFAN - Poučna priložnost

Obisk v tovarni

Dijaki mehanskega oddelka v obratu Redaelli SpA

KRU.T IN SPDT - Predavanje

Kraško rastlinstvo in danosti, ki ga pogojujejo

Kot napovedano že na prvem srečanju v naravi v oktobru, ko so udeleženci neposredno spoznavali kraško pokrajino in njeno rastje, je bil ponedeljek večer v novembrovem namenjen poglobljeni obravnavi geoloških, geomorfoloških, klimatskih in mikroklimatskih danosti, ki pogojujejo tukajšnje izjemno bogato in raznoliko rastlinstvo.

Prof. Marinka Pertot je svoje izjemno zanimivo izvajanje dodatno popestirila s projekcijo značilnih drevesnih vrst in kraškega cvetja. Naše okolje z obdelanimi površinami sestavlja tudi gmajna s plazečo vegetacijo, ki se je oblikovala s teptanjem, grijenjem in obiranjem živine in je dragocen element krasa. Na veliko jo sedaj preraščajo trava in grmovnice, ki zatirajo druge krhkje rastline in cvetnice. Tako postajajo vse bolj redke mnoge vrste cvetja, ki nimajo več osnovnih pogojev, da bi se obdržale in razmnoževale.

Na naslednjem srečanju, ki bo v ponedeljek, 15. decembra, ob 17.30 bo govor o rastlinju obalnega pasu, ki je pravo nasprotje kraške vegetacije in o dolini reke Glinščice, pravem biseru tukajšnjega rastja. Kogar tematika zanima in bi se želel pridružiti kot slušatelj, naj se prijavi na Kru.tu v ulici Cicerone 8, II.nad., tel.040 360072.

Ste vedeli, da ima Trst Guinnessov rekord o največji jekleni vrvi? 4000 metrov dolžine, 152 milimetrov premera za skupno maso 438 ton. To izdelajo v tovarni Redaelli v tržaški industrijski coni. Redaelli SpA izdeluje poleg rekordnih tudi jeklene vrvi za najrazličnejše uporabe: panoramsko kolo v Londonu, za kritje treh stadionov brazilskega svetovnega nogometnega prvenstva, za South Stream Project, žičnico za Mont Blanc in mnogo drugega.

Redaelli SpA ima sicer glavni sedež v Lombardiji, vendar zaradi prevoza velikih izdelkov je nujno potrebovala izhod na morje, zato so proizvodnjo največjih izdelkov premaknili v Trst. V tržaški tovarni obravlja poseben stroj za sestavo 220 milimetrskih vrvi, ki hkrati premika preko 100 ton pramenov. Ta stroj so načrtali v sami tovarni in ga izdelali v petih različnih delavnicah, saj je njegovo delovanje še danes industrijska tajnost.

Tehnični zavod Jožefa Stefana je do sedaj edina šola, ki je imela priložnost ogleda te tovarne. Ogled je vodil dr. Fausti, direktor celotne proizvodnje, ki je proizvodnjo žic in pramenov med ogledom ustavljal, tako da so lahko dijaki bolje dojeli posamezne faze proizvodnje. V laboratoriju tovarne so dijaki merili žilavost materialov in preverili, ali ta zadošča potrebam proizvodnje.

Dijaki mehanskega oddelka so bili z ogledom obrata zelo navdušeni in so izrazili željo, da bi sodelovanje s tovarno Redaelli SpA nadaljevali. Vodstvo obrata se je s tem strinjalo, saj je delovanje tovarne v stalnem razvoju s tehničnega in produkcijskega vidika.

Miklavževanje v vrtcu Pika Nogavička in v društvu Valentin Vodnik v Dolini

Za leto se je Miklavževa pot končala in sedaj že počiva v svojem gradu daleč, da leč in nabira moči za naslednje leto, saj je imel zares polne roke dela, ker je obdarjal otroke po domovih, vrtcih, društvenih ... Na svoji poti se je ustavil v dolinskom vrtcu Pika Nogavička (na sliki), kjer so ga otroci sprejeli z odprtimi rokami in nasmehom na ustih. Popoldne je Sveti Miklavž obiskal otroke v društveni dvorani Valentina Vodnika, kjer jih ni obdaril samo z darili, ampak tudi z lutkovno predstavo, ki so jo izvajale študentke pedagoške fakultete Univerze na Primorskem iz Kopra. Za glasbeni navdih so poskrbeli gojenci Malih kitaristov iz Brega, ki se pridno učijo pod vodstvom prof. Lorenza Buona. Na koncu pa sta angelček in hudiček razdelila darila vsem otrokom, ki so napolnili društveno dvorano in pridno spremljali cel miklavžev program. Prav ni manjkalo! Vzgojiteljica Cvetka

Božično-novoletni sejem v centru Dolga Krone

V centru Dolga krona v Dolini bo jutri od 10. do 18. ure že tradicionalni božično - novoletni sejem. Geslo tržnice je Najlepše darilo je koristno darilo. Na voljo bodo številni domači proizvodi, od ekstradeviškega oljnega olja do vina, od sirov do suhomesnatih izdelkov, od zelišč do slasačic, od sadja do zelenjave, in ročno izdelanih kreacij.

Večnamenski center na Dolgi Ktoni (Dolina) je bil opremljen, da se v njem promovira in prodaja krajne pridelke, proizvode in storitve v Bregu, na Krasu in v bližnjih obmejnih krajih Slovenije. Namen sejma je spodbujati pridelovalce, da se predstavijo čim širši publiki, ki bo lahko pridelke poskusila in komentirala. Prireditev bo v ogrevnem in pokritem prostoru.

Znanstveni decembrski program za otroke

Mestni znanstveni muzeji so decembrsko ponudbo obogatili z novimi dejavnostmi. Jutri ob 10.30 bo v Pomorskem muzeju na sporednu dogodek, ki je namenjen otrokom od 6. leta dalje. Naslov prireditve je Vsi na krov!, otroci pa morajo priti v spremstvu vsaj ene odrasle osebe. V nedeljo, 21. decembra, se bo dogajalo v Naravoslovnom muzeju, kjer se bo ob 15. uri začel sprehod z Lucy. Otroci od 7. leta dalje bodo lahko spoznali razvoj človeške vrste. Zadnja nedelja v letu bo namenjena potovanju v podvodni svet. V akvariju bo ob 10.30 mogoče izvedeti marsikaj zanimivega o podvodnih živilih bitjih.

Dobrodeleni sejem Emergency

Organizacija Emergency bo danes in prihodnjo soboto organizirala dobrodeleni božični sejem, ki bo na ogled v dvorani banke Banca Etiča v Ul. Donizetti 5/a. Tržaški prostovoljci bodo med 16. in 19.30 prodajali majice in druge majhne pozornosti. Ob robu prodajnega sejma bodo v kavarni San Marco predstavili tudi dobrodeleno razstavo, na kateri bodo razstavljeni številni umetniki. Njihova dela bodo na ogled ves teden. Izkupiček od nabranih sredstev bo namenjen novemu centru organizacije Emergency, ki so ga 18. septembra odprli v Sieri Leone.

Videonotte že drugič

Današnja noč je po starem julijanskem koledarju najdaljša noč v letu. Ta dan goduje tudi Sveta Lucia. Ob tej priložnosti bo Casa dell'Arte pripravila 2. izdajo dogodka VideoNotte, maraton, posvečen italijanski in mednarodni videoumetnosti. Dogajalo se bo na devetih različnih prizoriščih v centru mesta, tema letosne izdaje pa bo Potovanje po krizi. Prvih deset obiskovalcev, ki bodo obiskali vseh devet razstav, bo dobilo darilo.

Pogovor o novinarstvu kot četrti veji oblasti

Mediji kot četrtva veja oblasti bodo v žarišču današnjega srečanja v prostorih Impact Hub v Ul. Cava- na 14, kjer bosta Giuseppe Cruciani in Fausto Biloslavo govorila na temo Novinarstvo - od vojnega poročanja do rumenega tiska. Go- sta bosta v besedi in slikah predstavila delo vojnega fotoreporterja, dotaknila pa se bosta tudi lahko- nejših tem. Srečanje se bo začelo ob 17. uri.

PEKARNA
Čok
SLAŠČIČARNA
V decembri smo odprti
tudi ob nedeljah zjutraj

DUNajska CESTA 3 • OPĆINE • TEL. 040 213645

SLOVENIJA TA TEDEN

Danes Maribor, jutri vsa država?

DARJA KOCBEK

Mestna občina Maribor, druga največja občina v državi, je pred bankrotom. To je dejstvo ne glede na zmedeno obnašanje župana Andreja Fištravca v zadnjih dneh. Dogajanje v drugi največji slovenski občini ni pomembno zgolj za njene občane, ampak je slika razmer v celotni državi. Sprenevedanje župana, da do zdaj ni vedel, da je mestna blagajna prazna, in čez nekaj dni njegova čudežna najdba dela manjkajočih sredstev, je med politiki v Sloveniji nekaj povsem samoumevnega.

Andrej Fištravec, ki je še septembra in oktobra v kampanji pred lokalnimi volitvami na veliko obljubljal nove projekte in nova delovna mesta, je pred dnevi občanom sporočil, da bo občini v prihodnjih dveh letih zmanjkal denarja za financiranje vseh programov s področja kulture, izobraževanja in sociale, kar pomeni, da bi v Mariboru morali zapreti socialno kuhišo, materinski dom, varno hišo, ukiniti enkratno socialno pomoč, denarja ne bi bilo za javna dela, sofianciranje Borštnikovega srečanja, najstarejšega gledališka festivala v Sloveniji. Luknja v občinskih blagajnih naj bi znašala 17 milijonov evrov.

Ko je župan dosegel svoj cilj, to je šok in vseslošno zgražanje, je ne-nadoma našel del manjkajočega denarja. Kar prek družbenega omrežja Facebook je občanom sporočil, da si kot župan ne more dovoliti zaustavitev izvajanja osnovnih socialnih programov, ki se dotikajo najbolj ranljivih skupin ljudi. Direktor mestne uprave Damjan Lah pa je pojasnil, da jim je v zadnjih dneh uspelo najti dodatnih 470.000 evrov za izvedbo naj-nujnejših socialnih programov. Župan Fištravec je po spletu občanom še obljubil, da bo Maribor saniral.

To, da so občinski veljaki roko-

hitsko vzeli nekomu drugemu, da imajo zdaj za najbolj nujne programe na področju sociale, seveda ni začetek sanacije občine, ampak zgolj premješanje denarja iz enega žepa v drugega, dokler je to še mogoče. Če bi s sanacijo, ki pomeni temeljit pregled vseh postavk, plačil in posledično zaprtje pipic, skozi katere nenamensko polzi javni denar v zasebne žepe, misil resno, ne bi strašil občanov z ukinitev financiranja programov, s katerimi je najlažje manipulirati z javnostjo.

Da je mariborska občina pred bankrotom, je sicer največ priporočil Fištravčev predhodnik Franc Kangler. V času njegovega županovanja je mesto porabilo na leto 50 milijonov evrov več, kot si je lahko privoščilo. Ker je mestno občino za manjkajoče milijone zadolževal, je njen dolg od leta 2006 do letos narasel s 5,1 na 34,5 milijona evrov. Fištravec, ki je marca lani po izrednih županskih volitvah nadomestil Kanglerja na županskem mestu, potem, ko je slednji moral odstopiti zaradi množičnih protestov občanov, ki so nasprotovali njegovemu načinu vodenja občine, je s predhodnikovo praksou zapravljanja in delitve mestnega denarja svojim ljudem nadaljeval.

Med drugim je nameraval kupiti nov avtomobil. Ko so novinarji to razkrili, se je izgovarjal, da so mu ta nakup v predlogu proračuna podtalni Kanglerjevi kadri. O njegovem načinu razmišljanja in dela veliko povedo tudi njegovi izgovori, da si je obliko kupil na občinske stroške zato, ker meni, da je to delovna uniforma, ki županu pripada enako kot pripada delovna uniforma cestnim delavcem.

Križa v Mariboru se poglablja že od razpada nekdanje Jugoslavije, ker je kot industrijsko središče ostal tako

rekoč brez vseh glavnih podjetij. Stopnja brezposelnosti in revščine je v tem mestu med najvišjimi v državi. V mariborski mestni občini pravijo, da občinski blagajni brez finančne sanacije v letu 2016, zagotovo pa v letu 2017 grozi finančni zlom.

Enako kot v Mariboru se je od izbruha finančne krize leta 2008 dogajalo z državno blagajno. Ker je gospodarstvo pešalo, prihodki so se zmanjševali, izdatkov pa ni hotela ali mogla prilagoditi, je državo začela pospešeno zadolževati levosredinska vlada socialnega demokrata Boruta Pahorja, zdaj predsednika države. S tem je po predčasnih volitvah od leta 2011 do 2013 nadaljevala desnosredinska vlada pod vodstvom Janeza Janše, nato pa še do letosnjih julijskih predčasnih parlamentarnih volitev levosredinska vlada Alenke Bratušek. Eden od prvih ukrepov sedanje levosredinske vlade Mira Cerarja, ki je na oblasti od septembra, je prav takoj bila nova zadolžitev države.

Maribor je seveda med občinami, s katerimi se vlada Mira Cerarja v okviru priprave rebalansa državnega proračuna za leto 2015 pravkar pogaja o zmanjšanju sredstev, ki jih za njihovo delovanje namenja država. Koliko namerava prihraniti na tej postavki, vladni pogajalec minister za javno upravo Boris Koprivnikar v tem tednu še ni povedal. Nekateri župani pa so ga že opozorili, naj si ne obeta preveč, glede na to, da je vlada prejšnji teden že popustila javnemu sektorju in mu vzela manj, kot je nameravala.

Če se bo vlada pri pripravi rebalansa proračuna preveč zanašala na razmeroma obetavne napovedi gospodarske rasti, se utegne že kmalu v enakih težavah kot mariborska občina na znati tudi državna blagajna.

V SLOVENIJI (IN EVROPI)

O slabih bančnih posojilih in bančni nestabilnosti

Ali moramo biti zaskrbljeni zaradi neučinkovitega, včasih že skoraj nepremišljenega poslovanja nekaterih bank v obdobju gospodarske krize? Če se za trenutek zaustavimo pri Sloveniji, je odgovor najbrž pritrden: slovenski sistem je – tudi po lastni zaslugu – še kako začutil finančno krizo, ki je nato postala gospodarska in sistemski kriza.

Na to nas opominja zanimiva ekonomska študija o zasebnih bančnih ocenjevanjih podjetij, ki je nastala izpod peresa dveh slovenskih raziskovalcev, ekonoma Igorja Mastena z Ekonomsko fakultete Univerze v Ljubljani in Arjane Brezigar-Masten, docentke na Fakulteti za matematiko in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem. Njuna nedavna publikacija z naslovom »Discretionary Credit Rating and Bank Stability« namreč ugotavlja, da so banke, aktivne na slovenskem trgu, sistematično dodeljevale previsoke bonitetne ocene pri ocenjevanju strank.

Na podlagi bonitetnih ocen, ki so jih banke dodeljevale podjetjem med nastopom krize in v obdobju pred njo, sta raziskovalca analizirala njihovo uspešnost pri izdavanju posojil in ločevanju med zdravimi podjetji in takimi, ki niso razpolagala s sredstvi (garancijami) za uspešno koriščenje finančnih sredstev. Z drugimi besedami: realna zmogljivost podjetij oziroma strank za dolgoročno vračanje bančnih posojil je bila precej nižja od izračunov, ki so jih izvedle posamezne banke, to pa je privedlo do negativnih učinkov na ravni finančnega sistema. Problem je prišel na dan šele z nastopom krize.

Na podlagi raziskave se zato poraja vprašanje, ali so bile pred nastopom krize poslovne strategije slovenskih bank pri izdajanju posojil preveč optimistične oziroma preveč agresivne. Kot ugotovljata avtorja študije, se kot odgovor na krizo pojavlja bodisi potreba po strožjem nadzoru nad poslovanjem bank bodisi potreba po uvedbi kakovostenjsih mehanizmov za izdajanje bančnih posojil. Tak zaključek je sicer veljaven tako za slovenske banke kot za številne ostale banke, ki poslujejo drugje v Evropi oziroma na komunitarni ravni. K tem zaključkom lahko dodamo, da se iz ugotovitev omenjene študije poraja globlja potreba po razmislek o tem, čemu sploh služi bančništvo, ter o tem, na katerih principih naj sloni nov evropski bančni model, vključno s slovenskim.

Mitja Stefancic

BOHINJ / LJUBLJANA - Policia smučarje vabi k previdnosti

Ob začetku smučarske sezone naj se upoštevajo pravila varnosti

BOHINJ / LJUBLJANA - Ob začetku smučarske sezone se je v četrtek na Voglu že zgodila nesreča, v kateri se je poškodoval smučar. Policisti ob tem znova opozarjajo smučarje, naj upoštevajo pravila varnega smučanja in naj s svojo vožnjo ne povzročajo nesreč. Nesreče se največkrat zgodijo med nepravilnim prehitevanjem drugih smučarjev in zaradi nekontroliranega smučanja, objestne vožnje, utrujenosti in neznanja oziroma precenjevanja znanja smučarja in razmer na prog, opozarjajo gorenjski policisti.

Smučarjem svetujejo: »Svojo hitrost in način vožnje prilagodite svojemu znanju in razmeram na smučišču, izogibajte pa se ustavljanju na ozkih ali nepreglednih delih, pa-zite na druge in smučajte trezni. Poskrbite, da bo smučarska sezona prijetna in varna.«

Gorenjski policisti so v četrtek že obravnavali nesrečo na Voglu, v kateri se je poškodoval smučar iz Ljubljane, ki je padel, ko se je oplazil z drugo smučarko. Moškega, ki naj bi v nesreči utpel poškodbo kolka, je s kraja dogodka odpeljal vojaški helikopter.

Policisti se vsako leto vključujejo tudi v preventivne akcije, s katerimi opozarjajo na pravila varne smuke. Tako imajo pred vrhuncem nove smu-

čarskem sezone, ki bo v času zimskih šolskih počitnic, v načrtu kar nekaj aktivnosti, so za STA povedali na Generalni policijski upravi. V začetku januarja bodo najverjetneje v Kranjski Gori predstavili sodelovanje s hrvaškimi policisti na slovenskih smučiščih, ki bo potekalo tudi v novi smučarski sezoni. V drugi polovici januarja pa naj bi se vključili v preventivno akcijo Smučarske zveze Slovenije.

Nasveti smučarji lahko poiščejo tudi na spletni strani policije, kjer opozarjajo na uporabo zaščitne smučarske celade, ki je za mlajše od 14 let obvezna. Odsvetujejo smučanje zunaj urejenih prog in na zaprtih smučiščih ter smučanje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog ali psihoaktivnih zdravil.

FIS pravila pravijo, da mora vsak smučar ravnati tako, da nikogar ne ogroža ali mu škoduje. Smučati mora tako, da lahko pravočasno ustavi, svojo hitrost in način vožnje pa mora prilagoditi svojemu znanju, terenskim, snežnim in vremenskim razmeram ter gostoti prometa na smučišču.

Smučar, ki prihaja od zadaj, mora smer svoje vožnje prilagoditi tako, da ne ogroža smučarjev pred seboj. Izogibati se mora ustavljanju na ozkih ali nepreglednih delih, vzpenjati pa se sme le po robu smučišča. Upoštevati mora vse znake in signalizacijo, ob morebitni nezgodbi pa je vsak smučar dolžan pomagati.

Zdrs na poleđenelem brezpotju usoden za lovca

JEZERSKO - Gorski reševalci so v četrtek popoldne na območju Virnikovega Grintovca v občini Jezersko sprožili iskalno akcijo za 46-letnim domaćinom in 50-letnim Trebanjem, ki se popoldan nista vrnila s hribov. Oba so v roku dveh ur našli mrtva, ugotavljajo pa, da sta na zelo strmem in spolzem brezpotju zdrsnila v globino. Kot poročajo na Upravi RS za zaščito in reševanje, je v iskalni akciji, ki so jo sprožili okoli 16. ure, sodelovalo 16 reševalcev gorske reševalne službe Jezersko in policist gorske policijske enote. Truplo enega od pogrešanih lovcev so našli nekaj po 17. uri, drugega pa pol ure zatem. Pokojnika so gorski reševalci prenesli do bivše karavle na Jezerskem, kjer so ju predali pogrebni službi.

Gorenjski policisti ob tokratni nesreči znova opozarjajo, da je pri gibjanju v gorah v jesenskem in zimskem času potrebna dodatna pozornost in previdnost, saj je podlaga ponekod že zasnežena, še posebej na strmih predelih in lokacijah s travnatim podlagom ali odpadlim listjem pa je lahko tudi zelo spolzka. Policisti svetujejo previdno hojo, uporabo ustrezne opreme in izbiro markiranih poti. »Absolutno pa, zlasti v tem delu leta, odsvetujemo zadrževanje in pohodništvo po brezpotjih, ker s tem plani ninci zelo ogrožajo sebe, v nesreči pa tudi policiste in reševalce, ki takrat pomagajo.«

KULTURNI DOM - V četrtek zvečer pred baletom Hrestač

Abrahama obeležili še z razstavo in knjigo

Skoraj 100 fotografij ponazarja delo enega vodilnih sooblikovalcev prostora v Sloveniji in zamejstvu v obdobju po drugi svetovni vojni. Pregledno razstavo del Eda Mihevcia, ki je zasnoval tržaški Kulturni dom, so v četrtek zvečer odprli v preddverju Kulturnega doma, v foajetu parterja pa so predstavili knjigo Čar prostora. V njej avtor dr. Marko Korošič predstavlja dela sedmih arhitektov, ki so za slovenstvo v Italiji naredili pomembne zgradbe. Oba dogodka sta bila uokvirjena v cikel prireditve ob obhajjanju abrahama Kulturnega doma.

Številno občinstvo se je najprej ustavilo pri fotografijah, ki osvetljujejo Mihevčeve arhitekturne realizacije, interjerje, urbanistične načrte. Na ogled so fotografije kompleksov in palač, kot so Litostroj, Impex, Kozolec, hotel Metropol v Luciji, Avditorij Portorož, hotel Holliday Inn v Ljubljani, Šmarješke toplice

... Fotografije so bile leta 2011, ob stolnici rojstva Eda Mihevcia, že na ogled v ljubljanskem Cankarjevem domu, kjer je bil obsežen Mihevčev opus predstavljen v celoti.

Nadstropje više je arhitekt Marko Korošič predstavil knjigo Čar prostora (O oblikovanju slovenskih arhitektov v Furlaniji Julijski krajini), ki jo je pred nedavnim izdal ZTT. V publikaciji, ki je nastala na podlagi doktorske disertacije, prikazuje dela slovenskih arhitektov iz Slovenije in italijanskega zamejstva v Trstu, Gorici in Beneški Sloveniji. Avtorja je uvodoma predstavila urednica knjige Alina Carli, ki je spomnila, da je knjiga nastajala precej časa in ob tem dodala, da je bilo prebiranje doktorske disertacije kar zahtevno opravilo, saj je bilo iz nje treba izluščiti podatke, ki naj bi bili zanimivi za najširše občinstvo. Urednica je razložila, da se knjiga začne z Mak-

som Fabianijem, ki je projektiral Narodni dom, v svojem času poznan kot hotel Balkan, konča pa se s sodobnim arhitektom Dimitrijem Waltritschem, ki je med drugim prenovil pritlične prostore goriškega Trgovskega doma, delo arhitekta Makska Fabianija iz leta 1903.

Ob koncu knjižne predstavitve je spregovoril še avtor knjige Marko Korošič, ki je opozoril na bogato slikovno gradivo, ki bogati njegovo publikacijo. Dejal je, da je v knjigi zbral dela sedmih arhitektov, ki se mu v zamejskem prostoru zdijo najbolj reprezentančne osebe, gre pa vsekakor za osebni izbor.

Kot receno, se knjiga začne z Mak-som Fabianijem in s podrobno analizo stavbe Narodnega doma. Ker je knjiga zasnovana kronološko, je drugo poglavje namenjeno Josipu Costaperari (1876-1951), ki je naredil načrt za poslopje nekdanje Živnostienske banke v Ul. Roma št. 7. Posebno poglavje je name-jeno tudi Ivanu Vurniku (1884-1971), arhitektu, urbanistu in oblikovalcu, ki poleg Jožeta Plečnika in Makska Fabianija velja za pionirja moderne arhitekture in za utemeljitelja urbanizma na Slovenskem. Skupaj z ženo Heleno, znano slikarko, sta v Trstu obnovila zasebno kapelo škofa Andreja Karlina. Škofijska kapela v škofijski palači predstavlja enega najlepših primerov slovenske secesijske sakralne umetnosti. Posebno pozornost je avtor knjige namenil tudi opusu enega najboljših slovenskih modernistov, Edu Mihevcu (1911 - 1985), še posebej Kulturnemu domu v Trstu, za katerega je idejni načrt Mihevci izdelal že leta 1951. Iz beneške šole arhitekture izhaja Valentino Zaccaria Simonetti (1918 - 1989), ki je bil zelo aktiven v Beneški Sloveniji. V knjigi je Marko Korošič obdelal še dva sodobna arhitekta; videmskega arhitekta Aleša Prinčiča in tržaškega arhitekta (po rodu iz Gorice) Dimitrija Waltritscha. (sc)

SSG - Predstava ansambla Balletto di Roma

Balet Hrestač v sodobni koreografiji o travmah odraščanja

činstvo že dobro pozna, saj je nemalokrat gostoval v Trstu, v lanski sezoni celo dvakrat: v Kulturnem domu s Contemporary Tango in v Rossettijskem gledališču s Futura na glasbo Lucia Dalle.

Koreografijo za balet Hrestač je ustvaril Mario Piazza po novem libretu in dramaturški obdelavi Riccarda Reima. Idejno se nova odčitava drži tradicionalnega Petipa jevega libreta, ki je povzet po pripovedki nemškega romantičnega pisatelja E.T. Hoffmanna: družina v skupini prijateljev praznuje božič, otroci odpirajo darila in od veselja rajajo. Dorasčajoča Klara prejme od gospoda Drosselmeyerja lutko, ki ima obliko vojaka in ki z ustimi tre orehe. Klarin poredni mali bratec Fritz hrestaču zlomi nogo, a ga gospod Drosselmeyer popravi. Utrjenja Klara zaspri s hrestačem v naročju in sanja o napadu miši, ki jih vodi mišji kralj, o hrestaču, ki jo brani in umre, a ga čudežno oživijo Klarine solze, da se spremi v princ in deklico pelje v deželo sladkorne vile, kjer jih sprejmejo plešče snežinke. Mario Piazza in Riccardo Reim sta v predstavi s petnajstimi plesalcami upodarila temne plati pripovedke in travmatičnost odraščanja. Dogajanje je postavljeno na božični večer, a deček sta sama in gledata televizijo. Še vedno je polno igrac in tudi hrestač v obliki človeka, mišji kralj in sladkorne vila, a vse, ne samo miši, je strašljivo in nedoumljivo, kot je za otroke strašljiva in nedoumljiva realnost, ki vstopa v njihovo življenje skozi televizijske ekrane. Klara je kot nekakšna Alica v savoržni čudežni deželi, kjer se mora sama spopasti s stvarmi, ki jih ne razume, kot da bi bila v začarani videoigri. Ko se prebudi iz more, je na varnem doma in v škatli najde božično darilo - lutko hrestača. Srečno se nasmehne, saj ve, da bo srečo našla le, če bo zaupala vase in si jo sama priborila.

Hrestača in sladkorino vilo pleše gost André De La Roche, Klaro Azzura Scheina, Luca Pannacci je Fritz, Placido Amante gospod Drosselmeyer. Ostali člani ansambla so Marcos Becerra, Michele Cascarano, Mirko De Campi, Roberta De Simone, Monika Lepisto, Anna Manes, Tayma Niane Baldò, Raffaele Scicchitano, Sophie Tonello, Claudia Vecchi in Stefano Zumpano.

Pri oblikovanju predstave sta sodelovala še kostumografinja in scenografska Giuseppina Maurizi in oblikovalec luči Emanuele De Maria (bov).

Razstava del arhitekta Eda Mihevcia.
Otvoritev se je udeležila tudi pokojnikova soproga

FOTODAMJN

TOMIZZEV DUH

Kakania forever

MILAN RAKOVAC

Ilma Rakuša postavlja retorično vprašanje: »Zakaj govorimo o domovini in ne o domovinah?« Res: imamo domovino, ampak tudi domovine, več domovin. Sam sem rojen kot državljan Kraljevine Italije, potem je bila Istra del Tretjega rajha, zatem cona A in B, pa Jugoslavija in sedaj Hrvaška. Z vsem svojim bitjem, čutim večplastno pripadnost: vsekakor sem državljan Srednje Evrope in Mediterana.

Carpinteri in Faraguna sta med številnimi knjigami napisala dve, ki se prav prilegata današnji temi: »Povero nostro Franz«, in »L'Austria iera un paese ordinato«. Zakaj je torej propadlo Cesarstvo, ki smo ga imeli radi? Zato, ker smo ga skoraj vsi njeni narodi, razen Avstrijeve seveda, imeli za JEČO NARODOV? Še danes iščemo bleudo tolazbo in opravčilo za njen razpad, po stotih letih se naslanjam na sarkastičnega pisatelja Roberta Musila, Avstrijca, ki je pokopal Imperij z nazivom KAKANIA (od K. und K. – Kaiser und Koenig, cesar in kralj). Musil zapisa: »V tej državi se je vselej počelo nasprotno od tistega kar se je mislio, ali pa se je mislilo nasprotno od tiste-

ga kar se je že naredilo«. Danes se z melanolijo spominjamo svojih dedov, ki so brez ostanka hvalili K. und K., hkrati pa jo pomagali sesuvati. Potem so na njenih ruševinah zgradili svoje nacionalne države, vse do današnjih, najnovejših, ki jih veselo preklinjamo in patetično vzduhujemo po Cesarstvu...

Medtem ko bistro variramo Musila, še pomislimo ne, da smo danes državljeni številnih Kakanij. Mario Pancera piše: »Kakania non finisce mai!« in nadaljuje z našo (hrvaško, avstrijsko, slovensko, italijansko) diagnozo: moralno dezorientiran narod verjame vodjem, jim sistematično sledi in jih podpira »e firma la sua resa nel Duemila come nel Ottocento«.

Kaj nam preostane? O, veliko: ostajajo nam spomini kako so naši dedi in očetje živel in preživel dve vojni, dva vala emigracije, razpad družbenih ureditev in držav, kako so znali trpeti in – potreti. Naš človek se je pokončno prebijal skozi zgodovino, skozi vojne, skozi lastno smrt. V sijajni knjigi »Suhu pašta, pesek in bombe – Vojni dnevnik Bruna Trampuža«, Marta Veginella piše zgodovino

naših fantov v Afriki in razkriva temeljna, neposredna sporočila prednikov. Trampuž, 3. VI. 1944: »To je šestič, ki sem regrut pri vojakih, trikrat laški, dvakrat oziroma enkrat gardijski (kraljevski jugoslovanski, M.R.) in enkrat partizanski in sedaj še angleški regrut. Prvo je bilo lupi lupi, drugo jedan dva, sedan dva, sedaj pa left-rajt. Za se zmešat je. Ampak Tržačana Bruna najhujše šele čaka, ko se iz Dalmacije po osvoboditvi odpravlja domov: »Reakcija fašistov v Trstu je bila velika, njej pomaga vsa južna Italija, pomaga ji Londononski in Amerikanski radio. Še sam general Alexander poslal je Marsalu Titu noto, s pozivom, da naj se umakne s Primorskimi. Ves ta nepridiprav je še v teku, kako bo rešeno, ne vem...«

Ja, rešeno pa je bilo kakor je bilo: kot 1918., in 1945. (47., 54., 1975 ...). In kot 1991. In kot ob sprejemu Slovenije in Hrvaške v EU. In sedaj imamo hudo krizo. Ali res tako težko, resnično težko, kot v rovih na Krnu in Matajuru, v Etiopiji, v Libiji, kot med osvobodilnim pohodom Prekomorcev Vis-Knjin-Sen-Rijeka-Ilirske Bistrica-Trst? Težko, kot so smo Istrani in Primorci morali bežati

v Jugoslavijo? Tako težko, kot so oni pred nami morali bežati v Italijo? Tako težko, kot takrat, ko smo se morali pobrati iz Trsta, dopo le Quaranta giorni? Težko, kot so smo bili »zares Ščavil! Zares ščavil« (by Primorski dnevnik)? Zavraga, saj vendar imamo te svoje majhne Kakanije, imamo svobodo. Med in mleko sicer ne tečeta, ampak dajmo, potrudimo se no malo. Jeseni sem v Tuzli hotel v gozd, vse polno jurčkov. In min, so me opozorili. Danes, 2014, sto let po 1914. Sto let po Kakaniji.

Eko, jur su fešte, jur se zbirimo, i čemo se zbirati, ča ne? U veselju i pismi i čakuli, a ne? Če biti a makalara, ma vero i slane srdele su duobre, čo muoj: zafrigaš na domaćen ulju i škalonji šaku slanij srdel, i hi prilješ priko pasutic, po lazanjetan, po makaruniči. Vina je. Kuraja je. Pij, ji, kantaj i – NE muči, čovik muoj. Nego da se porazminjemo, pak da kako Musil pišemo kakove su sad naše Kakanije...

Zakaj je celo leto 2014 v znaku leta 2014? Zato, da ne bi mislili na danes, na 2014. In na neke druge obletnice, za nas pomembne in bližje. Tudi okrogle.

Naš zvesti sodelavec

Milan Rakovac

*je včeraj slavil 75. rojstni dan.
Še na mnoga leta mu kličemo*

vsi na Primorskem dnevniku

SOVODNJE - V obnovljenem Kulturnem domu, ki ga bodo jutri poimenovali po Jožefu Češčetu

Na vrsti so nove vsebine

Obnovljeni Kulturni dom (levo), oglasna deska in park (zgoraj), Erik Figelj (spodaj)

BUMBACA

V praznih prostorih bi najraje uredili bar

BUMBACA

V Sovodnjah bodo jutri slovesno poimenovali po dolgoletnem županu Jožefu Češčetu in predali namenu obnovljeni Kulturni dom, ki ga krajevni kulturni delavci nameravajo čim prej napolniti z novimi vsebinami. »Poleg najrazličnejših prireditev, praznikov, koncertov in razstav v poslopujno vodi svoje dejavnosti Glasbena matica, tedensko so v njem tudi vaje obeh društvenih otroških pevskih zborov; prvega sestavljajo malčki iz vrtca, drugega pa osnovnošolski otroci. V zadnjih mesecih smo imeli z obnavljanjem poslopa kar nekaj dela, vendar smo vseeno začeli razmišljati, kako bi Kulturni dom napolnili z novimi vsebinami. Padla sta predvsem predloga o obuditvi zborovske dejavnosti in o ustanovitvi dramskih skupin. Poleg tega si želimo, da bi se v Kulturnem domu srečevali mladi; člani do sedanjega mladinskega odseka so prestopili v društveni odbor, za njimi že nastaja nova skupina mladostnikov,« pojasnjuje predsednik kulturnega društva Sovodnje Erik Figelj, ki je ob zaključku obnavljanja Kulturnega doma upravičeno zadoljen; poslopa ima veliko lepih videz, tudi ureditev notranjih prostorov bo nedvomno prispevala k izboljšanju pogojev za že uetečene in nove dejavnosti.

AZBESTNE STREHE NI VEČ

V Sovodnjah so obnovo Kulturnega doma začeli načrtovati sočasno z začetkom gradnje avtoceste, ki je zahteva-

la razlastitev nekaterih zemljišč - med drugim tudi nekdanjega nogometnega igrišča. »Lastnik poslopa je družba Alpe, ki so ji v okviru gradnje avtoceste razlastili nekaj zemljišč. Z odškodninskim denarjem so se v družbi odločili, da bodo obnovili Kulturni dom v Sovodnjah in tudi sedež kulturnega društva Skala v Gab-

jah, kjer so gradbena dela ravnokar v teku,« pravi Figelj in pojasnjuje, da so načrt za obnovo sovodenjskega Kulturnega doma pripravili skupaj z geometrom Ivom Rojcem, ki je nato sledil tudi gradbenim delom. »Komaj smo se začeli pogovarjati o obnovi, smo takoj sklenili, da je nujno prenoviti staro azbestno streho. Stara kritina je bila sicer še povsem v redu, vendar smo vseeno izkoristili priložnost, da azbest odstranimo in streho prekrijemo s pločevinasto kritino. Poleg tega smo prepleškali vse zunanje zidove, namestili nova vrata, uredili vhod, pred katerim smo postavili lepo kamnit klop,« pravi Figelj in pojasnjuje, da je društvo poskrbelo za nov napis, jutri pa bodo ob vhodu odkrili še tablo, saj bo poslopu poimenovano po Jožefu Češčetu. »Hvaležni smo podjetjem, društvenim članom in domaćinom, ki so nam priskočili na pomoč,« pravi Figelj in pojasnjuje, da so s pomočjo društvenih članov namestili

nadstrešek nad vhodom v klet, okrog parka pa so postavili nove klopi, ki služijo tudi kot ograja. »Družba Alpe je v obnovo poslopa vložila okrog 100.000 evrov; skoraj polovica zneska je šla za sanacijo azbesta in obnovo strehe. Glavna gradbena dela je opravilo podjetje Brajnik iz Podgorje, za žlebove je pa poskrbelo podjetje Sa.Mi.,« pravi Figelj.

MANJKA LE ŠE ... BAR

Notranjost Kulturnega doma so prenovili leta 2001. »Takrat smo obnovili veliko dvorano in sistem ogrevanja. Letos smo se odločili še za nekatere dela, ki smo jih opravili sami. Obnovili smo pevsko sobo v prvem nadstropju, ki je dobila nove omare in opremo,« pravi Figelj in pojasnjuje, da so v prvem nadstropju uredili tudi sejne sobo, ki jo bodo jutri uradno predali namenu. »S finančnim prispevkom Zadružne banke Doberdob in Sovodnje pa smo nabavili nove stole za ve-

SOVODNJE Praznik se bo jutri začel ob 11. uri

Jutrišnji praznik ob ponovnem odprtju in poimenovanju Kulturnega doma se bo začel ob 11. uri. V program bosta uvedla otroška pevska zpora, ki delujeta v okviru Kulturnega društva Sovodnje: otroke iz vrtca bosta vodili Erika Tomšič in Valentina Nanut, osnovnošolce pa Jana Drassich. Slavnostni govor bo imel društveni predsednik Erik Figelj. Napovedani so pozdravi županije Alenke Florenin, pokrajinskega predsednika SKGZ Livia Semoliča in predsednika Zadružne banke Doberdob in Sovodnje Daria Perica. Župnik Renato Podberšič bo blagoslovil obnovljeni dom. Svečanost bodo sklenili s poimenovanjem doma po nekdanjem županu Jožefu Češčetu. Tablo s posvetilom bo odkrila vdova, gospa Marija. Med prisotnimi bodo delili publikacijo o Jožefu Češčetu: besedilo je sestavil Aldo Rupel, izdal jo je društvo s pomočjo zadružne banke in občine. Sledil bo obisk obnovljenih prostorov, kjer bodo na ogled razstave o zgodovini Kulturnega doma, obnovitvenih delih in Jožefu Češčetu; uredili sta jih društveni odbornici Valentina Nanut in Micaela Passon. Na različnih lokacijah doma bodo igrali učenci Glasbene matice, prepeval bo otroški zbor domačega društva. Po sobah in dvoranah bodo vrteli še video posnetke in prikazovali fotografije o delovanju društva skozi čas.

liko dvorano,« pravi predsednik sovodenjskega kulturnega društva.

V pritličju Kulturnega doma so še prazni prostori, v katerih je do odprtja novega sedeža na nasprotni strani ceste poslovala podružnica Zadružne banke. »Lastnik praznih prostorov je ravno tako družba Alpe, s katero smo se že pogovarjali, kako jih najbolje izkoristiti. Po našem mnenju bi vanje spadala dejavnost, ki bi bila komplementarna društveni - bar bi bil najboljša rešitev,« pravi Erik Figelj, ki je predpričan, da bi tudi bar lahko prispeval k pozitivni obnovljeni Kulturnega doma. (dr)

ŠEMPETER - Ministrica podpisala pogodbo za izgradnjo urgenc

Končno zelena luč

Gradnja se lahko prične že prihodnji teden, so sporočili z vlade - Županom je odleglo

Slovenska ministrica za zdravje Milojka Kolar Celar naj bi včeraj z izvajalcem podpisala pogodbo za izgradnjo urgentnega centra v Novi Gorici. Novačica, ki je prišla včeraj pozno popoldan, pomeni veliko olajšanje za šempetersko bolnišnico in za vse, ki so se v zadnjem času zavzemali, da bi gradnja vendarle stekla pravčasno in da bi evropska sredstva, namenjena izgradnji projekta, ne bila ogrožena. Severnoprimski župani so s pomočjo katere od poslanikov skupin celo nameravali sprožiti interpelacijo zoper ministrico. Včeraj pa je vladata urgentni center vključila v načrt razvojnih programov 2014-2017. Gradnja se lahko prične že prihodnji teden, so sporočili iz Ljubljane.

»Ministrstvo za zdravje bo še danes pristopilo k podpisu pogodbe z izvajalcem gradbe-

no obrtniški del IMP PPS ter partnerji Kolektor Koling in CPG Nova Gorica. Tako se bo že v naslednjem tednu lahko pričel graditi še zadnji v mreži desetih urgentnih centrov, financiranih iz evropskih sredstev,« so napovedali po včerajšnji dopisni seji vlade.

Vrednost investicije po tekočih cenah z vključenim DDV znaša dobrih 7,2 milijona evrov. Kot pojasnjujejo na vladi, upravičeni stroški tega projekta znašajo dobrih 4,4 milijona evra; k temu bo EU prispevala 3,77 milijona evrov, 670.000 evrov pa država. Preostanek potrebnih sredstev - 2,78 milijona evrov bo prispevala bolnišnica sama. Investicija v novogoriški urgentni center obsegata graditev urgentnega centra, operacijskega bloka in veznega

trakta ter bo izvedena kot nov objekt oziroma vezni trakt, prizidan h glavni in stari stavbi Splošne bolnišnice dr. Franca Dergancia Nova Gorica. Novi urgentni center bo skupaj s šestposteljno bolniško sobo obsegal skupaj neto 1092 kv. metrov površine.

V novem objektu bodo poleg urgentnega centra tudi urgentni operacijski blok, prostori za endoskopski oddelki novogoriške bolnice in vezni hodnik med novo in staro stavbo bolnišnice, ki je hkrati tudi edina komunikacija med urgentnim centrom in ostalimi deli bolnišnice, ter tehnične prostore. V kleti objekta so predvideni prostori za kuhinjo, jedilnico, skladišča in spremljajoče prostore ter prav tako povezava z novo in staro stavbo bolnišnice. (km)

SOVODNJE - Zbirajo prijave

Občina bo zaposlila upravnega pomočnika

Zaposlen bo s pogodbo za nedoločen čas

Sovodenjska občina bo zaposlila administrativnega pomočnika (kat. B1). Prijave za nadaljnje selekcije zbirajo v pokrajinskem uradu za delo v Ulici Alfieri v Gorici, ki je odprt vsak dan od 9.30 do 12.30; prijave bo mogoče vložiti v petek, 19. decembra, priložiti jim bo treba obrazec ISEE in potrdilo, ki ga bo izdal pokrajinski urad za delo.

Novi administrativni pomočnik bo zaposlen s pogodbo za nedoločen čas. Prihodnje leto bo delal s 30-urnim delovnim urnikom, od 1. januarja 2016 pa s polnim delovnim urnikom. Kandidati morajo obvladati slovenski jezik in morajo biti sposobni uporabljati računalnika (Windows XP, Word, Excel, AscotWeb, elektronska pošta). Kandidati bodo svoje znanje dokazali s praktičnim preskusom in s kolokvijem o upravnih postopkih in delovanju krajevnih uprav.

GORICA - Geyser v Kulturnem domu

Od Kalinke do Hrestača

Na odru izbruh mladostne energije

Goriški Kulturni dom je v četrtek doživel izbruh mladostne energije s prireditvijo *Geyser*, ki so ga oblikovali mladi pevci, plesalci in glasbeniki. Večer je organizirala Zveza slovenskih kulturnih društev, uvedla ga je njena predsednica za goriško pokrajino Bruna Visintin. »Graditi samega sebe preko lastnega odkrivanja. To naj bi vodilo v razmislek o mladinskem udejstvovanju, profiliranju posameznika v naši družbi in vlogi ZSKD znotraj nje. Vsak posameznik je pogojen od značilnosti družbe, v kateri deluje, obenem s svojim delovanjem v večji ali manjši meri, posamezno ali v skupini, skuša pogojevati značilnosti okolja. Vsak nudi drugemu nekaj novega, drug druga gega lahko obogatita. Ta namen ima tudi današnji večer, saj se bodo na odru Kulturnega doma predstavile skupine z različnimi zvrstmi iz naših krajev: Gorice, Gabrij, Dobrodo, Trsta, Nabrežine in Nove Gorice. Prepletali se bosta tudi naši dve narodnosti,« je poudarila Bruna Visintin in vsem pri-

sotnim vočila prijeten večer ob izbruhu mladostne energije. Dogodka se je udeležila goriška občinska odbornica Arianna Bellan.

Na odru je prva stopila mladinska pevska skupina Neokortex, ki deluje pod okriljem Zveze slovenskih kulturnih društev in Glasbene matice iz Gorice. Pod vodstvom Jane Drassich so zapeli pesmi *Down in the river to pray*, *Budapest* in *Happy*. Spremljali so jih Helena Lupinc - klavir, Aleksander Gergolet - bobni in Tina Balta - akustična kitara. Gledalci so si v nadaljevanju lahko ogledali grozljivko - delo filmskega krožnika niže srednje šole iz Dobrodo. Skupina Anakrousis je pod vodstvom Jarija Jarcia zapela *I sing, you sing*, *Na vrhu nebottnika* in *Kalinko*. Ob spremljavi saksofona, trobente, kitare, bobnov in harmonike je pri skupini Rock'n'Bndimi zapela Ajlin Vizintin *Sunday bloody sunday*, *Računajte na nas* in *Wake me up when september ends*. Dogajanje na odru so popestrile plesalke gori-

ške plesne šole Tersicore, ki so prikazale drugo dejanje *Hrestača* in ples *Raymonda*, kjer je koreografijo pripravila Angelica Cumbo, za koreografijo tretje skupine, ki je zaplesala *Swing ladies*, pa je poskrbela Erica Madotti. Mentorica Ljeka Bogatec je za *Geyser* pripravila dve skupini - Funny Dance in Take Dance. Obe delujeta v okviru kulturnega in športnega društva Vipava. Gledalcem so zaplesale *Animals*, *Prayer in Can can music*. Pripravile so tudi praznično točko *The Christmas song*. Plesalke M&N Dance Company so poskrbeli za pravi spektakel s točko *Fusion*. Koreografije so delo Michaela Ry-

nia in Nastje Bremec, ki sta profesionalna plesalca, koreografi in pedagozi. Vsi nastopajoči so bili deležni bučnega aplavza, s katerim so dobili potrdilo, da so se izkazali in da so na pravi poti.

Večer je zaključila predsednica Bruna Visintin, ki se je zahvalila Glasbeni matici za pomoč in Kulturnemu domu za gostoljubnost. Vsem prisotnim je vočila vesel božič in srečno 2015 z željo, da bi v novem letu doživel veliko takih trenutkov, ki bodo v njihovih srcih ostali večno zapisani. Večer sta povezovali Maria Milanese in Ilaria Bergnach.

CONA - Ob izlivu Soče
Novo zavetišče za race, gosi in tujerodne želve

Ob sprejemnem centru na otoku Cona ob izlivu Soče bodo danes ob 11.30 odprli zavetišče za živali, ki ga bo upravljalo združenje Co.Na. Prostovoljci bodo skrbeli za več gosi in rac, poleg tega pa tudi za nekaj ameriških želv; slednje so našli ob izlivu Soče, kamor nikakor ne spadajo, saj gre za neavtohtone vrste, ki rušijo naravno ravnovesje. Ob zavetišču so namestili več informativnih tabel, na katerih pojasnjujejo tudi, da tujerodnih živalskih vrst ne gre nikakor spuščati v naravno okolje. V zadnjih letih so ravno ob izlivu Soče našli več neavtohtonih vrst želv, vedno bolj množično so prisotne tudi nutrije in severnoameriški rdeči raki. Ob zavetišču se začenja tudi učna pot, ki obiskovalce vodi mimo raznih opazovalnic ptic do bara Petiroso.

Združenje Co.Na. ima svoj sedež ravno v sprejemnem središču ob izlivu Soče. Njegovi člani si prizadevajo za ohranjanje mokriš ob otoku Cona, kamor v raznih obdobjih leta prileti na desetine vrst ptic selivk; poleg tega prostovoljci vodijo obiskovalce na ogled območja, ki je iz naravoslovnega vidika izredno zanimivo.

Pevski zbor Anakrousis med nastopom (levo); na odru se je zvrstilo več plesnih skupin (zgoraj)

BUMBACA, K.D.

Križarka Britannia je zaključila preizkusno plovbo po Tržaškem zalivu, na katero se je odpravila v začetku tedna, da bi tehniki družbe Fincantieri preizkusili delovanje motorjev in ostalih naprav. Zdaj je križarka spet zasidrana ob bankini tržiške ladjedelnice, saj je na vrsti opremljanje notranjosti in kabin. Novo ladjo velikanco bodo ladjarji P&O Cruises oddali prihodnjo pomlad. Britannia je dolga 330 metrov, težka pa 141 tisoč ton. Njena gradnja se je začela leta 2012, splavili so jo februarja letos. Zanje je značilna britanska zastava, ki so jo zarisali na njen bok in je dolga kar 94 metrov.

GORICA - V četrtek v Raštelu

»Silent Way«, nova pot do zabave

Potem ko so - sicer le na reklamnih letakih - nataknili slušalke goriškim osebnostim Nori Gregor, Carlu Michelstaedterju in Nicoliju Pacassiju, jih bodo nataknili še vsaj petsto mladim na glasbeni zabavi *Silent Way*, ki bo v četrtek, 18. decembra, od 19. ure dalje vdahnila novo življenje Raštelu. Posebnost dogodka je, da bodo na različnih lokacijah - pod milim dnevom ali pod streho, če bo vreme muhasto - vrteli po žanru različno glasbo, ki jo bo mladina »vsrkala« skozi brezžične slušalke. V veselje slušno občutljivih krajanov. Lani se je goriški *silent disco* že odlično obnesel, zato ga bodo ne le ponovili, ampak tudi vsebinsko nadgradili ter ga ponudili še sedem iz Slovenije in Furlanije. Letake so v ta namen zgledno opremili tudi s slovenskim prevodom. Obenem razmišljajo, da bi edinstveni dogodek »izvozili« tudi v druga okolja.

»Naše sporočilo ni, da je Gorica mesto starih in da mladi lahko v njem praznujejo le v tišini. Naš namen je odpreti v mestu nove poti zabave,« so bili jasni organizatorji, ki so četrtkovo dočaganje v Raštelu predstavili na županstvu. Občinsko dvorano so napolnili mladi obrazi, s katerih smo razbrali željo po pozitiviti v pomladitvi mesta. Pod pokroviteljstvom odborništva za mlade prirejata zabavo združenje univerzitetnih študentov ASSID in mladinski center

Slušalke so nataknili tudi Nori Gregor

Punto Giovani v sodelovanju s koordinacijo univerzitetnih društev in z blogerji Culto Underground. Lokacije bodo Hiša Mishou, vinoteka Larise, Larise Bianco in Maxi Milian. Začeli bodo ob 19. uri s kulturno vsebino, glasbo v živo bodo nato ponujali bendi Top Banana, Magellano in MFHz-MotherFuckHertz, od 23.30 dalje pa bodo ritem dajali spremni prsti DJ-jev. Vstop bi prost, slušalke bodo izposojali brezplačno (v zameno za osebni dokument), kot se za žur spodobi, bosta na voljo tudi hrana in piča.

GORICA - Ovrednotili delo Antonia Laščaka

Razpeti arhitekt

Doma ni našel odmeva, pa se je uspeha željan odpravil v svet - Za Goriško izdelal okrog dvajset načrtov

Fakulteta za inženirstvo in arhitekturo tržaškega vseučilišča je ta teden priredila dvodnevno študijsko srečanje, posvečeno Antonu Laščaku. Vseh predavateljev je bilo petnajst, prišli pa so iz Trsta, Firence, Ljubljane, Milana, Pariza, Kaire in Gorice. Iz Slovenije so prišli trije. Odprtje simpozija so pozdravili podpredsednik Fundacije Goriške hranilnice Roberto Collini, pokrajski odbornik za kulturo Federico Portelli, goriški podžupan Roberto Sartori in imen tržaškega rektorja arh. Giovanni Fraziano. Vsi so poahljili odločitev, da se ovrednoti delo arhitekta Antonia Laščaka, razpetega med Goriško in Egiptom, sicer pa dokaj odmaknjenega iz mestne zgodovinske zavesti. O njem pričata le ulica v Podturnu in izjemna stavba v arabskem slogu na Pristavi nad Rafutom. Dodali bi še vsaj fontano v obliki obeliska na glavnem trgu v Podturnu.

Strokovni posegi so zaobjeli Laščakovu delo ob Bosforju, njegove zamisli za urejanje Gorice, gradnjo vile nad Rafutom, zgodnejne načrte za egiptansko dinastijo Khedival, njegov modernizem in prenovu mamaluške arhitekture, geometrijske odtenke v vili na Pristavi ... Posebej velja načrt poseg goriškega arhitekta Diega Kuzmina, ki se je posvetil začetni Laščakovemu dejavnosti v Gorici. Novejši pregledi, ki jih je opravil v raznih goriških arhivih, nakazujejo na možnost opredelitev okrog dvajset načrtov, ki jih je arhitekt izdelal v obdobju od leta 1876 do leta 1882. Šlo je za na-

Razgledni stolp vile nad Rafutom

glejanje na zgodovino Posočja, kjer je bila velika večina ljudi zvesta Dunaju. Prav sedanje raziskave potrjujejo njegovo zavzetost za zamisli in načrte, ki naj bi se uresničili v Gorici. Tu ni našel odmeva, pa se je uspeha željan odpravil v svet, kjer je lahko dokazal svojo ustvarjalno moč in sposobnost. Tveganje in pogum sta se mu obreštalova. Podobno velja glede goriškega urabniščnega plana, v katerem se je zavzemal za zasnovno mesta - parka. Docentka Alessandra Marin je vodila prisotne v primerjave z zamislimi drugih mestnih načrtov, kot so bili Pompeo Bresadola, Riccardo del Neri in Max Fabiani.

Marjana Lutman z ljubljanskega nacionalnega zavoda za gradnje je poročala o pregledu in podrobni raziskavi, ki so jo opravili leta 2008 v strukturi vile nad Rafutom iz vida protipotresne odpornosti. Preverili so odpornost dveh vrst podov z leseniimi in mešanimi nosilnimi tramovi. Slednjih je še največ v raznih nadstropijih. Meritve so pokazale neusklenjenost s predpisi EU, zato so predlagali, da se nosilne strukture utrdijo.

Ob zaključku dvodnevnega študijskega srečanja so v četrtek pod večer v državni knjižnici v Ulici Mameli odprli razstavo Laščakovih skic o številnih goriških kočičkah z zamisli za njihovo ureditev. Vsebinu so predstavili ravnateljica državnega arhiva v Gorici Renata Da Nova in nadzornica Pomorskih muzejev Raffaella Sgubin. (ar)

RUPA-PEČ - Ob 80-letnici pevskega zboru

Nezamenljivi glas

Vso srečo jim želimo in še obilo zadoščenja polnih let. Voščilo naslavljamo na Prosvetno društvo Rupa-Peč, ki bo 80-letnico delovanja obeležilo jutri ob 18. uri v društvenih prostorih v Rupi. Praznovanju so dali naslov »Vso srečo bi že leli.«

»Obletnica je priložnost, da se zamislimo nad prehodeno potjo, da obudimo spomine in podoživimo najlepše trenutke, da z mislio poletimo prijateljev in sodelavcev, da razmislimo o razlogih in smislu našega obstoja in delovanja,« na predvečer praznika sporočajo iz društva: »Če je okrogla obletnica pomemben dogodek v življenju posameznika, je jubilej zboru ali društva še pomembnejši. To posebej velja za pevski zbor društva Rupa-Peč, ki deluje vse od leta 1934. Zborovsko petje odigrava nenadomestljivo vlogo pri ohranjanju našega naroda, zato je bilo poslanstvo našega zabora skozi 80 let izredno dragoceno.«

Mešani pevski zbor Rupa-Peč je ustanovil domačin Janez Pavletič, ki je od leta 1934 vodil cerkveno petje. Po drugi svetovni vojni je povodovja postal Janezov mlajši brat Niko Pavletič. Zbor se je tedaj številčno okreplil in vključil je v svoj repertoar tudi narodne pesmi. Sodeloval je pri vseh cerkvenih obredih v vasi in pri kulturnih prireditvah. Klub državnih meji je vseskozi negoval stike s sosednjim Mirnom. V obdobju 1962-2006 ga je vodil Zdravko Klanjšček, ki ga je za krajše obdobje nadomestil Dimitri Rejc. V nadaljevanju je zbor svoj repertoar nadogradil s skladbami slovenskih in tujih avtorjev ter sklenil tesne stike z zbori Primorske, Dolenjske in Furlanije. Veliko je bilo tudi gostovanj; pevci se spominjajo maše v baziliki sv. Ambroža v Milanu leta 1994, koncerta pri slovenskih rojakih v Berlinu leta 1998 in, tri leta kasneje, sprejema pri papežu v Rimu: Janez Pavel II. je zbor pozdravil v slovenskem jeziku in se zahvalil za pesem, ki so mu jo zapeli.

Septembra 2006 je zbor prevzela Zulejka Devetak. Pod njeni takirki prepevajo domačini iz Rupe in s Peči ter prijatelji iz raznih vasi Goriške; združujujata jih veselje do petja in ljubezen do tradicije. Zbor redno nastopa na revijah Cecilijanka, Primorska poje, Sovodenjska poje, na božičnem koncertu v goriških stolnicih, na novoletnem koncertu sovodenjske občine in na drugih prireditvah, pri katerih je večkrat tudi sam organizator. Pevci so delujejo tudi pri mašah. V okviru Prosvetnega društva Rupa-Peč deluje še otroški zbor, ki ga ravno tako vodi Zulejka Devetak; v domaćem kraju na-

stopajo ob različnih priložnostih pa tudi na prireditvah, kot so Mala Cecilijanka in Zlata grla.

O tem, kako sta prosvetno društvo in pevski zbor vnaščena v domači kraj ter kako nezamenljiva je njuna vloga, kar zadeva kulturo in družabnost, lahko razberemo tudi iz besedila, ki ga je prof. Lučana Budal sestavila ob 60-letnici zabora in je izšlo v publikaciji »Z bregov Vipave glas.«

»Rupenci in Pečani so leta 1934 ustanovili svoj mešani zbor, ki je več let kot edini izraz organizirane slovenske prisotnosti v teh krajih gojil le cerkveno petje. Največje zasluge pri tem prizadevanju imajo domačini Lenard Kosič, Vilko Trampuž, Janez Pavletič in Felice Tomažič,« je o začet-

dušnim pastuirjem. Takrat je tudi domače cerkveno petje povsem zaživel pod vodstvom Niko Pavletiča in postal glavni izraz vaške kulture, zato je bila prisotnost zabora ob slovesnostih, kot je blagoslovitev cerkvenih zvonov ali nova maša domačina, izrednega pomena. Obnovljeno je bilo tudi nekdanje društvo Novi žar in razvila se je dramatska skupina, ki pa je delovala le nekaj let. Priložnosti so javne nastope seveda ni bilo veliko, zato si je zbor izbral drugo pot do ljubiteljev petja: od leta 1953 dalje je redno snemal za tržaški radio ... Naloga zabora Rupa-Peč se je skozi desetletja njegevga obstoja razraščala vzporedno z večanjem zahtevnosti našega človeka. Prvenstveno se je zbor

Fotografija sega v leto 1934; v tretji vrsti desno zgoraj stoji Rupenc Janez Pavletič, ki je istega leta ustanovil pevski zbor

kih zapisala Budalova: »Navdušenje za petje se je hitro razširilo med vaščani, tako da je novoustanovljeni zbor kaj kmalu štel okrog 20 članov. Duša in vodja zabora je bil Janez Pavletič. Zbor je gojil predvsem nabožno glasbo, v kolikor je bil nastop v cerkvi edina priložnost za nastop v javnosti. Politični pritisk pa se je čedalje krepil in vojne razmere so to stanje še zaostri: marsikateri pevec je bil vpoklican v vojsko in petje se je ohranilo le po zaslugu pevka. Pred iztekom vojne pa je požig Mirna pregnal tamkajšnje prebivalce iz vasi in odtlej so imeli vsako nedeljo bogoslužje v Rupi ali na Peči, kar je poživilo tukajšnje petje ... Zaradi razmejitev septembra 1947 sta bili vasi odrezani od Mirna in sta postali samostojna župnija s svojim

ukvarjal s širjenjem glasbene kulture med domačini, ob tem pa si je osvojil vlogo prosvetnega društva, ki naj skrbti za splošno duhovno in kulturno bogatenje vasi. Prizadeval si je, da bi se mladina srečevala v domačem kraju s čim večjim številom spodbud, ki bi ji pomagale k polni osebnosti rasti. V organizaciji zabora so bila predavanja na različne teme, gostovanja tujih recitatorskih in dramatskih skupin, martinovanja z zahvalnico in silvestrovjanja ... Med pobude zabora spada tudi vaški Praznik fratalje, ki je zaživel v sedanjem obsegu leta 1971. Zbor je bil v svojstvu združevalnega elementa vasi glavni usmerjevalec vseh pobud, svoj prvi naziv pa je dobila ta skupina leta 1991, ko je postala Prosvetno društvo Rupa-Peč.«

PRAZNIČNI ČAS - Na osrednjih trgih V Tržiču panoramsko kolo, v Gorici travniške stojnice

Trgovine goriškega mestnega središča bodo jutri izjemoma odprte

Vrtljak na Travniku in panoramsko kolo v Tržiču

BUMBACA, BONAVENTURA

Na goriškem Travniku so včeraj odprli praznične stojnice in pognali vrtljak s konjički. Danes pa se začenja niz dogodkov, ki jih občina prireja v sodelovanju z združenjem trgovcev Le Nuove Vie. Po ulicah se bosta sprehajala čarodejica Riccardo Michele, na Trgu sv. Antona bodo najmlajšim prebirali pravljice. Ob 17. uri bo na Travniku slovesnost z udeležbo župana in predstavnikov oblasti. Praznično vzdružje se bo nadaljevalo tudi jutri, ko bodo trgovine mestnega središča izjemoma odprte.

Stojnice so namestili tudi na Trgu Republike v Tržiču, ki so ga ovili v praznično osvetljavo, osrednja atrakcija pa je panoramsko kolo, ki je visoko sedemnajst metrov; na voljo bo vsak dan med 10. in 13. ter med 14. in 20. uro.

GORICA - Včeraj razsodba Odvetnik oproščen

Na kasacijskem sodišču so izrekli polno oprostilno razsodbo za goriškega odvetnika Bruna Garlatti, ki je bil osušljen vpletenu v goljufiv bankrot goriškega avtoprevoznika podjetja Eurofir. Garlatti je bil svojčas na tržaškem sodišču obsojen na dve leti in osem mesecev zaporne kazni ter na plačilo 100.000 evrov odškodnine. Na kasacijskem sodišču je Garlatti zagovarjal odvetnik Giuseppe Campeis; sodnike je očitno prepričal, da Garlatti ni sodeloval pri goljufivem bankrotu podjetja Eurofir, pač pa je edino pred sodniki zagovarjal njegovega lastnika Flavia Capraro. Podjetje Eurofir je pravno padlo julija leta 2002, dvajset tovornjakov pa so nato goljufivo preusmerili v last drugega podjetja.

GORIŠKA - Varčevali z energijo Prihranili 50 tisoč evrov

Goriška pokrajina je marca letosnjega leta pripravila projekt za varčevanje z energijo v šolskih poslopjih. »Našemu vabilu k sodelovanju so se odzvali zavodi Einaudi Marconi iz Štarancana, Pertini iz Tržiča in Brignoli iz Gradišča, građevna hotelirska šola in tržiški licej Buonarotti; od goriških šol se je na žalost odzval le zavod D'Annunzio,« pravi pokrajinska odbornica za javna dela Donatella Gironcoli in pojasnjuje, da so se dijaki in profesorji zelo vestno držali navodil za znižanje porabe električne energije. »Prihranili so skoraj 50 tisoč evrov, in sicer natanko 48.346 evrov. Seveda so prispevali tudi k znižanju stopnje onesnaženosti, saj bi drugače za proizvodnjo prihranljene energije šlo 40.000 ton nafte,« poudarja Donatella Gironcoli.

GORICA - V zadnjih desetih letih

Tako izkorisčajo slovansko grožnjo

Tommaso Montanari in Federico Tenca Montini

Na sedežu Foruma v Gorici so pred dnevi predstavili knjigo z naslovom (v prevodu) *Fenomenologija mediatične komemoracije žrtv*. Napisal jo je kot diplomsko nalogu sociolog Federico Montini, ki je študiral v Milani in Ljubljani. Večer, ki se ga je udeležilo trideset oseb, je uvedla raziskovalka Anna Di Gianantonio in pojasnila dogajanja okrog založbe Kappa Vu, ki se posveča tudi raziskovanjem odporniškega gibanja s trezno pozornostjo do deportacij leta 1945, in ji grozi, da je deželna uprava reže prispevki zaradi obtožbe desnice, da je zaznati v publikacijah zanikanje pojava grobišč v kraških breznih. Z avtorjem se je pogovarjal Tommaso Montanari, član uprave deželnega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja. Na postavljenne iztočnice je raziskovalec povedal vrsto zanimivih opažanj o »novem vetrju«, ki je pred desetletjem začel pihati v italijanskih državnih inštitucijah glede dogajanja na vzhodni meji med in po drugi svetovni vojni. Parlament je izglasoval zakon o Dnevnu spominu, nastal je film *Srce v breznu*, predsednik Napolitano se je ostro izrazil o nemškem slovenskem ekspanzionizmu. Ponovil je opažanja, za katera smo že precej vedeli in jih povezali med seboj, toda nekaj je razpravljal v ožjem večernem krogu, nekaj kakovostno povsem drugačnega, če so zapisana v knjigi v obliki sociološke raziskave. V sržu gre za naslednje družbeno politične dinamike: Italija je šla skozi težko krizo propadanja zgodovinskih strank, škandali zaradi nezakonitega financiranja političnih strank so zdesetkali vodilne osebnosti, patriotski duh se je nevarno zrahjal, državljanji so ostali brez običajnih trdih sider o uspešnosti države, na katero je vredno biti ponosni. Potrebno je bilo najti nekaj kohezijskih postavk. Predsednik Ciampi je prkljal v srca ljudi državno himno, spet je bilo treba izobesiti trobojnico ob vseh mogočih prilikah. Za politično poenotenje ljudi sta poskrbela prav v Trstu (ob vzhodni meji) levicar Violante in desničar Fini. Slednji je malo prej poskrbel za preimenovanje stranke MSI v AN. Hladne vojne ni bilo več, rdečega sovražnika na Vzhodu tudi ne. Potrebno je bilo na novo ustvariti zunanj grožnjo - če ne delujočo, pa vsaj preteklo. Kraška brezna in izginotje v njih številnih ujetnikov so bila ena od nosilnih vsebin nacionalne kohezije. Notranji padec vrednot z zmagovalnim pohodom »berlusconizma« je bilo koristno uravnovesiti s ponovno uporabo besed »patria« in »patriotismo«. Dan spomina so vezali na datum pariške Mirovne pogodbe in s tem poskušali razveljaviti moralno in pravno moč, kar pomeni, da Italija ni bila med premaganimi državami. Izbrani datum je skoraj sovpadal z dnevom spomina na žrtve - zlasti Jude - v nemških taboriščih, kar naj bi Italijani zaznali kot neko vzoprednico. Film so posneli z veliko patetiko, neresničnim prikazovanjem partizanske ideologije, ki naj bi bila celo protisemitska; uporniki na Balkanu naj bi zažigali sirotišnice, osebne usode naj bi čimbolj spominjale na Ano Frank. Hkrati so tedaj nastale filmske pripovedi o italijanski vojski v Cefaloniji in zlasti film *Mediterraneo*, ko skupina italijanskih vojakov v duhu »più che brava gente« prijetljivo zgrši s grškim prebivalstvom na nekem egejskem otoku. Sedanja Cristicchijeva odrška postavitev Skladišča 18 je nadaljevanje podobnih miselnih nastavkov. Predsednik Napolitano se je v toku dogajanja resnično pretirano prenagli. Popravek storjene napake najdemo v srečanju predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške v Trstu s poklonom pred Narodnim domom in ploščo posvečeno istrskim beguncem.

Med posegi iz publike so trije razpravljalci oporekali nakananim tezam: eden argumentirano, dva pa z nekakšnim nerazumno gnevom, ki je ponovno pokazal, kako marsikdo še vedno ne poveže zgodovinskih vzrokov in posledic. Prikljanec je bil tudi seznam izginulih obeleženih v mestnem spominskem parku. Drugi so s podatki postavili zadeve v bolj razumljive okvirje. Recimo, da so se komunisti in salojevcji drugod po Italiji vsaj na uredni ravni tedaj pobotali, v naših krajih pa so italijanski komunisti ostali izdajalci domovine.

Dodal bi še dve opažanji. Pred desetimi leti je Jugoslavija bila že »pospravljena«, Slovenija in Hrvaška pa šibki državici tik pred vstopom v EU. Treba jim je bilo pokazati, kdo v Evropi ukazuje in kdo, naj uboga. Glede povsem notranjega italijanskega vprašanja, zakaj se drugod po državi ni govorilo o obračunavanju ob koncu vojne - pri nas se je vedno in posebno ob vseh volitvah -, pa se opazovalo lahko samo čudi nevednosti italijanskega naroda: zahodni Zaveznički niso dovolili odpirati vprašanj povezanih z vedenjem Jugoslovanske armade v Julijski krajini, ker so blindirali dosjeje osemsto italijanskih vojnih zločincev, ki niso nikoli bili klicani na zagovor, kaj šele obsojeni. Jugoslaviji se ni smelo ničesar očitati, sicer bi Beograd odpril nakazano mučno vprašanje vojnih zločinov na svojem ozemlju. Tega pa si Zahod ni mogel dovoliti v okoliščinah jaltiske porazdelitve Evrope. Ta politični daj-dam bi morali enkrat povsem osvetlit, kajti postaja povsem nevzdržno neko neutemeljeno kazanje s prstom zogli na neke komunistične krivce. Zadevo morajo razčiščevati v Rimu ne pa spet in spet tu ob meji. Omara sramote docet!

Aldo Rupel

GORICA - Likovni natečaj Mulitsch

Največja nagrada je prepoznavnost

Mednarodni likovni natečaj *Dario Mulitsch* prirejajo od leta 2006 na podobo Mulitscheve vdove Caterine Trevisan, ki z njim ohranja spomin na pokojnega moža, goriškega profesorja in kulturnega delavca. Natačaj poteka vsaki dve leti in je namenjen tako uveljavljenim likovnikom kot tudi začetnikom in študentom likovne vzgoje. Šesto izvedbo so predstavili na goriškem županstvu in napovedali, da udeleženci lahko ustvarjajo na prostu temo ali na temo prve svetovne vojne. Podžupan Roberto Sartori in pokrajinski odbornik za kulturo Federico Portelli sta natačaj uvrstila med pomembnejše priredite, ki Goriško postavlja v središče kulturnega dogajanja. Poleg krajevnih avtorjev na natačaju sodelujejo tudi mojstri čopiča iz Nove Gorice in Celovca. Izrazila sta tudi željo, da bi k pobudi pristopili še umetniki s Tržaškega, videmske pokrajine in zakaj ne, tudi iz drugih držav z območja Alpe-Jadran. Caterina Trevisan je povedala, da bi se moral natačaj zaključiti letos, vendar je že lela obeležiti 10-letnico moževe smrti, tako da bodo zmagovalce razglasili 6. junija 2015 v palači Attems v Gorici. Takrat bodo tudi postavili razstavo in izdali katalog. Razstava bo na ogled kakih dvajset dni, nakar bodo dela našla mesto v izložbah nekaterih goriških trgovin. Prijetna novost letosnjega natačaja, ki predvideva denarne nagrade, je zlasti ta, da so se v pobudo vključile tudi višje srednje šole, v prvi vrsti goriški umetnostni zavod Max Fabiani. Caterina Trevisan je tudi izrazila zadovoljstvo, da je natačaj *Dario Mulitsch* naletel na plodna tla, saj do njegove zasnove Gorica ni poznala tovrstnih tekmovanj. Njeno zadovoljstvo je toliko večje, ker so se mnogi avtorji prav po zaslugu natačaja povzpeli iz anonimnosti na višjo raven umetniškega izražanja in postali prepoznavni tudi v širših, celo mednarodnih krogih. Arhitektka Marianna Accerboni je o načinu ocenjevanja povedala, da je žirija tajna, tako da sta pri presoji likovnih del zagotovljeni čim večja prozornost in objektivnost. Dodala je še, da so se kljub neusmiljeni krizi, ki pesti tudi kulturno, denarne nagrade nekoliko povečale, kar je v predvsem zasluga sponzorjev. Ob koncu je ravnateljica umetniškega liceja Max Fabiani iz Gorice, Anna Condolf, izrazila zadovoljstvo, ker se je na natačaj prijavilo kar nekaj dijakov.

Natačaj je namenjen ustvarjalcem v različnih likovnih tehnikah. Svoja dela bodo morali oddati do 28. februarja 2105; dodatne podrobnosti so na voljo na spletni strani www.concorsodariomulitsch.it. (vip)

Caterina Trevisan Mulitsch odpira razstavo prijavljenih del na natačaju leta 2010

predstave poteka pri blagajni na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00 (zaprta bo do 24. do 28. decembra).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADISČU bo danes, 13. decembra, ob 21. uri gledališka predstava »La vita è un viaggio«, nastopata Beppe Severgnini in Marta Isabella Rizi; informacije po tel. 0481-969753.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 13. decembra, ob 10.30 gledališka igralnica z igralko Medeo Novak in ob 20. uri »Zmaj« (Jevgenij Švarc); informacije in predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 2: 18.00 - 20.15 - 22.00 »Mata di che segno 6?«.

Dvorana 3: 17.30 »I pinguini di Madagascar«; 19.30 - 21.45 »Mommy«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«.

Dvorana 2: 18.10 - 20.15 - 22.00 »Mata di che segno 6?«.

Dvorana 3: 17.10 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 4: 16.30 »I pinguini di Madagascar«; 20.10 - 22.15 »Scemo e più scemo 2«.

Dvorana 5: 17.15 - 19.50 »Il sale della terra«; 22.00 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«.

Razstave

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v sredo, 17. decembra, ob 17.30 odprtje likovne razstave »Arrigo Tonutti -

Petdeset skavtskih let

V Štandrežu se bodo danes spomnili nastanka slovenskega skavtskega gibanja na Goriškem pred petdesetimi leti. Člani vseh starostnih vej se bodo zbrali ob 15. uri pred župnijsko cerkvijo (v primeru dežja ob 17.30), ob 19. uri bo slovesna zahvalna masa, h kateri so vabljeni vsi aktivni in nekdanji člani organizacije, vsi skavti z Goriškega, voditelji SZSO, stareši in podporniki organizacije. Po masi bo v župnišču družabno srečanje.

Jutri Vikov memorial

V okviru 18. prireditve Sončkov dan se te dni v obeh Goricah, Tolminu, Ajdovščini, Vipavi, Postojni, Trstu in Domžalah okrog 1.800 otrok iz desetih držav meri v košarki. Vrhunec bo jutri ob 15.30 v telovadnici osnovne šole Miloje Štrukelj v Novi Gorici, kjer bo potekal tradicionalni spektakel za Vikov memorial. (km)

Pogovor s prof. Ruplom

Sinočna TV rubrika slovenskega uredništva RAI »TDD predstavlja« je odpadla zaradi stavke osebja na dejelnem sedežu. Pogovor, ki ga je Dušan Jelinčič imel z Aldom Ruplom, bo na sporednu prihodnji petek ob 20.50.

Koncert za darovalce

Združenja darovalcev organov ADO in kostnega mozga ADMO ter krvodajalcev ADVSG prirejajo drevi ob 20.30 v centru Lojze Bratuž v Goriči božični koncert; nastopili bodo pevci in glasbeniki šole GoMusic.

Razstava centra Crali

V galeriji ArtOpenSpace v Diazovi ulici v Gorici bo kulturni center Crali danes ob 17. uri odpril skupinsko razstavo keramike, slik in skulptur.

Poklon umetniku». Razstavo bo predstavil Joško Vetrin; na ogled bo do 10. januarja 2015 od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ter med prireditvami.

»PILON V PRVI SVETOVNI VOJNI.

Risbe, akvareli, ilustracije» je naslov študijsko-dokumentarne razstave, ki jo bodo odprli v petek, 19. decembra, ob 19. uri v Pilonovi galeriji v Ajdovščini (Prešernova ulica 3).

Koncerti

»MOJ PRVI KONCERT - GLASBA Z MAMO IN OČKOM«

bo v Kulturnem domu v Gorici v soboto, 13. decembra, ob 9. uri in ob 10.30. Koncert, ki je namenjen otrokom do tretjega leta, prireja Glasbena šola mestne godbe G. Verdi iz Trsta in želi vzbujati najmlajše k poslušanju glasbe ob prisotnosti družine; vstop prost z obvezno rezervacijo po tel. 338-3528942.

GLASBENA MATICA GORICA

v sodelovanju s Kulturnim domom vabi na koncert orkestra harf Ventaglio d'arte (dir. Patrizia Tassini), ki bo v soboto, 20. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici, Ul. I. Brass 20.

KONCERTNA SEZONA 2014-15

v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 20.30 v organizaciji KC Lojze Bratuž in Združenja cerkvenih pevskih zborov Gorica: 22. decembra »In zootpeti prišla noč si sveta«, nastopa Slovenski komorni zbor iz Ljubljane; informacije in nakup vstopnic v KC Lojze Bratuž v Gorici (tel. 0481-531445, info@centerbratuz.org).

Izleti

SPDG prireja v nedeljo, 14. decembra, izlet na Slavnik 1028 m. Zbirališče ob 8. uri pri Rdeči hiši. Potrebna je predhodna prijava po tel. 349-3887180 (Gabrijel).

GORIŠKA - Po vaseh in v mestu

Božičnice

Niz kulturnih dogodkov se drevi začenja v Jamljah

V prihodnjih dneh se bodo v raznih krajih na Goriškem zvrstili razni predpraznični nastopi in koncerti. Že danes ob 20.30 prireja društvo Kremenjak Božičnico v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah. Sodelovali bodo Zumba kids Kremenjak, komorni moški zbor Stane Malič z Općin, društveni harmonikarji, plesna skupina Brščik' iz Temnice in vokalna skupina Kraški slavček - Krasje iz Nabrežine.

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel prireja jutri, 14. decembra, ob 17. uri v cerkvi sv. Ivana v Goriči koncert Naše voščilo. Zapeli in zadržali bodo učenci centra Emil Komel in Arsateleja. V Kulturnem domu v Goriči bo v torek, 16. decembra, ob 20.30 gospel koncert Voščila v glasbi, ki ga po-klanja Zadružna društva Doberdobu in Sovodnjice. Nastopila bosta Oto Pestner in skupina Insingizi iz Zimbabveja; vstop z vabilo, ki so na razpolago v podružničah zadružne banke v Doberdobu, Sovodnjah, Štandrežu in Ronkah. Športno združenje Dom prireja Novoletno akademijo v sredo, 17. decembra, ob 19. uri v telovadnici Kulturnega domu v Goriči.

Tradicionalni Božični koncert pihalnega orkestra Kras bo v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v župnijski dvorani v Doberdobu. Nastopili bodo pihalni orkester Kras, vokalna skupina Sramka ter solista Bojan Kovic in David Cosselli. Mažoretna skupina Kras prireja v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v občinskih telovadnicah v Doberdobu kulturni popoldan z naslovom Ples in pesem za voščilo. Pred občinstvom se bodo predstavili mažoretni skupini Kras, otroci iz vrtca Čriček, ki obiskujejo glasbene urice, mažoretni skupini iz Prvačine; gost bo društvo Vipava s skupinama Funny dance in Take dance.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA

s slovenskim

učnim

jezikom

v Goriči

obvešča

starše

učencev

tretjih

razredov

niže

srednje

šole

na višjo

srednjo

šolo

v ponedeljek,

15. decembra,

ob 17.30

v prostorijah

zadružne

banke

Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

in Ronkah

in Štivanah

in Poljanah

in Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

in Ronkah

in Štivanah

in Poljanah

in Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

in Ronkah

in Štivanah

in Poljanah

in Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

in Ronkah

in Štivanah

in Poljanah

in Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

in Ronkah

in Štivanah

in Poljanah

in Doberdobu

in Sovodnjah

in Štandrežu

Preboj pri Kobaridu je zelo olajšal vojaški in politični položaj Avstro-Ogrske ter okrepil samozavest njenih političnih elit. Cesar Karel I., ki je najprej spregel pobudo papeža Benedikta XV. o možnosti za sklenitev miru, ga je sedaj obvestil, da v prihodnosti ne pride v poštev nikakršno odstopanje ozemelj v korist Italije. Po izstropu Rusije iz vojne se je tudi italijanska vojska umaknila daleč stran od stare avstro-ogrsko-italijanske meje. Italijanska vojska se je presenetljivo in zelo hitro zlomila pri Kobaridu, toda tudi v avstro-ogrski so začele naraščati napetosti in se množično upori. Francoski vojaki so se začeli množično upirati, v vojaški industriji Francije in Velike Britanije je prihajalo do stavk. Težke socialne razmere in hudo pomanjkanje so ponujali plodna tla za revolucionarno vrenje v celotni Evropi, tudi v Nemčiji in dvojni monarhiji. Izjemno dobra novice za antantne sile pa je bil vstop ZDA v vojno na njihovi strani, in to je bila tudi osrednja utež, ki je, kot meni francoski zgodovinar Pierre Renouvin, tehtnico razpleta dokončno prevesila na antantno stran.

Leto 1918 - Pobuda predsednika Wilsona

Delavstvo je bilo povsod v obupnem položaju, kmetom se je tokrat godilo nekoliko bolje. Centralizirani sistemi, vojaško centralno planiranje proizvodnje in oskrbe je iz industrije in velikih državnih sistemov iztisnilo vse, kar je bilo mogoče, zlasti na račun delavstva. Le tako se je oskrba fronte lahko kolikor toliko nemoteno nadaljevala. Kmetov zaradi narave njihovega dela in gospodarjenja ni bilo mogoče nikoli tako organizirati in ozeti. Avstro-Ogrski je bilo v obtoku ogromno denarja in kmetje so to izkoristili za reševanje velikih bremen starih posojil, ki so jih najeli pred vojno. Med vojno so bili razpisani moratoriji na plačevanje posojil, tako da je manj prizadela kmeta kot delavca. Na kmetijah so čutili hudo pomanjkanje delovne sile, saj so bili moški že leta množično na fronti. To so skušali nadomestiti z ženskimi ujetniki in z vojaki, ki so v času redkih premirij prihajali na dopust.

Zenske so prevzеле vajeti v svoje roke. Tako na kmetijah kot v mestih so začele opravljati dela, ki so bila dotedaj rezervirana za moške, pa tudi v industriji jih je bilo vedno več. Vojski so postale steber sanitetnega sistema na vseh straneh. Povsem nepričakovano, toda ena od pozitivnih strani prve svetovne vojne je bila krepitev samozavesti žensk in njihove vloge v družbi.

Po vsem svetu je odmevala tudi diplomatska pobuda ameriškega predsednika Wilsona, ki je v štirinajstih točkah predstavil reševanje povojuh svetovnih problemov. V prvi vrsti bi ukinili tajno diplomacijo, ki je zlasti manjše narode v Srednjem Evropi obravnavala kot kolonialne objekte zmagovalcev. Omogočili bi prosti plovbo po svetovnih morjih in prosti svetovno trgovino. »Objektivno« bi re-

ševali kolonialne probleme. Francija bi dobila nazaj Alzacijo in Loreno, obnovili bi Belgijo in Romunijo, ustanovili Poljsko, Italija bi dobila območja, naseljena z etničnimi Italijani.

Narodi donavske monarhije bi imeli pravico do avtonomije, kar je bil seveda dodaten udarec za Avstro-Ogrsko in velika spodbuda za nastanek novih nacionalnih držav na območju nekdajne dvojne monarhije. Zadnja točka Wilsonove pobude je prinašala idejo o ustanovitvi Lige narodov, nekakšne predhodnice OZN, ki bi v prihodnje preprečevala podobne morje, kot je bila prva svetovna vojna. Wilsonova pobuda je burno odmevala med avstro-ogrskimi narodi na zahodu cesarstva, saj Italijani niso skrivali svojih ozemeljskih ambicij, zaradi katerih so se tudi spustili v »veliko vojno«.

Stavke in vojaški upori

Že januarja 1918 je prihajalo do velikih stavk v Nemčiji in dvojni monarhiji, v Kotorju je v veliki avstro-ogrski floti prišlo do upora mornarjev, ki so ga, v opomin drugim, kravato zadušili, pred vojaškim sodiščem pa je končalo preko petsto mornarjev. Da je konec blizu, je ugotovil tudi nemški cesar Viljem, ki so ga v vojni luki v Kielu uporni nemški mornarji pričakali z rdečo zastavo na ladijskem jamboru.

Kmalu zatem je prihajalo do uporov v vojaških enotah, vojaki so vse bolj množično zavračali ukaze poveljstev, in to zavračanje je prehajalo v odprto deserterstvo. Slovenske enote so se uprle v Judenburgu na Štajerskem, voditelje odpora so po hitrem postopku postrelili. Pred razpadom Avstro-Ogrske so se uprle cele divizije in odklonile odhod na fronto, med drugimi tudi elitna ljubljanska druga regimenter gorskih strelcev.

Na tisoče pobeglih vojakov (»zeleni kader«) se je skrivalo po gozdovih na Hrvaškem, nekaj jih je bilo tudi v slovenskih deželah, v Trnovskem gozdu in na Pohorju. Bogat plen, zasežen v Italiji po preboju pri Kobaridu, je hitro posel in hudo pomanjkanje živil in osnovnih potrebsčin je začelo pestiti tudi enote na fronti. Vše večjih težavah sta bili Bolgarija in Turčija, ki sta pod prvimi udari antantnih sil hitro popustili.

V Nemčiji so se začele povečevati socialne napetosti. Reichstag ni bil naklonjen dodatnim vojnim prizadevanjem, delavci v industriji in vojaki na fronti so bili do skrajnih meja zasičeni z vojno in pomanjkanjem osnovnih potrebsčin. Nemški cesar je bil pod velikim vplivom generala Ludendorfa, ki je odhod Rusije iz vojne videl kot enkratno zgodovinsko priložnost za dokončen poraz Francije in zmago Nemčije. Tokrat je imel možnost bojevati se samo na eni fronti, saj Rusi niso bili sposobni za nikakršna ofenzivna dejanja ali omembe vredne vojaške pobude.

Pogajanja centralnih sil z novimi sovjetskimi oblastmi niso potekala v zadovoljstvu slednjih, saj so bili nemški pogoji zelo težki. Donavskna monarhija je bila bolj popustljiva, čeprav ji ruska ideja o samoodreditvi narodov ni dišala. Ambicije Nemcev do oze-

melj, ki so bila pod nadzorom cesarske Rusije, so bile precejšnje (zahtevali so 150.000 kvadratnih kilometrov). Rusi so februarja odločno odklonili nadaljevanje pogajanj zaradi ultimativnih zahtev nasprotnne strani. Antantni zaveznički pa so se odločili, da bodo podprtli nato sprotnike boljševistične revolucije v Rusiji.

Nemci so se konec februarja odločili za pohod proti Rusom. Uspešno so zasedli obsežna območja in zasegli velike količine hrane in opreme, saj se Rusi v glavnem niso upirali. Boljševistična oblast je bila kmalu pripravljena brezpogojno sprejeti prejšnje predloge Nemcev, toda njim se je to sedaj zdelo premalo in se jim ni mudilo skleniti premirja. 1. marca so sovjetske oblasti sprejele ultimativne zahteve Nemcev, ki bodo pozneje postale znane kot Brestlitovski mir.

Na Finskem je prišlo do spropadov med finsko rdečo gardo, v kateri je bilo tudi precej ruskih enot, in belo gardo. Nemci so odkrito stopili na stran bele garde, ki jo je vodil general Mannerheim. Rdeča armada je bila po težkih bojih kmalu premagana.

Nemci so prodrieli tudi v Ukrajino, da bi podprli belo gardo v boju proti rdeči armadi. Antanta in centralne sile so se tako v državljanški vojni v Rusiji praktično znašle na isti strani. Globlje kot so prodirele čete centralnih sil, bolj se je kreplil odpor Rusov. Nemci so prodrieli na Krimski polotok in v popolnoma kaotičnih razmerah dosegli precejšnje uspehe. Obe strani sta si prizadevali zasesti zelezniško omrežje. Čet centralnih sil je bilo premalo, ukrajinska oblast pa je bila slabotna. Nova sovjetska oblast ji sicer ni bila všeč, toda Ukrainer niso mogli obvladati razmer na svojem ozemlju in tako bistveno vplivati na usodo Ukrajine v prihodnjih desetletjih. Po premirju, podpisanim 11. novembra 1918 v Franciji, so se čete centralnih sil iz Ukrajine postopoma umaknile.

Nemško vojno poveljstvo je po podpisu Brestlitovskega miru z Rusi videlo enkratno priložnost za dokončno zmago nad najmočnejšim sovražnikom v tej vojni. Nemške sile so bile tokrat na zahodnih fronti močnejše od tistih antantnih zaveznikov, saj so tja usmerile kar štiri petine svojih vojaških potencialov. V primerjavi z razmerami na začetku vojne so podvojile ognjeno moč svojih enot. Tako v poveljstvih kot med navadnimi vojaki je obstajala močna množična želja po odločilnem spropadu, ki bi Nemcem v tej dolgorajni vojni zagotovil zmago.

Vojna gre h koncu

General Ludendorf se je odločil za nove ofenzive v Franciji. Namen nemškega poveljstva je bil preprečiti vojno izčrpavanja materialnih virov, kjer niso imeli več nikakršnih prednosti, in zagotoviti manevrsko vojno, ki bi nemškemu orožju edina lahko zagotovila hiter uspeh. Iz dotedanjih večletnih izkušenj so se naučili, da je presenečenje za uspeh na bojišču ključnega pomena.

Nemci so se izjemno temeljito pripravili. Zgradili so vrsto novih objektov, železniške in telefonske komunikacije ter vse skupaj skrbno zakrili. Večje pre-

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

48

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing
Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Ob naslovu: ujetniki dvojne monarhije ob nedeljski maši; zgoraj: vojake je smrt zalotila v strelskem jarku, po vsej verjetnosti zaradi zahrbtne strupenega plina

mike vojske so izvajali ponoči ali pa takrat, ko je to omogočala gosta oblačnost. Izdelali so novo taktilko. Njihovo topništvo je zaradi inovacij v meritvenih tehnikah sedaj lahko udrihalo po sovražnikovih ciljih brez izzdajalskega korektturnega streljanja. Zbrali so tudi veliko floto letalskih enot, ki niso delovale do začetka ofenzive, da sovražnik ne bi opazil intenzivnih ofenzivnih priprav.

Do 21. marca je bilo na območju od mesta Aras do mesta La Fère pripravljenih 76 nemških divizij z prek deset tisoč topniških cevmi in več kot tisoč letal. Skrba nemška kamuflaža je uspela. Nasprotnika, ki se je odločil za začasne obrambe akcije na fronti, so Nemci še enkrat presenetili.

Nasprotna stran je imela težje delo, saj strateški vojaški operaciji niso pripravljali le iz ene pišarne, kot je to bil primer pri Ludendorfu. Tudi koordinacija med antantnimi zaveznički je šepala, saj nobena stran ni želela sodelovati v skupni rezervi, o skupnem poveljstvu pa niso niti razmišljali. O skupni splošni rezervi se je antantnim zaveznikom pred koncem vojne le uspelo dogovoriti, o skupnem poveljstvu pa nikoli.

Francoska armada v zimskih mesecih ravno tako ni izgubljala časa: na voljo je imela boljše materialne možnosti kot Nemci, kar ji je omogočilo prenovu, okrepitev in reorganizacijo. V njenem sestavu je bilo blizu tri tisoč letal in prav toliko topniških batierij. Industrija sicer ni dala od sebe toliko, kolikor so zahtevali generali, toda bila je v bistveno ugodnejšem položaju kot nemška, saj se ji ni bilo treba ukvarjati s pomanjkanjem osnovnih surovin in strateških materialov. Še največ težav so imeli s pomanjkanjem ljudi. Francija je bila do konca izčrpana. Francozi so pričakovali nov nemški udar in so bili dobro pripravljeni na odločilen spropad s sovražnikom.

GOSPODARSTVO - Evropski borzni indeksi padli skoraj za 3 odstotke

Cenena nafta in grška nestabilnost potonili borze

Ameriška nafta že pod 58 dolarjev za 159-litrski sod - V Grčiji možnost predčasnih volitev

LONDON/FRANKFURT/PARIZ - Tečaji delnic na pomembnejših borzah v Evropi so se včeraj znova občutno znižali. Vlagatelji so zaskrbljeni glede političnega dogajanja v Grčiji, nadaljnega razvoja dogodkov v svetovnem gospodarstvu in hitrega drsenja cen nafta. Ameriška nafta je tako padla že pod 58 dolarjev za 159-litrski sod. Tečaj evra se je medtem le nekoliko okreplil.

Vlagatelji so v odsotnosti pomembnejših objav, ki bi nakazovala smer razvoja dogodkov v ključnih gospodarskih po svetu zaskrbljeni glede političnega dogajanja v Grčiji. Prihodnji teden bo grški parlament volil novega predsednika države, kandidat za šefu države pa je nekdanji evropski komisar za okolje Stavros Dimas. V primeru, da predsedniški kandidat vlade ne bo dobil zadostne podpore, bo grški premier prisiljen razpisati predčasne parlamentarne volitve.

To bi državo, ki počasi okreva po gospodarski depresiji in v kateri socialno še vedno vre, pahnilo v veliko negotovost. Ob izteku programa finančne pomoci območja evra in Mednarodnega denarnega sklada se upniki bojijo prihoda na oblast leve stranke Siriza.

Prav tako je že stalnica v zadnjem času strah glede vseh tveganj, s katerimi se sooča svetovno gospodarstvo. Dobra novica vsaj za razvite ekonomije je vztrajno padanje cen naft in številnih drugih surovin, manj spodbuden pa je ta trend za države proizvajalke teh dobrin in pa za energetska in surovinska podjetja.

Indeks najpomembnejših podjetij v območju evra Eurostoxx 50 se je včeraj na koncu znižal za 2,91 odstotka.

V Frankfurtu je indeks DAX zdrsnil za 2,72 odstotka, v Parizu indeks CAC 40 za 2,77 odstotka, v Londonu pa indeks FTSE 100 za 2,49 odstotka.

Na Dunaju se je indeks ATX znižal celo za 3,24 odstotka, v Zürichu pa indeks SMI za 1,8 odstotka. V Milanu je indeks FTSE MIB zabeležil 3,13-odstotni padec.

Tudi v New Yorku so se tečaji vrednostnih papirjev včeraj zniževali. Industrijski indeks Dow Jones je približno štiri ure pred koncem trgovanja na 1,34 odstotka nižji ravni kot v četrtek. Širši indeks S&P 500 je doslej izgubil 1,08 od-

stotka vrednosti, tehnološki indeks Nasdaq pa beleži 0,63-odstotni padec.

Euro, ki prav tako že dlje časa izgublja na vrednosti v primerjavi z dolarjem, se je včeraj nekoliko okreplil. Pozno popoldne so z evrom v Frankfurtu trgovali po 1,2474 dolarja, kar je 0,67 centa več kot v četrtek. ECB je opoldne določila referenčni tečaj evra pri 1,2450 dolarju oz. 0,22 centa više kot v četrtek.

Cene nafta medtem nadaljujejo prosti padec. Za 159-litrski sod teksaške nafte, ki bo dobavljena decembra, je bilo treba na borzi v New Yorku včeraj popoldne po evropskem času odšteeti 57,60 dolarja, kar je 2,35 dolarja manj kot ob koncu četrtkovega trgovanja. V Londonu so se januarske terminske pogodbe za severnomorsko nafto brent doslej pocenile za 1,86 dolarja na 61,82 dolarja. (STA)

ZDA - Kongres Dodatne sankcije proti Rusiji

WASHINGTON - Ameriški kongres je v četrtek zvečer med prepriki okrog proračuna potrdil predlog zakona o dodatnih sankcijah proti Rusiji. Predlog zakona vsebuje tudi rezavezujče navodilo, naj Obama Ukrajini pošlje tudi vojaško pomoč.

Kongres bi v Ukrajino poslal orožje proti tankom, brezpilotna letala ter strelivo in republikanski senator Bob Corker je oštreljil Obama, ker tega še ni storil in preveč okleva pri soosjejanju z Rusijo. Obama si ne želi tretje svetovne vojne in potem takem Ukrajine še ni začel oboroževati, nombra pa je poslal tja 20 radarskih sistemov proti minometom.

Predlog zakona je bil potren soglasno. Kongresni so hoteli dodati tudi določilo, ki bi Ukrajino, Gruzijo in Moldavijo, torej države, ki so najbolj pod ruskim udarom, razglasili za velike zaveznice Nata, ki niso članice. Nove sankcije zadevajo ruski obrambni in energetski sektor.

Vztrajno padanje cen nafta in mnogih drugih surovin je dobra novica vsaj za razvite ekonomije, manj spodbuden pa je ta trend za države proizvajalke teh dobrin in pa za energetska in surovinska podjetja

PODNEBNE SPREMEMBE - Tik pred koncem Kerry skuša oživiti pogajanja v Limi

LIMA - V perujsko prestolnico Limo je v četrtek prispel ameriški državni sekretar John Kerry, ki je pogajalce 195 držav na podnebni konferenci pozval, naj se ne hajo prepriati, prevzamejo odgovornost za boj proti podnebnim spremembam in sprejmejo dogovor za skupno ukrepanje.

Kerry je priznal, da morajo največji onesnaževalci zraka, med njimi ZDA, prispevati več za rešitev, in se nehati prepriati, kdo je odgovoren. Odgovornost je po njegovih besedah skupna. Več kot polovica izpustov toplogrednih plinov prihaja iz držav v razvoju, torej je odgovornost tudi njihova. "Segrevanja ozračja ne moremo zanikati niti za en dan več. Znanost je znanost in kriči na nas, naj ukrampamo," je dejal Kerry.

Podnebna konferenca v Limi se je začela 1. decembra, končati pa bi se moral včeraj. Sprejeti bi moral dokument, ki bo podlaga za prvi podnebni sporazum po kijotskem protokolu iz leta 1997. Cilji za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, kot vse kaže, ne bodo pravno zavezujoči. Skupni cilj je, da se segrevanje

JOHN KERRY

ozračja omeji na dve stopinji Celzija glede na predindustrijsko raven, vendar pa je ta vrlak že odpeljal. Znanstveniki Združenih narodov so sporočili, da je ozračje na poti, da se v zadnjih 100 letih segreje za štiri stopinje Celzija. Države morajo do marca prihodnje leto podati nacionalne cilje oziroma zaveze za zmanjšanje izpustov, v Limi pa se še vedno prepričajo o formatu oziroma standardizaciji teh zavez. Revine države želijo, da se vanje vključi tudi finančna pomoč revnim oziroma ogroženim državam, razviti pa želijo določiti le cilje zmanjšanja izpustov. (STA)

JAPONSKA - Potekale bodo jutri, sklical pa jih je premier Šinzo Abe sredi svojega štiriletnega mandata

Predčasne volitve referendum o »abonomiki«

Zvišanje davka na dodano vrednost zavrla gospodarsko rast in državo pahnilo v recesijo - Obeta se gladka zmaga vladajoče Liberalne demokratske stranke

TOKIO - Na Japonskem bodo ju tri predčasne parlamentarne volitve, ki jih je sklical premier Šinzo Abe. Volitve, na katerih se obeta gladka zmaga vladajoče Liberalne demokratske stranke (LDP), bodo po Abejevih besedah referendum o "abonomiki", njegovi ne preveč uspešni ekonomski politiki.

Za 475 sedežev v spodnjem domu japonskega parlamenta se poteguje več kot 1180 kandidatov. 60-letni Abe je imel še dve leti do konca mandata, vendar se je po preložitvi načrtovanega zvišanja davka na dodano vrednost na deset odstotkov odločil za sklic predčasnih volitev.

Zvišanje davka v aprili s petih na osem odstotkov je zavrla gospodarsko rast in državo pahnilo v recesijo. Tretje največje gospodarstvo na svetu se je v tretjem četrtletju skrčilo za 1,9 odstotka na letni ravni, kar je več od predvidenih 1,6 odstotka.

Dvig davka na dodano vrednost, s pomočjo katerega naj bi reševali problem enormnega javnega dolga in visokih stroškov za socialno, je zadal hud udarec Abejevim načrtom za zmago nad trdrovratno deflacijo.

Čeprav konservativni Abe med volivci ni ravno priljubljen, slabo organizirana opozicija tega ne zna izkoristiti. Poznavalci menijo, da se želi Abe s predčasnimi volitvami znebiti tekmecev znotraj stranke pred volitvami vodstva LDP prihodnje leto.

Po škandalih, v katere so vpleteni nekateri Abejevi ministri, in ob nasprotnovanju večjega dela javnosti ponovnemu zagonu jedrskih elektrarn bi lahko vladajoča stranka izgubila nekaj od 295 sedežev v parlamentu, kolikor jih je imela pred razpustitvijo 21. novembra.

Po mnenju kritikov bodo nedeljske volitve, ki bodo davkoplaćevalce stale okoli 400 milijonov evrov, "volitve brez

mika, ki jo poskušamo uresničiti," je dejal Abe. Njegov program, ki ga je sprožil konec leta 2012, je poživil japonski borzni trg in znižal vrednost jena, kar so pozdravili tako investitorji kot izvozniki.

Po drugi strani je njegova politika povečala neenakost, ustvarila slabo plačana delovna mesta in omejila socialne prejemke, poleg tega pa še povečala japonski javni dolg, ki je dvakrat večji od bruto domačega proizvoda in eden največjih med razvitetimi državami.

Opozicija zameri Abeju njegovo odločitev za okrepitev vloge japonske vojske, njegov obisk v spornem svetišču Jasukuni, kjer so pokopani tudi japonski vojni zločinci, in prizadevanja za ponoven zagon jedrskih elektrarn, ki so bile ustavljene po katastrofi v Fukušimi.

Za volivce so po eni od anket najpomembnejša vprašanja stanje gospo-

V Rimu srečanje Nobelovih nagrajencev

RIM - V Rimu poteka srečanje Nobelovih nagrajencev za mir, ki se ga udeležujejo tibetanski duhovni voditelj dalajlama, nekdanji sovjetski voditelj Michail Gorbočov, Betty Williams, David Trimble, nadškof Desmond Tutu, Jody Williams, Leymah Gbowee, Mairead Maguire in Širin Ebadi. Srečanje je zasenčila odločitev papeža Frančiška, da se ne sreča z dalajlamo.

Dalajlama se je v okviru obiska v Rimu želet srečati s papežem Frančiškom, vendar so ga v Vatikanu zavrnili. Tiskovni predstavnik je pojasnil, da papež dalajlamo sicer zelo ceni, vendar je bila njegova prošnja zavrnjena "iz očitnih razlogov". Po mnenju poznavalcev Vatikan ne želi ogroziti svojih prizadevanj za izboljšanje odnosov s Kitajsko.

Indijanci smejo gojiti in prodajati marihuano

WASHINGTON - Pravosodno ministrstvo ZDA je v četrtek sporočilo, da lahko indijanska plemena gojijo in prodajajo marihuano na svojih rezervatih, čeprav doslej za to ni bilo velikega interesa. Ministrstvo je mnenje izdalo z radi legalizacije marihuane v Kolorado, Oregonu in državi Washington. Tačko državnih uradnikov omenjenih držav kot tudi indijanska plemena so se spravljali, kako je sedaj z marihuano v rezervatih. Pravosodno ministrstvo meni, da se mamilo lahko goji in prodaja ob upoštevanju državnih pravil. Za 566 indijanskih plemen po ZDA bi bila možnost prodaje marihuane velik vir dohodka, vendar pa večina plemenskih voditeljev to zavrača. Indijanci imajo že tako ali tako preveč težav z zlorabo alkohola in si ne želijo še enega dodatnega opojnega sredstva.

Palestinez s kislino nad izraelsko družino

JERUZALEM - Palestinez je včeraj s kislino napadel izraelsko družino, ki mu je ustavila svoje vozilo, ko je štopal bližu Betlehem na Zahodnem bregu. Moški in trije otroci so v napadu utrpeli lažje poškodbe, na napadalca pa je, ko je izstopil iz avtomobila, streljal civilist in ga ranil v nogi, nato pa so ga arretirali. Kako resno je bil napadalec ranjen, ni jasno. Žrtve so z lažjimi poškodbami odpeljali v bolnišnico. Do incidenta je prišlo v času naraščajočih napetosti v Jeruzalem in na Zahodnem bregu, kjer je po sredini konfrontaciji z izraelskimi vojaki umrl palestinski minister.

ANSA

racioniralizacija japonskega parlamenta in izboljšanje programov otroškega varstva, s čimer bi povečali delež zaposlenih žensk.

Po zadnjih anketah bo LDP osvojila med 290 in 318 mandatov, njena koalicijska partnerka, stranka Komeito, pa med 29 in 35. Opozicija Demokratska stranka (DPJ), ki je bila na oblasti v letih 2009-2012, si lahko obeča okoli 62 sedežev. Kot napoveduje anketa časnika Asahi, bo za LDP glasovalo okoli 34 odstotkov ljudi, za DPJ pa 13 odstotkov.

Okoli 40 odstotkov volivcev se sicer še ni odločilo, koga bodo volili, in ti neodločeni volivci bi, vsaj teoretično, lahko spremenili rezultat. Poznavalci razmer pričakujejo nizko udeležbo, saj številni volivci niso navdušeni, da morajo na volišča že na polovici štiriletnega mandata.

Jure Kos (STA)

80.000 € kazni za Hrvate

NYON - Hrvaška nogometna zveza bo zavoljo huliganskih izgredov njenih privržencev na kvalifikacijski tekmi z Italijo, ki je bila 16. novembra v San Siro za nastop na EP v Franciji 2016, morala plačati kazen v višini 80.000 evrov. Hrvaški navijači so z metanjem bakel in dimnih bomb povzročili desetminutno prekinitev tekme, ki se je končala z 1:1. To je le del kazni, ki jo je Uefa izrekla hrvaški zvezi. Na naslednji domači kvalifikacijski tekmi v skupini H proti Norveški 28. marca v Zagrebu bo zaprt tudi del stadiona. To bo prvič v zgodovini hrvaške nogometne reprezentance.

Koledar pokala

PALERMO - Tekme 15. kroga A1-lige se bodo začele z dvobojem med Palermom in Sassuolom (18.00), zvečer ob 20.45 pa bo Lazio igral proti Atalanti. Medtem je zvezna Lega Serie A sporočila kaledar tekem osmine in četrtnice finala italijanskega pokala. Videmčani bodo igrali proti Napoliju 22. januarja. Ostali: osmina finala Milan-Sassuolo (13.1.), Torino-Lazio in Parma-Cagliari (14.1.), Juventus-Verona (15.1.), Roma-Empoli (20.1.), Fiorentina-Atalanta in Inter-Sampdoria (21.1.), četrtnale: 27., 28. januarja, 3. in 4. februarja.

ALPSKO SMUČANJE - Ženski veleslalom v Areju**Tina Maze tretjič prva**

Tina Maze se je veselila 26. zmage v karieri

ANSA

mova vodi v veleslalskem seštevku, Mazejeva je četrta. Danes bo na vrsti še slalom (od 9.30 in 12.30).

Izidi: 1. T. Maze (Slo) 2:23,84, 2. S. Hector +0,20, 3. E. Brem (Avt) +0,28, 4. F. Brignone (Ita) +0,31, 5. N. Fanchini (Ita) +0,35, 6. A. Fenninger (Avt) +0,37, 7. J. L. Víkarby (Šve) +0,41, 8. A. Marmottan (Fra) +0,89, 9. M. Pietilä-Holmner (Šve) +1,18, 10. M. Shiffrin (ZDA) +1,36. Skupno: 1. T. Maze (Slo) 480, 2. A. Fenninger (Avt) 303, 3. K. Zettel (Avt) 274.

Fak 5., Gregorinova 14.

HOCHFILZEN - Biatlonci so se v Hochfilznu pomerili v sprintu. Slovenski biatlonec Jakov Fak je kljub kazenskemu krogu osvojil peto mesto, Teja Gregorin pa je bila 14. Zmagal sta Norvežan Johannes Thingnes Bøe in Finka Kaisa Mäkäräinen.

NOGOMET - Kras proti Padovi, Triestina proti »pepelki«**Tokrat z okrepitvami**

Klub temu da je na lestvici Kras še tri točke pred Triestino, so tem trenutku v večjih težavah na Krasu kot v mestu. Pri Triestini so namreč že štiri tekme zapored osvojili po eno točko, medtem ko je Kras v zadnjem obdobju nizal poraz za porazom (pet v zadnjih šestih nastopih). V obeh taborih si obetajo, da bo prišlo do pozitivnega zasuka tudi po zaslugi okrepitev.

Predsednik Krasa Goran Kocman je potrdil, da se je za Kras vsaj glede prihodov zaključila zimska kupoprodajna borba: »Naslednji teden bosta odšla dva starejša igralca, medtem ko to drugih nakupov ne bo. Mislim, da smo z Rabbenijem, Rondinellijem in Del Nerom posegli na vseh delih igrišča, kjer je to bilo potrebno. Rabbeni in Rondinelli bosta v začetni postavi že v nedeljo (jutri, op.p.). Na treningu sta že pokazala, da bo z njima Kras naredil kakovostni skok. Srednji branilec Del Nero bo na razpolago z novim letom, s Cvjanovičem pa bosta stevila javnata kakovostni srednji obrambni par in menim, da bomo s tem rešili tudi problem obrambe.«

Kras bo proti Padovi še brez Raniča in Cvjanoviča, ravno tako je še poskodovan Corvaglia, medtem ko bo mesto na klopi najbrž dobil Capalbio.

»Gostje so zelo kakovostna ekipa, čeprav v Repen prihajajo brez treh standardnih igralcev, ki jih je športni sodnik med tednom kaznoval, obenem je še poskodovan najnevarnejši napadalec Bian-

coscučadov Ferretti. Klub temu je Padovalo zelo nevarna ekipa, ki po zaslugu številnih menjav lahko več kot dostojno nadomesti odsotne. Tekmo bomo verjetno začeli nekoliko bolj previdno in že zelo bi nasprotnika presenetiti v protinapadu, a odvisno bo tudi od pristopa nasprotnikov,« je še povedal Kocman.

V Repnu pričakujejo prihod vsaj 400 navijačev iz Veneta, katerim bodo namenili staro osrednjo tribuno, medtem ko bodo navijači Krasa zasedali mesta na novi pokriti tribuni in na stranski tribuni. Ker pričakujejo tako veliko število gostov društvo vabi zveste navijače Krasa, naj prispejo pravočasno v Repen (vstopnice bodo v prodaji od 13. ure, pričetek tekme ob 14.30), avtomobile pa naj parkirajo med repenskim trgom in stadionom, medtem ko bo območje na cesti od stadiona v smeri Općine namenjeno gostom iz Padove.

Pri Triestini imajo na razpolago še tri tekme, da ne bi prvega dela sezone zaključili brez zmagi, najbrž pa je najbolj zrela priložnost za prvo zmago ravno južnišnje gostovanje. Tržačani odhajajo na Tridentinsko, kjer bodo jutri ob 14.30 igrali proti »pravi« pepelki prvenstva. Mori Santo Stefano deli sicer zadnje mesto z Mezzocoronou, a slednja je prvenstvo začela s štirimi točkami odbitka. Tržaško društvo je prekinilo sodelovanje s štirimi igralci (Lionetti, Giorgino, Gasparotto in Kabangu), kar je tudi logično po prihodu Rocca, Bedina in Thiamia Diopa. (I.F.)

Ulipiano Capalbo

FOTODAMJ@N

Bo Vesna prekinila streški post?

Zadnji krog pred novoletnim premorom je za Vesno priložnost, da se postavi spet na noge in ubere zmagovalo pot z začetka sezone. Nastop v gosteh proti furlanski ekipi iz Tricesima skriva kar nekaj pasti. Tricesimo je solidna ekipa, ki zaseda 6. mesto na lestvici, zbrala pa je pet zmag in prav toliko izenačenih izidov, bremenijo pa jo štirje porazi. Po dveh porazih je nedeljski Vesnin nasprotnik v zadnjem krogu le osvojil nove tri točke proti pepelki Ol3. Zannutigovi fantje bodo morali prikazati tekočo igro. Če napadalci, ki v zadnjih treh krogih niso dosegli gola, bodo le prekinili streški post, bo naloga veliko lažja. V napadu pa zaradi vsote rumenih kartonov ne bo nastopil Davidi Colja, pod vprašajem je tudi nastop Toffolija na sredini igrišča. Dobra novica pa predstavlja vrtnitev Avdića na sredino obrambe, ki je prejšnji krog miroval zaradizloma nosa. Sodila bo sodnica Tambini iz Korena.

Ceprav je zmagovalni niz morda pustil prazne rezervoarje, bo jutri treba posloveni izkoristiti še zadnje odmerke energije in zaključiti sončno leto s pozitivnim rezultatom. Do novih moči do Vesna gotovo prišla med premorom. (mar)

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

NOGOMET**»Vprašal sem, kaj se dogaja s Krhinom«**

LJUBLJANA - Na včerajnjem srečanju Nogometna zveza Slovenije z mediji je selektor Srečko Katanec med drugim pojasnil govorice o tem, da ga v svojem strokovnem štabu želi trener Interja Roberto Mancini, pa je Katanec pojasnil: »*Bil bi izredno vesel in počaščen, če bi postal pomičnik, a resnica je nekoliko drugačna. Bil sem na tekmi Milan - Inter in šel po njej pozdraviti svojega dolgoletnega soigralca Roberta ter ga vprašal, kaj se dogaja z Renjem Krhinom. Samo to me je zanimalo,*« piše spletni portal rtvslo.si. Tam je govoril tudi o reprezentanci: »*Ne govorim, da smo slabbi, ampak da nimamo določenih kvalitet in določenih igralcev, predvsem na bočnih polozajih, ki so bistveni v današnjem nogometu. Če jih vi vidite, mi povejte. Imamo željo in voljo za napredovanje, ne pa na takšen način, da nekdo igra zadaj svojo igro.*«

EVROLIGA - Sassari - Real Madrid 58:83, Kazan - Žalgiris 73:60, Anadolu Efes - Novgorod 61:65, Limogee - Berlin 65:71, Olympiacos - Crvena zvezda 64:59, Laboral - Valencia 93:89.

Na gostovanjih

Košarkarji Pallacanestro Trieste imajo odlično priložnost za drugo zaporedno zmago. V gosteh bodo jutri igrali pri predzadnjem Forliju. Košarkarice Calligaris Triestine (2 točki) bodo jutri v A1-ligi gostovale pri Vigaranu (6). Querciambiente (2) pa bo igrala pri drugouvrščeni Vicenzi (16). Danes se bodo ob 18.00 uri tržaški vaterpolisti v 5. krogu A2-lige pomerili s prvouvrščenim Quintom.

JUTRI DO SV. JUSTA - Jutri bo ob 10.30 start božičnega teka Chrismans run v organizaciji društva Bavisela. Prijave zbirajo pred startom (od 9. do 10. ure) na Velikem trgu.

NOGOMET - Juventina v promocijski ligi**V Štandrežu dvoboje za vrh lestvice**

V nižjih amaterskih ligah bo ta konec tedna najzanimivejše v Štandrežu. Juventina, ki je prejšnji teden dosegla deseto zaporodno zmago, bo jutri na domači zelenici gostila San Lugi, ki je v prvem delu sezone zbral samo točko več. Z nasprotniki so se goriški nogometari preizkusili že v devetnem pokalu, ko so izgubili s 3:1, zdaj, ko vlada pri Juventini povsem drugačno vzdušje, pa želijo iztržiti drugačen rezultat. »*Ponizu dobrih predstav smo zelo navdušeni. Dokazali smo, da lahko premagamo vsakogar, zato ciljamo na zmago tudi proti tržaški ekipi,*« je cilj naznani športni direktor Gino Vinti. Seveda se v taboru štandreškega moštva zavedajo, da so nasprotniki zelo kvalitetni, zato vedo, da se bodo

moralni za zmago pošteno potruditi. Tudi trener Nicola Sepulcri je že pred časom pojavil nasprotnika, ki ima izkušen in kvalitetni igralski kader, s trenerjem Zurinijem, čigar ekipa, ki jih je vodil, vedno igrajo izjemno dober nogomet, pa so še nevarnejši. Zaradi nedeljskega zloma golenice vsaj nekaj mesecev ne bo Zanutt, Palermo, ki je bil izključen, pa bo na razpolago. Če bo Juventini uspel veliki met, bo napredovala na drugo mesto, ob vnovičnem porazu Torviscole pa bi lahko celo prevzela vodstvo na lestvici.

V 1. amaterski ligi bodo v zadnjem nogometnem vikendu leta 2014 prvi na zelenico stopili nogometari Sovodenj. Že danes (ob 14.30) se bodo v Sovodnjah pomerili z Gradesejem, ki je še pred tednom dnevi vodil na skupni razvrstitev, prejšnji teden pa izgubil in je zdaj tretji. Zaradi izključitve ne bo Galliussija, odsoten bo tudi Visent. Primorec in Breg pa se bosta pomerila jutri na gostovanjih. Na Ul. Locchi bo Primorec, ki se je po zmagi na derbiju proti Sovodnjem povzpzel na drugo mesto, meril moči s četrtouvrščeno ekipo Sant'Andreja San Vito. Zanimivo bo tudi v Romansu, kjer bo Breg igral proti Pro Romansu, ki je prejšnji teden premagal Gradese, do prejšnjega kroga vodilnega na lestvici.

V 2. amaterski ligi bo pred domaćimi gledalcii igrala samo Zarja, ki bo gostila Romano, šesto na lestvici. Mladost bo igrala v Moraru, Primorje pa v Nabrežini proti zadnjeuvrščeni Aurisini. (vs)

KOŠARKA - Jadran Franco jutri ob 18.00

V PalaRubini najbojša ekipa prvenstva Tekma s pridihom A-lige

Matteo Marusic

FOTODAMJ@N

Domači šport

DANES

Sobota, 13. decembra 2014

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA - 18.30 v Codroipu: Codroipse - Breg: 20.30 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - Don Bosco

MOŠKA D-LIGA - 20.30 v Trstu, Caprin: Basket4 - Kontovel

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA - 20.30 v Isoli della Scala: Isola - Olympia

ŽENSKA C-LIGA - 18.00 v Repnu: Zalet Sloga - Vivil

MOŠKA D-LIGA - 18.00 na Opčinah: Sloga Tabor - Coselli: 20.00 v Vidmu, Bellavitis: Volleybas - Soča; 20-30 v Gorici, Špacapan: Olympia - Lauzac

ŽENSKA D-LIGA - 20.30 pri Briščikih: Zalet Kontovel - Fontanafredda

1. MOŠKA DIVIZIJA - 20.00 v Štandrežu: Val - Poggivolley

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 20.30 v Repnu: zalet Sloga - CUS Trieste

UNDER 14 ŽENSKE - 19.15 v Trstu, Trst Papa Giovanni: Azzurra - Sokol

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Grades

DRŽAVNI MLADINCI - 14.30 v Padovi: Padova - Kras Repen

DEŽELNI MLADINCI - 17.00 v Križu: Vesna - Muggia

HOKEJ NA ROLERJAH

A1-LIGA - 20.30 na Pikelcu na Opčinah: Polet ZKB Kvins - Ghosts Padova

JUTRI

Nedelja, 14. decembra 2014

NOGOMET

D-LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Repen - Biancosudati Padova

ELITNA LIGA - 14.30 v Tržizmu: Tricesimo - Vesna

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Štandrežu: Juventina - San Luigi

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Romansu: Pro Romans Medea - Breg: 14.30 v Trstu, Ul. Locchi: Sant'Andrea San Vito - Primorec

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Nabrežini: Aurisina - Primorje; 14.30 v Moraru: Moraro - Mladost; 14.30 v Bazovici: Zarja - Romana

3. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Villanovi: Villanova - Gaja

NAJMLAJŠI - 10.30 v Fiumicellu: Fiumicello - Sovodnje; 10.30 v Terzu: Terzo - Juventina

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA - 17.00 v Repnu: Sloga Tabor Televita - Bibione

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.30 v Trstu, Ul. Svevo: Virtus Olympia - Zalet Sokol

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 16.00 na Prosek: Zalet Kontovel - S. Andrea; 18.00 v Nabrežini: Zalet Sokol - Altura

UNDER 19 MOŠKI - 17.00 v Pasian di Pratu: Pasian - Sloga Tabor

UNDER 18 ŽENSKE - 11.00 na Prosek: Zalet Kontovel - San Sergio

KOŠARKA

DRŽAVNA B-LIGA - 18.00 v Trstu, PalaRubini: Jadran Franco - Montichiari

Cadeo, ki je Varese vodil v sezoni 2003/04 in 2004/05. V prvi sezoni je igral tudi četrfinale play-offa in izgubil proti Montepaschiju iz Siene. »Težko bo. Tu ni najboljšega igralca, vsi so dobri, tudi Genoveze, ki je prva menjava, je drugi najboljši strelec ekipe,« opisuje nasprotnike trener Murra. Montichiari, ki je v prejšnjem krogu premagal tudi Videm, igra sicer taktično enostavno košarko, a zelo hitro: »Zelo dobro tudiberejo vsako situacijo, zaradi močnega pressinga pa izsilijo celo vrsto izgubljenih žog,« je še dodal trener. »Pomembno bo predvsem, da proti taki ekipe stopimo na igrišče agresivno in z vrhano mero borbenosti, saj sicer proti fizično in taktično izjemni ekipi bo trda predla. Odločilna bo obramba. Če jih bomo zaustavili pri 70 točkah, lahko pripravimo presenečenje, sicer pa nimamo možnosti za zmago.«

Pred začetkom tekme bodo odborniki Jadrana nagradiли Christiana Slavca, dolgoletnega kapetana ekipe, s priložnostnim darilom.

Že danes pa se bo Gsa Udine pomeril z Orzinuovi, ob 20.30 v Čedadu. (vs)

Kontovel v Trstu

V predzadnjem krogu prvega dela D-lige čaka Kontovel še zadnji večji zrelostni izpit. Danes želi ob 20.30 na gostovanju pri Basket4Trieste dokazati, da je bil poraz v prejšnjem krogu samo spodrsljaj in da točni sodi med boljše ekipe D-lige. Na razpolago trenerju Šabu bodo vsi razen Gantarja. Sokol je igral že v sredo, izgubil je proti Santosu. (vs)

KOŠARKA - C-liga Na Stadionu mestni derbi, Breg v gosteh

V deželnici C-ligi se obeta zanimiv konec tedna. Na Stadionu I. maja - tokrat ob 20.30! - bo na vrsti mestni derbi: Bor Radenska (8 točk) se bo pomeril z Don Boscom (12 točk) in pred domaćimi gledalcima lovil prvo zmago na domaćih tleh. Lani so proti nasprotniku dvakrat izgubili, tokrat pa se želijo za oba poraza oddolžiti. Trener Oberdan bo imel na razpolago enako postavo kot prejšnji teden, na klopi bo spet tudi Kocijančič, ki pa je včeraj šele opravil prvi trening po poškodbami. Nasprotniki so bili v prejšnjem krogu prosti, tako da so se lahko oddahnili in se hkrati pripravili na dvobojo. Dosej so igrali dokaj prepričljivo. Močni so predvsem na zunanjih položajih, kjer se krejajo Carlin, Schina, Spangaro in bivši borovec Zanini, pod košema pa računajo na Catenaccija, Tropeo in Gordiniha. Če bo Bor uspešen, bi se z zmago odlepil od zadnje četverice, torej cone play-out.

Breg pa odhaja na gostovanje h Codroipu, drugemu na lestvici. Skraka, varovance trenerja Kraščevca čaka tudi končna dvoboja za vrh lestvice. Po sobotnem porazu proti Tarcentu, prvi sili prvenstva, pa želijo pokazati drugačno igro, in tako dokazati, da znajo premagati tudi višjepostavljenje ekipe. Pri Codroipu izstopata krilna igralca Serrao in Malfante, kvalitetni pa so tudi mlajši Girardo, Moretti, Pontisso in Sappa, Nata pa tokrat ne bo zaradi izključitve. Med tednom so trenirali vsi z izjemo Spigaglie, ki si je na ponedeljkovem treningu nategnil golensko mišico. Zaradi izključitve pa ne bo Mattie Corettija. (vs)

PROMOCIJSKA LIGA - Dom - Olimpia 55:36

VASIJAN MAURI Namesto nogometa gorski tek

»Tečem, a zelo malo tekmujem,« ob začetku pogovora podudi Vasijan Mauri, oče treh otrok, po poklicu električar. Potem mu, da v rubriki gostimo rekreativce, zato je on resda pravi sogovornik. »Dolgo sem igral nogomet pri Bregu,« pravi Boljunčan, 40 let, »ko sem si poškodoval križne vezi, pa sem prekinil z igrajnjem na uradnih tekmah. Med rehabilitacijo sem začel teći po dolini reke Glinščice. Od takrat je minilo že 15 let, prav toliko let tečejo že tečem. To mi kar dobro gre,« pojasni Vasijan. Ker živi v Boljuncu, izbere navadno poti v dolini Glinščice, da bi v najkrajšem času lahko pretekel čim več, včasih pa se tudi odpelje do Bazovice, kjer se mudi po stezah okrog Kokoši. »Tečem izključno po gozdnih poteh ali makadaminih. Tečem od dva do trikrat tedensko, s tem da ob sobotah in nedeljah približno uro in pol, kar je 15 kilometrov, med tednom pa manj kot uro, vedno z lučko. Samo v poletnih mesecih, ko so dnevi daljši, mora tečem kaj dlje tudi med tednom.« Če se poda v dolino reke Glinščice teče do Jezera nato še proti Kokoši, sicer pa proti Socerbu in še naprej. »Ob sobotah in nedeljah opravim približno 500 do 600 metrov višinske razlike, tečem pa vedno po občutku,« pravi gorski tečač, ki se je preizkusil tudi na nekaterih tekmovanjih. Vsako leto se najboljše pripravi na tek Jamaran, v katerem se tekmovalci podajo po njemu zelo dobro znanii trasi v dolini Glinščice. Nastopal pa je tudi na Kokoš trailu, na nekaterih gorskih tekih v Sloveniji, pred kratkim na teku v jami pri Briščikih. Na vseh je bil s svojim nastopom zadovoljen, saj se je včasih prebil tudi med najboljši deseterico (absolutno!). »Doslej sem najdalje tekel 30 kilometrov, z Boljunca proti Slavniku. Zelo radi bi se udeležil tudi tekme Lenaro Granfondo, iz Glinščice do vrha Volnika, januarja 2015.« Polmaratonati in maratonati mu niso všeč: med tekom po asfaltu ga bolijo kolena, v gozdu pa najde svoj mir. »Tečem zato, da vzdržujem formo, ker se po teku počutim dobro, pa tudi zato, ker mi je všeč preživljajanje časa v naravi, kjer sem sam s seboj,« še pojasni Vasijan. Včasih še brca nogometno žogo (v ljubiteljskih prvenstvih), vendar tačas nogomet spremlja predvsem kot navijač Brega. (vs)

ODOBJKA - Sloga Tabor Televita v moški B2-ligi doma proti Bibionu

Orožje je servis

Vasilij Kante

FOTODAMJ@N

OLYMPIA - Drevi v Isoli pri Veroni

Samozavestno in z željo po zmagi

Združena ekipa Olympia, ki je zaenkrat presenečenje B2-lige, se bo že danes podala na gostovanje v veronsko pokrajino. Njen nasprotnik bo nekdanji prvovlašč Isola della Scala. Za Goričani zaostaja za štiri točke. V Repnu so proti slogašem po zelo nihajoči igri izgubili s 3:1. Trener Olympie Fabrizio Marchesini pravi, da vse ekipe v ligi igrajo še precej neprepoznavno in na nizki ravni. Bolj kot na kolektiv, stavijo na svoje najboljše posamezni. Vpliv dnevne forme je zato velik. Ne čudi se, da so mlajše ekipe, med katere uvršča tudi svojo, zdaj med boljšimi. Pač več trenirajo.

V Verono gredo seveda po zmago. Njihova dosedanja pot je za novinca izvrstna. Trener priznava, da so jih doslej najbrž drugi podcenjevali, podcenjevali so se malce tudi sami sebe. Imeli tudi srečo: nihče se ni poškodoval, niti zbolel. Marchesini pravi, da so bili doslej le v treh setih v popolnoma podrejenem položaju: proti Slogi Tabor v uvodnem setu prvenstva, proti Valsugani in proti Bassanu. Proti Isoli, ki je izkušena ekipa z nevarnim korektorjem, bo trener najbrž potrdil koncept zadnjih krogov, po katerem kot korektor začne Gastaldo. Kdo bo začel na krilu, je vsak teden presenečenje Zmaga in Isoli bi morda že pomenila, da se Olympia lahko trajno zasidra pod vrhom lige.

Mikaven plen za Zalet Kontovel

Zalet Kontovel povsem solidno prestaja svoj krst v ženski D-ligi. Torkat se varovankam trenerke Veronike Zužič celo ponuja priložnost za podvig. V telovadnico Ervatti prihaja namreč drevi močni Fontanafredda, na lesvici je drugi. Kontovelke so dejansko v polnem boju za skupino za napredovanje. Če je bodo dosegle, ne bo tragedija. A poskusiti velja.

Bo v moški D-ligi obveljal prvi »triplete«. Lahko bi. Sloga Tabor, kljub pekočemu porazu prejšnjega teden na derbiju v Sovodnjah, proti Coselliju ne bi smela imeti pretežkega dela. Priložnost za drugo zaporedno zmago se v Vidmu ponuja tudi mladim igralcem Soče, izkušena Olympia pa mora Lauzacco že skoraj obvezno zmagati.

spoznaj slovenijo

TOP ZIMA v TOP destinacijah s TOP ponudbo

Cena na osebo

		1 noč
Sava Hoteli Bled	Hotel Golf****	59 €
	Hotel Park***	49 €
Terme 3000	Hotel Livada Prestige***** classic room	69 €
	Hotel Ajda****	57 €
Terme Banovci	Hotel Zeleni gaj***	49 €
Zdravilišče Radenci	Hotel Radin****	51 €
	Hotel Izvir****	49 €
Terme Lendava	Hotel Lipa***	43 €
Terme Ptuj	Grand Hotel Primus**** dvoposteljna soba	59 €

Min. bivanje 2 noči.

Vključeno: namestitev s polpenzionom v dvoposteljni sobi, neomejeno kopanje v bazenih hotela (tudi na dan odhoda), animacijski program

Preverite tudi praznične programe za Božič, Novo Leto in Epifanijo na www.shr.si

POPUSTI ZA OTROKE na ležišču s starši ali na pomožnem ležišču: otrok do dop. 6. leta v sobi z dvema odraslima - 100%, otrok do dop. 6. leta v enoposteljni sobi z enim odraslim - 100%, otrok od 6. leta do dop. 12. leta v sobi z dvema odraslima - 50%, otrok od 12. leta do dop. 15. leta v sobi z dvema odraslima - 30%

+386 2 512 22 00 | rezervacije@shr.si | www.shr.si

Darilo dobrodošlice: kuponi za hotelske storitve v skupni vrednosti 50 EUR*

*Paket TOP ZIMA vključuje snop vrednostnih kuponov za različne hotelske storitve v skupni vrednosti 50 EUR in ga gost prejme ob prijavi na recepciji. Več informacij na recepciji izbrane nastanitve.

LEPI IN VITALNI V TERMAH PTUJ

Neizprosen tempo življenja nam narekuje, da preveč dela- mo, premalo spimo in se premalo sproščamo. Kljub temu, da je stres tudi pozitiven, pa večina stresnih dejavnikov praviloma deluje škodljivo na telo. Pomembno je skrbeti zase, vlaganje v zdravje in dobro počutje se dolgoročno obrestuje!

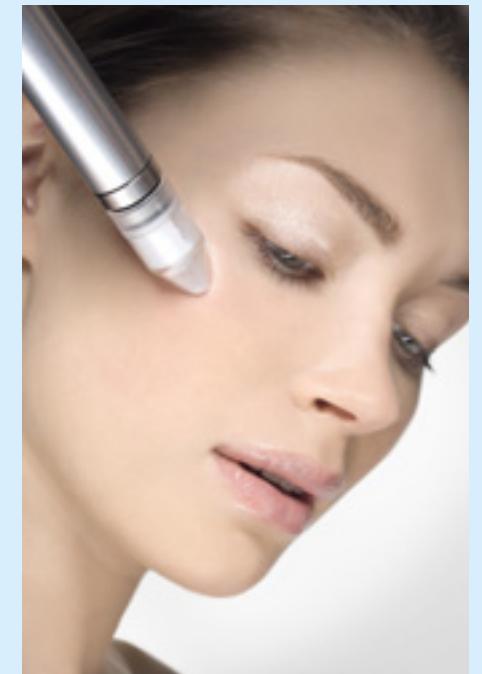
V Termah Ptuj so ob vrelcih zdravilne termalne vode stekali celovito zdravstveno, terapevtsko in unikatno sprostitevno ponudbo, ki krepi korak skozi življenje.

Razkošno urejen wellness center Valens Augusta v Grand Hotelu Primus v Termah Ptuj navdušuje vse tiste, ki iščejo sprostitev telesa in duha. Gostje lahko izbirajo med številnimi masažami, na voljo so individualne kopeli in kopeli v dvoje, v edinstvenem svetu savn je ozivljena bogata tradicija rimskega kopališča. V wellness centru vključujemo tudi številne storitve, v katerih pari lahko uživajo v dvoje.

Novost: Pomlajevanje po naravnih potih z vrhunsko dermokozmetiko Reviderm. Po temeljiti in računalniško podprtji analizi kože obrazca obiskovalcem wellness strokovnjaki osebno svetujejo pri izboru ustrezne tretmaje glede na potrebe kože. Reviderm tretmaji so podprtji z najnovejšo tehnologijo na tem področju.

Izkusite tudi vi prijeten občutek, ko te po vrnitvi domov še dolgo spremljajo učinki prijetnega bivanja, zdrave hrane in pomlajevalnih tretmajev.

Antistresno delujejo učinki termalnih in mineralnih voda v vseh šestih destinacijah Sava Hotels & Resorts. Preverite privlačno ponudbo Top zima v Termah Ptuj, Termah 3000-Moravskih Toplicah, Termah Banovci, Zdravilišču Radenci, Termah Lendava in Sava Hotelih Bled.

I FEEL
SLOVENIA

SPIRIT
SLOVENIA
PUBLIC AGENCY

PIVO, MED IN PRIDIH INDIJE V LAŠKEM

V Laškem, na Sotočju dobrega, v najnovejši evropski destinaciji odličnosti, najdete družbo, ki vas razvaja .. Ki prebudi vse vaše čute in vas popelje v svet popolne sprostitev.

V Thermani, kjer obeležujejo 160 let tradicije, vam nikakor ne bo dolgčas. Kopali se boste lahko pod edinstveno odpirajočo se stekleno kupolo, utrujeno telo pa razvajali s prvorstnimi wellness storitvami, ki jim ni para. Naj na tem mestu izpostavimo nekaj tretmajev, ki so plod domačih Thermaninov terapevtov ...

Kot se za mesto piva spodobi, so razvili edinstvene pivovske tretmaje. Sestavine, iz katerih pivovar zvari vrček laškega piva, imajo zdravilne lastnosti in ugodno vplivajo tudi na našo kožo. Pivovski tretmaji vas razvajajo in sprostijo, vašo kožo pa naredijo mehko in prožno.

Laško je kraj z bogato čebelarsko tradicijo, v kateri vas pričakuje tudi medena zgodba. Del te je Thermana Laško, kjer se lahko razvajate s t. i. medenimi doživetji. Med so vnesli tudi v kulinariko. Tako si velja med drugim privoščiti hišno specialeto – odlično medeno pito. Nikakor pa ne gre spregledati njihovega ayurvedskega centra, ki so ga razvili v sodelovanju z indijsko ekipo strokovnjakov. Prihajajo iz Kerale – prestolnice ayurvede in zagotavljajo celostne ayurvedske tretmaje. Slednji vam pomagajo znova najti harmonijo v sebi. Razvajajte se ... V Thermani, družbi dobrega počutja.

THERMANA VAS RAZVAJA

(od 6.1. do 13.2.2015 in od 2.3. do 3.4.2015)

Razveseli svoje z darilnim bonom za celodnevno razvajanje v bazenih Therma Laško za samo 6,90 €

Hotel Therma Park Laško **** Superior

Vikend že od 282 € za dve osebi!

2 odrasla oseba plača samo 50%

Otrok do 5 let brezplačno

ZIMSKA DOŽIVETJA NA ZREŠKEM POHORJU

Si želite pobegniti v meglo ovitemu vsakdanjiku? Se še spomnite, kako se je ozreti po pokrajini obdani z belo snežno odejo in se prepustiti pravemu zimskemu dnevnu?

Obiščite Roglo, ki je od Term Zreče oddaljena le 30 min vožnje. Nasmehitne se svežemu jutru in začutite dotik svežega zraka na obrazu. Stopite na smuči in se poženite po sveži steptani belini ter doživite katerega izmed sto smučarskih dni, ki jih ljubiteljev snežnih športov namenjamo vse do zgodnje pomlad.

Kaj je boljšega, kot objem tople termalne vode in domačne topote Savna vasi v Termah Zreče, ki pričara ugodje in zadovoljstvo po aktivnem in zabavnem dnevu na snegu?

Dotik termalne vode vas bo sprostil in napolnil z novo energijo. Domačna topota, omamne aromе in poživiljajoče barve odlikujejo edinstveno opremljeno Savna vas, ki ob obisku finskih, parnih in infrardečih savn, navdušuje s programi vrtinčenja zraka ter izvzeni ob počitku na ogretnih keramičnih ležiščih ali na tradicionalnem pohorskem kozolcu. Edinstvena kombinacija smučarskega centra in termalnega zdravilišča predstavlja tudi edinstveno doživetje ob vseh priložnostih.

Kako zaključiti dan, ki mu ne manjka veliko do popolnosti?

S predajanjem bogatim okusom raznolikosti ob izbranih kulinaričnih mojstrovinah, ki ob slednjem sodobnim trendom v zdravem načinu prehranjevanja, skrbno ohranjajo tradicionalne kulinarische prvine. Vrhunska vina, ki v sebi nosijo vse značilnosti izjemnega vinorodnega okoliša, enkratno zaokrožijo čisti gastronomski užitek.

Potrebujete še kakšen razlog za obisk Rogle in Term Zreče?

Terme Zreče

NOVO LETO V TERMAH ZREČE

31. 12. 2014 – 02. 01. 2015

Nepozabna doživetja v zasneženi pokrajini, v objemu topote termalnih vrelcev in savn, ob razvajanjih v wellness ter v prijetni družbi in praznični kulinariki.

Vključeno: namestitev v dvoposteljni sobi hotela Vital ****, 2x polpenzion, »all inclusive« silvestrovanje s svečano večerjo in živo glasbo, 3 dni neomejenega kopanja v termalnih bazenih, 1x vstop v Savna vas, kopalni plašč, ski bus na relaciji Zreče – Rogla – Zreče, praznično animacijo ...

Cena po osebi v dvoposteljni sobi: 230 €

Popusti in doplačila: www.terme-zreče.eu

Informacije in rezervacije: Terme Zreče, Cesta na Roglo 15, 3214 Zreče
T: 00386 3 757 60 00, E:terme@unitur.eu

Najdi svoj nasmej!

+386 3 423 21 00 | 080 81 19
www.thermana.si | info@thermana.si

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Iz naših arhivov, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **8.25** Show: UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere **11.05** 14.00, 23.10 Telethon **12.00** Talent show: La prova del cuoco **15.35** Nad.: Legami **16.25** Leader. Femminile singolare **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord Ovest **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded **21.15** Show: Così lontani così vicini

RAI2

7.00 Risanke **8.15** Serija: Il nostro amico Charly **9.00** Sulla Via di Damasco **9.30** 18.00, 22.55, 23.50 Rubrike **9.55** 18.03 Vreme **10.00** Dok.: Il bisonte – Il re delle praterie americane **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Šport: Dribbling **14.00** Serija: Una scatenata coppia di sbirri **15.40** Fattore A.L.F.A. **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno variabile **18.05** 90° minuto – Serie B **18.50** Telethon **21.05** Serija: Castle **21.50** Serija: Elementary **23.00** Šport: Sabato Sprint

RAI3

7.05 Nad.: Ai confini dell'Arizona **7.55** Serija: La signora del West **8.40** Film: Il microfono è vostro **10.15** Nad.: Ponderosa **11.00** 12.25, 14.45 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.30 Dnevnik, vreme in šport **14.55** Tv Talk **16.30** Rai Player **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.30** L'infiltrato – Operazione clinica degli orrori **23.50** Un giorno in pretura

RAI4

12.10 Film: Monsters (dram.) **13.45** 18.45 Rai Player **13.55** Nad.: Orfani **14.15** Film: Legend is Born – Ip Man (akc.) **16.00** Wonderland **16.25** Serija: Primeval **17.55** Novice **18.00** Nad.: Haven **18.55** Serija: C'era una volta **21.10** Serija: Ghost Whisperer **22.45** Film: Shoot'em Up – Spara o muori (akc., '07, i. C. Owen)

RAI5

13.35 Ples **14.10** La terra vista dal cielo **15.00** Come si costruisce un pianeta **16.00** Cinque buoni motivi **16.05** Gledališče: Otello **18.45** 23.35 Novice **18.50** Glasba: Beethoven **20.30** Rai Player **20.40** Cult Book **21.15** Gledališče: Fuerza bruta **22.10** Prima della prima **22.45** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.45 17.40 Rai Player **13.55** Film: Nikita **16.00** Film: Flashdance (dram., '83) **17.35** Novice **17.45** Film: Dick Tracy **19.35** Film: E' già ieri (kom.)

21.15 Film: L'ultimo attacco (voj., '91) **23.20** Film: Il solitario di Rio Grande (western)

RAI PREMIUM

12.30 18.15 Rai Player **12.40** Nad.: Terra nostra **13.35** Serija: Raccontami **15.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** Nad.: Guerra e pace **17.15** Novice **17.20** Autoritratti **18.25** Serija: Un caso di coscienza **20.15** Serija: Il capitano **21.15** Film: K2 – La montagna degli italiani **23.30** Nad.: L'ispettore Coliandro

RETE4

7.40 Serija: Hunter **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Show:

Come si cambia Celebrity **16.15** Ieri e oggi in Tv **16.45** Film: Poirot – A styles court (krim.) **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore

21.30 Film: The Shepherd – Pattuglia di confine (akc., '08) **23.25** Film: U-571 (voj., '00, i. M. McConaughey)

CANALE5

6.00 8.00, 13.00, 19.55, 0.20 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.10** Superpartes **10.00** Il forma – Dimensione benessere **11.00** Forum **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Show: Amici **16.00** Nad.: Il Segreto **16.30** Show: Verissimo **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Rock Economy

ITALIA1

6.45 Serija: Supercar **8.35** Serija: A-Team **10.30** Film: Il principe d'Egitto **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** 23.10 Šport **14.00** Film: Kangaroo Jack – Prendi i soldi e salta **15.50** Film: Beethoven – La grande occasione **18.05** Nan.: Mike & Molly **19.00** Risanca: Tom & Jerry **19.30** Film: Supercuccioli a Natale

21.10 Film: Zampa e la magia di Natale

IRIS

14.15 Film: Il mio nome è nessuno (western, '73) **16.30** Adesso cinema! **16.55** Film: L'uomo che sapeva troppo (triler) **19.10** Film: Delitto sull'autostrada (kom.) **21.00** Film: Le comiche (kom., It., '90) **23.30** Film: Mission eroica – I pompieri 2 (kom.)

LA7

7.30 13.30, 20.00 Dnevnik **7.55** Omnibus **9.55** Coffee break **11.10** L'aria che tira – Il diario **12.15** Mode & Modi **13.55** Kronika **14.40** Atlantide **16.05** Film: Il sentiero per Hope Rose (western) **18.10** Serija: L'ispettore Barnaby **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Tracce di rosso (triler) **23.15** Film: The Constant Gardener

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 16.10 I menù di Benedetta **10.00** 19.00, 20.05 Chef per un giorno **11.00** 13.05 Cuochi e fiamme **14.05** Serija: Jane Doe **18.00** Talk show: Le invasioni barbariche **21.10** Serija: Sex and the City **23.30** Crozza nel Paese delle Meraviglie

TELEQUATTRO

6.30 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **11.00** Rotocalco Adnkronos **11.15** Ring **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Voci in piazza **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste piace **23.55** Trieste in diretta

LAEFFE

12.15 Serija: Jamie Oliver sfida l'Europa **14.10** Serija: Bourdain – Senza penotazioni **16.05** Serija: Omicidi tra i fiori **17.55** Nad.: The Paradise **19.00** European Film Awards **21.55** Film: Hunger **23.40** Dok.: Storia del cinema – Un'odissea

CIELO

14.00 15.15 Junior MasterChef Italia **15.00** Novice **16.15** X Factor 2014 **19.15** Serija: Cucine da incubo **21.10** Film: Storia di un peccato **23.00** Dok.: Amore e sesso in India

DMAX

11.40 Storage Wars **12.35** Container Wars **13.25** Affare fatto! **14.15** 19.30 Banco dei pugni **15.10** Nudi e crudi **16.00** Wild Frank **17.45** 21.10 River Monsters **18.35** 22.00 Acquari di famiglia **22.50** Moonshiners **23.40** Affari a quattro ruote

SLOVENIJA1

6.05 Kultura **6.15** Odmevi **7.00** Otroški program: OP! **7.20** 18.40 Risanke **9.10** Kviz: Male sive celice **10.00** Infodrom **10.15** Razred zase **10.50** Dok. serija: Razkrivanje preteklosti **11.25** Dok. serija: Zgodovina sveta **12.20** Avtomobilnost **13.00** 17.00, 18.55, 23.30 Poročila, šport in vreme **13.20** Tednik **14.25** Prava ideja! **14.50** Dok. odd.: Misija učenje **15.30** Legende velikega in malega ekранa **16.20** O živalih in ljudeh **17.15** Na vrhu **17.40** Dok. serija: Ameriška likovna umetnost **18.35** Ozare **19.25** Utrip **20.00** Kviz: Moja Slovenija

21.45 Film: Lomilec src **23.55** Nad.: Skrivnost jezerja

SLOVENIJA2

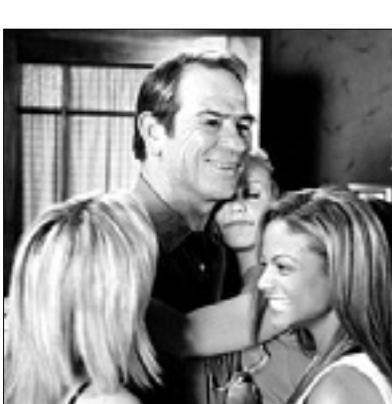
7.55 Slovenski utrinki **8.40** Alpsko smučanje: magazin **9.15** Zima je zakon **9.30** Alpsko smučanje: SP, slalom (ž), 1. vožnja, prenos **10.05** Športni izviv **10.55** Biatlon: SP, štafeta (ž), prenos **12.30** Alpsko smučanje: SP, slalom (ž), 2. vožnja, prenos **14.25** Biatlon: SP, štafeta (m), prenos **15.55** Nordijsko smučanje: SP, smučarski skoki (m), prenos **18.05** Nogomet: vrhunci evropske lige **18.55** Nogomet: evropska liga, Sevilla – Rijeka, pon. **20.00** Film: Bela Masajka **22.05** Aritmija **22.35** Aritmični koncert **23.30** Odd.: Bleščica **0.00** Na lepše

KOPER

12.25 Alpsko smučanje **14.20** Boben **15.20** Čezmejna Tv – Deželne vesti **15.40** Avtomobilizem **16.00** Webolution **16.35** Arhivski posnetki **17.25** 23.45 Aktualno **18.00** O živalih in ljudeh **18.25** Village Folk **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.15 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes – Svet **19.40** Jutri je nedelja **19.50** Tednik **20.20** Film: Pozdravljen Charlie! (dram.) **22.30** Vrt sanj **23.15** Dok. odd.

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.35** 12.35 Tv prodaja **10.50** Film: Prenovljeni božični **12.50** Nad.: Downton Abbey **13.55** Nad.: Gospa Eastwood z družbo **14.25** Slovenija ima talent **16.30** Film: Ljubim te, Beth Cooper **18.20** Serija: Gorazdova slavičarna **18.55** Vreme in novice **20.00** Film: Sam doma 4 (kom.)

21.40 Film: Glavni v hiši (kom.) **23.35** Film: V mojih nebesih (dram.)

DAMO

14.00 15.15 Junior MasterChef Italia **15.00** Novice **16.15** X Factor 2014 **19.15** Serija: Cucine da incubo **21.10** Film: Storia di un peccato **23.00** Dok.: Amore e sesso in India

VREDNO OGLEDNA**VREDNO OGLEDNA**

The constant gardener
Velika Britanija, 2005
Režija: Fernando Meirelles
Igrajo: Ralph Fiennes, Rachel Weisz, Hubert Koundé, Danny Huston in Daniele Harford

Tessa Quayle je zavzeta angleška aktivistka, ki so jo umorili nekje v odmaknjem kraju na severu Kenije. Na poti v Afriko je žensko spremjal krajevni zdravnik, ki je takoj po umoru zbežal in marsikdo trdi, da je do zločina prišlo zaradi sentimentalnih razlogov.

Tessa je bila namreč žena britanskega diplomata, miroljubnega človeka, ki ni nikdar dvignil glasu. Govorce na ženin račun pa ga zdaj zelo motijo in tudi zato skuša na vsak način odkriti resnico gle

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.37 in zatone ob 16.21
Dolžina dneva 8.44

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 23.23 in zatone ob 12.04

NA DANŠNJI DAN
2001 - Od vzhoda nas je doseglo višinsko jedro hladnega zraka, zato se je občutno ohladilo, sneženje pa je čez dan ponehalo. Na Kredarici se je temperatura od 7. ure zujetajo do 21. ure zvečer spustila z -15,1 °C na -23,7 °C, na Voglu z -8,2 °C na -16,2 °C.

Nad severnim Atlantikom in severno Evropo je obsežno in globoko ciklonsko območje, nad južno Evropo in našimi kraji pa je območje visokega zračnega tlaka, ki postopno slablja. Od jugozahoda doteka k nam nekoliko topeljši in postopno bolj vlažen zrak.

Oblačno bo. V hribovitem svetu bodo možne tudi kratkotrajne krajevne padavine. Nad 800 metri bo snežilo, po nižinah bo možna megla in proti večeru bo zmrzvalo.

V severovzhodni Sloveniji bo še delno jasno, drugod pa bo pretežno oblačno. V zahodni in deloma v osrednji Sloveniji bo občasno rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodnik.

Jutri bo še oblačno in vlažno vreme. Po celi deželi so možne padavine. V hribih bo meja sneženja nad 1000 metri. Po nižinah bo spet megla.

Jutri bo na vzhodu suho in deloma sončno vreme. Drugod bo pretežno oblačno, na zahodu bo občasno rahlo deževalo. Še bo pihal jugozahodnik.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.04 najvišje 24 cm, ob 7.32 najvišje 0 cm, ob 12.04 najvišje 11 cm, ob 13.38 najvišje -29 cm.
Jutri: ob 3.10 najvišje 25 cm, ob 9.46 najvišje -1 cm, ob 12.54 najvišje 1 cm, ob 20.48 najvišje -21 cm.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja 15,6 stopinje C.

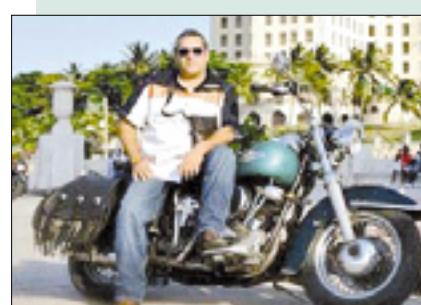
TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 5 2000 m -1
1000 m 3 2500 m -2
1500 m 0 2864 m -5
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah dosegne vrednost 1.

JUTRI

ZN razglasili 21. junij za mednarodni dan joge

NEW YORK - Združeni narodi so na pobudo indijskega premierja Narendre Modija (na sliki) 21. junij razglasili za mednarodni dan joge. Generalna skupščina ZN je sprejela resolucijo, v kateri vabi voditelje vsega sveta, da izkoristijo možnost tega dne in "povečajo zavedanje glede koristi izvajanja joge". Modi, ki je vegetarijanec in dnevno izvaja joga, je pobudo ZN podal v septembru, sam pa je minuli mesec imenoval celo ministra za joga. Kot je v četrtek objavljal preko Twitterja, je navdušen in nima besed, ki bi opisale njegovo srečo ob tej novici ZN o razglasitvi mednarodnega dneva joge. "Popolnoma podpiram to odločitev," je še dejal Modi. (STA)

Sin Che Guevare na Kubi odprl turistično agencijo

HAVANA - Najmlajši sin gverilskega voditelja Ernesta Che Guevare je odprl turistično agencijo, ki nudi izlete z motorjem po Kubi. Izleti odražajo očetovo strast do motorjev, o čemer je Che Guevara pisal tudi v svojih potopisih. Sinova turistična agencija La Poderosa Tours je dobila ime po britanskem motorju "morton500", na katerem je Che Guevara med leti 1951 in 1952 prepotoval dobršen del Južne Amerike. Agencija sicer za vožnjo ponuja motorje harley davidsone. Šestdnevni izlet stane dobrih 2400 evrov, medtem ko devetdnevni izlet stane dobrih 4600 evrov. (STA)

hotel park

Posebna ponudba samo za naše bralce

3 dnevni paket v superior sobi samo 64€ na osebo

Paket vključuje: 2 nočitvi s samopostrežnim zajtrkom v superior sobi, eno večerjo za 2 v restavraciji Park, WIFI in sef na recepciji.

Paket je veljaven za obdobje 13.12.2014 – 31.3.2015 (ne velja 30.12.2014 - 2.1.2015)

Več informacij in rezervacije na: info@hotelpark.si s pripisom Primorski dnevnik.

www.hotelpark.si +386 1 300 2500
Tabor Ljubljana d.o.o., Tabor 9, 1000 Ljubljana

TRESOR
HOSTEL · LJUBLJANA

Preživite noč v nekdanji banki

Hostel Tresor se nahaja na Čopovi ulici, korak stran od Tromostovja. Je unikaten hostel, ki se nahaja v prostorih nekdanje banke.

Posebna zimska ponudba samo za naše bralce:
za vse direktne rezervacije za obdobje 13.12.2014 – 31.3.2015 priznamo 15% popusta

Več informacij in rezervacije na: info@hostel-tresor.si s pripisom Primorski dnevnik.

www.hostel-tresor.si +386 1 200 9060
Hostel Čopova d.o.o., Hostel Tresor mladinski dom, Čopova 38,
1000 Ljubljana

ŠPANIJA - Protest proti zakonu o intelektualni lastnini

Google ukinja špansko različico novičarske storitve News

MADRID - Ameriški spletni velikan Google je napovedal ukinitev španske različice svojega novičarskega portala Google News. V Španiji od Googla namreč zahtevajo, da začne medijem plačevati v zameño za prikazovanje naslovov in povzetkov njihovih novic, Google pa je v četrtek odgovoril, da s 16. decembrom preprosto ukinja storitev Google News Spain.

Google na evropskih tleh je več podobnih bitk, četrtek pa napoved ukinitev zbirnika novic španskih medijev na splettem naslovu <http://news.google.es/> pa predstavlja doslej največji protiudarec s strani vodilnega spletnega velikana na svetu. Gre za Googlov odgovor na zakon o intelektualni lastnini, ki bo v Španiji začel veljati januarja. Ta nalaga, da spletne novičarske agregatorje oziroma spletne mesta, ki na enem mestu zbirajo in prikazujejo naslove ter povzetke novic številnih medijev, plačujejo reproducijo vsebin, pridobljenih s spletnih strani medijev. Prvi možni enote Google News Richard Gingras medtem pravi, da zakon od španskih medijev zahteva, da storitvam, kot je Google News, začne zaračunavati tudi prikazovanje najmanjšega dela njihovih vsebin, pa če to želijo ali ne. "Ker Google News sam ne ustvarja prihodkov, je ta nov pristop preprosto nevezdržen," je zapisal.

Špansko ministrstvo za kulturo ob tem pojasnjuje, da to ne bo ustavilo uveljavitev zakona, saj da ta neomejuje svobode informiranja. "Dostop do novic na internetu bo še vedno zagotovljen, saj se jih bo lahko dobilo prek spletnih strani samih novičarskih organizacij ali spletnega iskanja," so zapisali v izjavi.

Omenjenega zakona v Španiji se je prijel vzdvek davek na Google, čeprav bo vplival tudi na vse druge velike spletne podjetja s stranmi, na katerih prikazujejo naslove in povzetke novic medijev, zbrane pa dodajo povezavo na izvorno objavo novice na spletni strani medija.

Pač pa omenjeni zakon ne bo zahteval plačila od uporabnikov spletnih družbenih omrežij, kot sta Facebook in Twitter, ki na svojih uporabniških profilih delijo povezave na novice medijev.

Google je v več evropskih državah v različnih sporih zaradi vprašanj s področja intelektualne lastnine, varstva konkurenčnosti in zasebnosti. Med najbolj od-

nevimi primeri je zagotovo zahteva evropskih sodišč, da uporabniki lahko od Google zahtevajo izbris zastarelih z njimi povezanih informacij iz iskalnih rezultatov - gre za tako imenovano pravico do pozabe.

Oktobra je denimo pravna bitka z nemškimi založniki prisilila Google, da iz svojih rezultatov iskanja umakne povzetke novic z njihovih spletnih strani. Vendar pa je nedolgo zatem eno od teh podjetij, Axel Springer, Googlu dovolilo brezplačno prikazovanje povzetkov.

Google namreč upravlja vodilni spletni iskalnik na svetu, kar posledično pomeni, da je ključnega pomena za obisk spletnih strani. Če se torej spletna stran ne uvršča med rezultate iskanja na Google ali se uvršča prenizko, to močno vpliva na število obiskovalcev te strani. Nekateri analitiki zato že opozarjajo, da bo ukinitev storitve Google News Spain močno udarila španske medije. Po nekaterih ocenah bi lahko obisk španskih novičarskih spletnih strani upadel za 30 odstotkov, kar bo nato negativno vplivalo tudi na njihove oglaševalske prihodke. (STA)